ಪಗ್ಗು-ಬೇಶ-ಕಾರ್ತೆಲ್

ಮದಿಪು

9

ಚೌಕಿ

1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

Madipu - A quarterly on Tulu language, literature and culture : Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore - 575 003

Chief Editor : Prof. B. A. Viveka Rai

Editors : A. Balakrishna Shetty Polali
Dr. Vamana Nandavar

Managing Editor : Dr. Palthady Ramakrishna Achar

Printed at : Sharada Press, Car Street, Mangalore - 575 001

Pages : 64

Vol. : 3 Issue : 1

April - May - June - 1998

Price: Rs. 10/-

ಚಂದಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕುಲು :
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಎದುರು ಪುಟ : ಜಾನಪದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ

ಪಿರವು ಪುಟ : ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗೆರೆಗ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಾಯ ಸಮಾರಂಭ, ಮಲ್ಪೆ

ಬಿಲೆ: ಪತ್ತ್ ರುಪಾಯಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸದಸ್ಯೆರ್

1. **ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ**
2. **ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ**
3. **ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ**
4. **ಪಿ. ಎಸ್.ರಾವ್**
5. **ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ**
6. **ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ**
7. **ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದವಾರ**
8. **ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ**
9. **ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್**
10. **ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ**
11. **ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ**

ಅಧೀಕ್ಷಕೆರ್
ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

'ಮದಪ್ಪಿಯರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ

1. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ಮೇನರ್ (1995) : ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (1995) : ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995) : ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995) : ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5. ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (1995) : ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (1995) : 'ನಾ' ಉಜಿರೆ
7. ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ (1995) : ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996) : ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ
9. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1996) : ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997) : ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997) : ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12. ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997) : ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (1997) : ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998) : ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998) : ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

1. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996) : (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
2. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997) : ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
3. ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997) : (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ. ಆರ್.ಚಂದ್ರ
4. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998) : ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
5. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998) : (ಸಂ) ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
6. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (1998) : (ಸಂ) ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

1. ಮುಗೇರರು - ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (1997) : ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ
2. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಯೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ (1997) : ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
3. ನಿಲೆ (1997) : ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳುಕತೆಕ್ಕುಲು

1. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998) : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
2. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998) : ಎ. ವಿ. ನಾವಡ
3. ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998) : ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
4. ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998) : ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
5. ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಜೆ (1998) : ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
6. ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998) : ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
7. ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (1998) : ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
8. ಜುಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998) : ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
9. ಮಾಯಂದಾಲೆ (1998) : ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
10. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998) : ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ಮದಿಪುಗು ರಡ್ಡ್ ಒರ್ಸೊ ಕರಿದ್ ಮೂಜನೆ ಒರ್ಸೊ ಪತ್ತೊಂದುಂಡು. ಸುರುತ ಒರ್ಸೊ ಬೂತದ ನೇಮದ ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯ, ಗಗ್ಗರ, ಅಣಿ, ಬಾರಣೆ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆದ ಪಟ್ಟಪರಕೆನ್ ಸಂದೈತ ಮಲ್ಲೊ. ರಡ್ಡನೆ ಒರ್ಸೊ ಬೊಳ್ಳಾನಗನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಡಾಯಿ ಪಡ್ಡಯಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬಡಕಾಯಿ ತೂವೊಂದು ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ನಾಲೂರುಲೆಡ್ ಮದಿಪು ಪಂಡೊಂದು ಪುದರ್ ದೆತೊಂಡ. ಇತ್ತೆ ಮೂಜನೆ ಒರ್ಸೊ ಪತ್ತ್‌ನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಟದ ಚೌಕಿಗ್ ಬೈದ. ಈ ಒರ್ಸೊ ಚೌಕಿಡ್ ಬಣ್ಣೊ ಪಾಡ್ದ್ ರಂಗತಳೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆ ನಡುಟು ನಾಲಾಟ ಗೊಬ್ಬುದು ಪಿರ ಚೌಕಿಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೊ.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಚೌಕಿದ ಮದಿಪುಡು ಈತ್‌ನೇಟ ತೋಜಂದಿನ ಮೋನೆಲ್ ಕೇನಂದಿನ ಸೊರೊಕುಲು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕೆಬಿಕ್ ರಂಗಿತ ಮನ್ಪುನಲೆಕೊಂತಿನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಾವಡೆರ್ನ ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆ, ತುಳುವೆರ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಂಚಾಂಗೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಖಂಡೇರಿಯೆರ್ನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಬರವು, ತುಳುವೆರ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಪಿರ ಪೊಲಿಕೆ ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಗಿಬ್ಚಾದ್ ಅಯಿತ ಸೂಕ್ರುಮೊಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ನ ಒವ್ವೇ ಕೆಲಸೊಲೆಗ್ ಜಂಬರೊಲೆಡ್ ಅಟಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಏಪಲಾ ಬೋಡಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ತಾರಾಯಿನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ರ್ ಪಡಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒಡೆತ್ತ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ ಶಕುನ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮುದ್ಯೆರ್ನ ಪುಲಮರ್ದ್ ಆರ್ನ ಅನುಭವದ ತುಪ್ಪೆನ್ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರ್ನ ನೆಂಪುನು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಸಂಸಾರದ ಸಂಗತಿಲೆನ್, ಊರುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ದ ರಂಗ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನ ಬರವುಲು ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬೊಕ್ಕ ಚೊಕ್ಕಾಡಿಯೆರ್ನವು. ತುಳುವೆರೆ ದೈವದ ಒಂಜಿ ಐತಿಹ್ಯೊನು ಸಾಲಿಯಾನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಕೋಪೆಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ಪಿದಯಿ ಬೈದ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುಕು ಒಂಜಿ ಕತೆನ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬರವುದ ಕದಿಕೆ ದಿಂಜಾದೆರ್. ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕುಲು ಪೊಸ ಕವಿಕುಲುನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಅಮೃತೆರ್, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ, ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ನಂದಳಿಕೆ, ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೇರಿಕೆ, ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ್ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆಗ್ ಪೊಸ ಸೊರೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸದೆರ್. ಇಂಚ ಪೊಸ ಒರ್ಸೊಡು ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಂಗತಿಲು ಪಿರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ದ್ ಪಚ್ಚೆ ವರ್ಣೊಡು ಮಿಂಚೊಂದುಲ್ಲೊ. ಪೊಸ ಬುಳೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮೂಡೊಂದುಲ್ಲ! ಪರಬೇರ್ ಪೊಸ ತೆಗ್‌ಲ್ ಪನ್ಪುನ ಅರ್ತೊಡು ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು ಕೇಂಡೊಂದುಂಡು. ಆಟಿಗ್ ದುಂಬು ಈ ಪೊಸ ಮದಿಪು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕಳೆಂಜಡ್ಜ್ ದುಂಬೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿ ಬರ್ಪಿ ಮಾರಿಲೆನ್ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪಾಡಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೊಂಬೆ.

ಈ ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು ಎಡ್ಡೆ ಏಲ್ಯೆಡ್ ರಂಗತಲೊಕು ಬರ್ಪುಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿದಾರೆಗ್‌ಲಾ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ. ಪೊರ್ಲುದ ದುತ್ತೈತೊಡು ಸಿಂಗರಿತ್‌ಕೊರಿನ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಮದಿಪುದ ಓದುಗೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು.

ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು

ಪತ್ತನಾಜೆಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಮೇಳ ಉಳಯಿ ಸೇರ್ದ್‌ನವು ಅಂದ್. ಒರೊಗು ರಂಗಸ್ಥಳ ಮದೆಕ್ ಸರಿದುಪ್ಪು. ಚೌಕಿಡ್ ಬಣ್ಣ ಅರೆದಾಳೊ ಪಾಡುನವು, ಏಸೊ ಕಟ್ಟುನವು ಉಂತುದಿಪ್ಪು. ರಂಗತಳೊಟು ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆ ಜಾಗಟೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಸೊರ ಅಬ್ಬರ ತಾಳ ಕೇನಂದೆ ಉಪ್ಪು. ಅಟ್ಟೆ ಅಟ್ಟೊಳಿಗೆ, ಚಪ್ಪರ, ಚೌಕಿ, ರಥ ಪಡಿಮಂಚ, ಪೀಠ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕಟ್ಟುಲು ಮಾತ ಮೂಲಸ್ಥಾನೊಲೆ ಅಂಗಣ ಅಟ್ಟೊಳಿಗೆ ಸೇರ್ದುಪ್ಪು. ಆಹೋಹೊ, ಕುಕ್ಕುತಪ್ಪು, ಕಟ್ಟ್ ಏಸೊ, ಸಿರಿಯೇಸೊ, ತಡ್ಡೆಕಿರೀಟ ಬಣ್ಣದೇಸೊ, ತೆರೆಪೊರಪ್ಪಾಡ್, ಒಡ್ಡೋಲಗ, ಪುಂಡು ಏಸೊ, ದಿಗಿಣ, ಲಾಗೊ, ಸಲಿಪು ಉಂತುದಿಪ್ಪು ಬಾಗೊತೆರೆ ಮಂಗಲಪದ ಮುಗಿದಿಪ್ಪು. ಆಟತಿರ್ಗಾಟ, ಮೈದಾನ್, ಬೊಟ್ಟಿಕಂಡ ಪಡ್ಪುಲೆಡ್ ನಡಪಿ ಕಥೆ, ಪರ್ಸಂಗೊಲು ತೋಜಂದಿಪ್ಪು, ಕೇನಂದೆ ಉಪ್ಪು.

ಆಂಡ ಅಲ್ಪ ಚೌಕಿ, ರಂಗತಳೊ ಪಾಡುನವು, ಅಟ್ಟೊಳಿಗೆ, ಚಪ್ಪರ, ಡೇರೆ ಕಟ್ಟುನವು ಕೈದಾತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡದಾನೆ? ಪೂರ ಮೂಲೆ ಸೇರಾದ್ ತರೆಕ್ ಕೈದೀದ್ ಕಲ್ಲುನೆಂದ್ ಅರ್ತೊನ್ಸೋ? ಅಂಚತ್ತ್ ಚೌಕಿಡ್ ಬಗೆಬಗೆತ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಏಸೊಲು ತಯಾರಾಂಡನೆ ರಂಗಸ್ಥಳ ದಿಂಜು, ಬತ್ತಿ ಜನಮಾನಿ ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಕುಲ್ಲುದು ತೂದ್ ಕೇನ್ದ್ ಉಡಲ್ ತನಿತ್‌ದ್ ಮನಮರ್ಲ್ದ್ ಕನಕಟ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋವೆರ್. ಒರ ಒಂತೆ ಕಾಲ ಡೇರೆ, ಚೌಕಿ, ರಂಗತಳೊಟ್ಟು ಮೇಳದಕುಲು, ಆಟದಕುಲು, ಕೂಟದಕುಲು ತೋಜಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಆಂಡ ಬರ್ಪಿ ಕಾಲೊಗು ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟುದಿನ ಮೇಳದ ಮುಲಸ್ಥಾನೊಡು ಮಗ್ತ್ ಸೇವೆದಾಟ ಗೊಬ್ಬುದು ಪಿರ ಊರು ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪಿದಾಡ್ಯೆರೆ ಉಂಡತ್ತ? ಅಯಿಕಾದ್ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಆವೊಡ್ಚ? ಪೊಸ ಪರ್ಸಂಗ ಕತೆನಲಿಕೆ ಅರ್ತ ಅಭಿನಯ ಕಲ್ಪೊಡ್ಚ? ಅವು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇನಂದಿಲೆಕೊ ಚೌಕಿಲೆಡ್ ನಡತೊಂದೇ ಉಪ್ಪು. ಅವು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎಲ್ಯ ಚೌಕಿಲು ಅತ್ತ್, ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲವು. ಉದ್ದ ಅಗೆಲ ಆಯ ಅರು ಅಂಚಿ ದಾಂತಿನವು.

ಬರ್ಸ ಬೂರ್ದು ನೀರ್ ನೆಗತ್ತ್ ಮಣ್ಣ್‌ಮೆದುಮೆತ್ತೆನಾವೊಂದುಂಡು. ಕೆದು ಪಳ್ಳದಿಂಜಿದ್ ತನ್ನೆತೋಡುಲೆಡ್ ಪರಿತ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಕಂಡೊಗು ನಾಯೆರ್ ಕುತ್ತುದು ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ನೆಲಗೀರ್‌ದ್ ಬಿತ್ತ್ ಬೀಜ ಪಾರಾದ್ ಲತ್ತನೆ ತೆಕ್ಕರೆ ಪೊಡಿ ನೇಜಿ ಏನೆಲ್ ಬುಳೆಕಟ್ಟನೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅರೆಗಾಲ ಪೋಂಡು ಮರಿಯಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರ್ಸೊಗು ಪತ್ತುನ ಕೊಡೆ ಕೆಡೆಂಜಿಲ್ ಪನೊಲಿ, ಅಂಡ್‌ಗರ್ವೆ ಮೆಯಿಕ್ ದುತ್ತು ಪೊದೆಪು ಪೊಲ್ಲಾವೊಂದುಂಡು. ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ನುರ್ಪೆರೆ ಕನಕ್ ಬಜಕ್ರೆ ಬಜಂಟ್, ಕೊಟ್ಯಡ್ ರಾಶಿ ಕೂಟುದುಂಡು. ಅಟ್ಟೊಡು ಪುಲಿಂಕಟ್ಟೆ, ಸಾಂತನಿ, ಅಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ, ಉಪ್ಪಡ್, ಅಡ್‌ಂಗಾಯಿ ದಾಸ್ತಾನುಂಡು. ಅರಿ ಬಾರ್ ಕುಡು ಪದೆಂಜಿ ಉರ್ದುಲೆ ಮುಡಿಕುರುಂಟುಲೆ ಅಟ್ಟೆ ಉಂಡು.

ಇಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆ, ಕಿದೆ ಕೊಟ್ಯಲೆಡಾವಡ್, ಕಂಡ ತೋಟ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಲೆಡಾವಡ್, ಕಾಡಪುಡೆ ತೋಡಬರಿಟ್ಟಾವಡ್ ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆ, ಕಲ್ಪಾಟಿಕೆ, ನಲ್ಪಾಟಿಕೆಲು ನಮ ಬದ್ಕ್‌ದ ಚೌಕಿ ರಂಗತಳೊಟು ಪೊರ್ಲುಪೋಲ್ಯೊಡು ಏಳ್ಯ ಗಳಿಗೆಡಾವೊಂದುಪ್ಪೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಚೌಕಿಲೆಡ್ ಅಕ್ಲಾಕ್ಲೆ ನಿಲೆಕಲೆತ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಬು ಪುರಾವೆಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಎಲ್ಲೆದ ರಂಗತಳೊ ತೋಜು, ಇಸ್ಮಯ ಜಾದು ಆಟ ಕೂಟ ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಕೆಡಾವು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಚೌಕಿಲೆಡ್ ಆಪಿ ಅಟ್ಟನೆಲು ಬೊಕ್ಕದ ಆಟೊಲೆಗ್, ಪ್ರದರ್ಶನೊಲೆಗ್ ಬೋಡಾವು. ಪಿದಯಿ ಕರೆಬರಿಟ್ ಕಾಲ ಕಾಲೆಸೊಡು ಕಾತು ಕುಲೊಂದುಪ್ಪಿ ಜನಮಂದೆಲೆಗ್ ಅವು ಏಸ್ರೊಡು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜೊಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು, ಒಸಯೊ ನಂಕ್ ಕೇನೊಡು, ತೋಜೊಡು.

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು

1998ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಜಾನಪದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಿನ

- ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆದಿಯಾಯಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಮುಳ್ಳೇರಿಯಾದ **ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಣಿಕೊ** ಆರೆಗ್.
- ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಭೂತನರ್ತನ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕುದ ಪಡು ಪೆರಾರ್‌ದ **ಐತಪ್ಪ ಪಂಬದ** ಆರೆಗ್.
- ಜನಪದ ವೈದ್ಯೊಡು ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಪುತ್ತೂರು ಕೆಮ್ಮಿಂಜೆ ಗ್ರಾಮದ ಕೂನರಡ್ಕದ **ಪೊಡಿಮಾ** ಆರೆಗ್.
- ಕಂಬುಲಡ್ ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡೆಪುನೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯಿನ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುದ ಕೆಲ್ಲಪುತ್ತಿಗೆದ **ಶ್ರೀ ರಘುಚಂದ್ರ ಜೈನ್** ಆರೆಗ್.
- ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಆಯ್ಕೆಯಾಯಿನ ತುಳು ಕನ್ನಡದ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ವಿಮರ್ಶಕೆ, ಲೇಖಕೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆ **ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ** ಆರೆಗ್.
- 1997ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಉಡುಪಿ ತುಳುಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ದುಬಾಯಿ ತುಳುಕೂಟದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ತನ್ನ **ಪುದ್ವಾರ್** ಕಾದಂಬರಿಗಾದ್ ಪಡೆಯಿನ **ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ** ಆರೆಗ್.
- ತಿರುವನಂತಪುರೊಟು ಇಂಚಿಪ ನಡತ್ತಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾದೂ ಸಮಾವೇಶ-ಅಖಿಲಭಾರತ ಜಾದೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಚಳಕದ ಕ್ಲೋಸಪ್ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಥಮ ಇಂದ್ರಜಾಲ ಪ್ರತಿಭಾ ಮೆಗಾ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಖ್ಯಾತ ಜಾದೂಪಟು **ಕುದ್ರೋಳಿ ಗಣೇಶ** ಆರೆಗ್.

ಮದಿಪುಡು.......

- ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು
- ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು
- ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು 7
- ತುಳು ಜಾನಪದ ಕಲೆ - ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ 9
- ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ Vs ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್..... - ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ 14
- ತಾರೆ-ತಾರಾಯಿ - ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ, ಕಟೀಲು 16
- ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಬೊಡ್ಚಿ ಸಸಾರ - ಪ್ರವೀಣ ಅಮ್ಮೆಂಬಳ 20
- ಮಾನ ಮಾರ್ದ್ ಮರ್ಜಿ - ಭಾಸ್ಕರ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ 24
- ಪುಲಮರ್ದುಲು - ಡಾ। ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ಯ 25
- ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್ ಮಳ್ತಿನ ತುಳು ಕೆಲಸೊ - ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ 31
- ಪೂವೊಲು - ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ 34
- ಮೂಜೊಂಜಾನೊ - ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ 35
- ಸಾಲಗ್ರಾಮ - ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ 39
- ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ಪುರಾವೆ - ಎನ್. ಎಮ್. ಸಾಲಿಯಾನ್ 42
- ರಡ್ಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು - ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ 45
- ಬಂಗಾರ್ದ ಕಂಗಣ - ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ 49
- ಕಬಿತೆಗೊಂಜಿ ಸಾಲ್ - ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೇರಿಕೆ 50
- ಇತ್ತೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ - ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ 51
- ಪುಂಡದೆ - ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ನಂದಳಿಕೆ 52
- ಕರೆನಾಡ ಕೆಲೆಪು - ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ್ 52
- ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ - ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ 53
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು 56
- ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು 57
- ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್ 61
- ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ 1997-1998 63

ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆ

✍ ಪ್ರೊ. ಎ. ವಿ. ನಾವಡ

ಜನಪದ ಕಲೆ ನರಮಾನಿನ ಬದ್ಕ್‌ದಾತೆ ಪಿರಾಕ್‌ದವು. ಆಯಾಕಾಲಮಾನೊದ ಅಗತ್ಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಅವೆತ ಪುಟ್ಟು ಬುಳೆಪು ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಕಲೆ ಪಂಡ ಅವು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವು ಅತ್ತ್. ಉಳೆಯಿದ ತುರ್ತೊಗು, ಬದ್ಕ್‌ದ ಅನುಭವದ ಬಲೊಟು ಉರ್ಕಾರ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವು. ಜನಪದ ಕಲೆ ಅವು ಒರಿಯನ ಸುಟ್ಟ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್. ಕೆಲ ಕಲೆಕ್ಲ್ ಒರಿಯನ ಸುಟ್ಟಿ ಆಂಡಲಾ ಅವೆತ ಮಿತ್ತ್ ರಾಸಿಜನಮಂದೆತ ಒಪ್ಪಬೂರ್ದು ರಾಸಿಸುಟ್ಟಿದ ಸುರುಪೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಸಮಾನ ಅಂಶೊನು ಪಡೆಯಿನ ಕಡಮೆ ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಜನಾಂಡಲ ಉಪ್ಪಿನ ಜನಮಂದೆಡ್ ಜಾನಪದ ಉಪ್ಪಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು ಇನ್ನಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತೆ ಬೌದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾನಪದದ ಒಂಜಿ ಕವೆರ್ ಜನಪದ ಕಲೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಳಕೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅವು ಪೂರಾ ನರಮಾನಿನ ಮತಸಂಬಂಧಿ ನಂಬೊಲಿಗೆಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕೋರಿಕಟ್ಟ, ಕಂಬುಳೊ, ಭೂತನಲಿಕೆ, ಆಟಿಕಳೆಂಜ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಕಂಗೊರ್ಲು, ಕುದ್ರೆಕೋಲ, ಎರುಕೋಲ ಇತ್ಯಾದಿ. ಬಾನೊಡು ರಾವುನ ತೆಡಿಲ್‌ಮೆಂಚಿ, ದೊರಿಪುನ ಮಾರಿಬರ್ಸೊದ ಅಬ್ಬರ, ಕಂಡದ ಬುಲೆಸಲೆಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಿದೆತ ಜಾನುವಾರ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಪಿ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗ್ ಕಾರಣ ತೆರಿಯಂದೆ ಅವೆನ್ ಸತ್ಯೊಂದುಲಾ ಸಗ್ತಿಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ದೇವೆರೆಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ನಂಬೊಂದುಬತ್ತೆ. ಅವೆನ್ ಕೊಸಿಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಾಡಿ ನರಮಾನಿ ನಾನಾ ಬಗೆತ ಪದ, ನಲಿಕೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಸುಟ್ಟಿಮಲ್ತೆ. ಕಾಲಾದಿಡ್ ಅವೆತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟ್ ಸಡಿಲ್ ಆಯಿಲೆಕ ಅವು ಸೊಸಂತ್ರ ಕಲೆ ಆದ್ ಬತ್ತೊ. ನರಮಾನಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪಿ ಮನರಂಜನೆದ ಸೆರೆ ಬೆರಿಬುಡಂದೆ ಆಕೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕನೆ, ಈ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಬಣ್ಣೊ ತೋಜೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಲೆ ಆಯಾ ಊರುದ ಅಗತ್ಯೊಗು ಊರುದ ನೆಲ ನೀರ್, ಹವಾಮಾನ ಬುಳೆಸಲೆ ವೊಣಸ್‌ತೆನಸ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ರೂಪೊ ಪಡೆವುಂಡು. ಕಾಲಾಂತರೊಡು ನಾನಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಒಪ್ಪ ಒರ್ಮೈತೊಂದು ನಾನಾ ರೂಪ ಪಡೆವುಂಡು. ಇಂಚ ಮೂಲೊದ ಗುಟ್ಟು ತೆರಿಯಂದಿನವು, ರಾಸಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನವು, ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪ್ರಭಾವೊಗು ಉಳಗಾಯಿನವು, ಊರುಡ್ದು ಊರುಗು ಪರಪುನ ಗುಣ ಪಡೆಯೊಂದಿನವು ಈ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಗುಣಧರ್ಮ ಆದುಪ್ಪುಂಡು.

ಜನಪದ ಕಲೆಂದ್ ಪಂಡಿಸಾತ್‌ಗ್ ನಂಕ್ ತರೆಕ್ ಪೋಪುನವು ನಲಿಕೆನೇ ಪ್ರಧಾನ ಆದ್ ಉಪ್ಪಿ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಕ್ಲು. ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಯೇಸ, ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಮರ್ಲಾಪಿ ಉರಿಪುನ ಬೊಟ್ಟುನ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ನಡುಟು ಮೂಡುದು ಬರ್ಪಿ ಈ ದೃಶ್ಯಾತ್ಮಕ ಕಲೆಕ್ಲು ನರಮಾನಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಬೇಗ ಒಯ್ತೊಣುನುಂಡು. ಈ ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ ನನ ಒಂಜಿ ಬಳಗ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ ಕುಶಲಕಲೆಕ್ಲು. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಆತೊಂಜಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಜ್ಜಿ. ನರಮಾನಿನ ಯೆಡೇನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಮುಲ್ಪ ಆಕಾರ ಪಡೆವುಂಡು. ಈ ಜಾತಿದ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರೊಡು ಇನ್ನಿ ಪೊಣ್ನಾಂಬರ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಉಂದು ಉಳಾಯಿದ ತುರ್ತೊಗು ತಕ್ಕಾದ್ ಮೂಡ್ದು ಬರ್ಪುನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಬೇಲೆ. ನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ

ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಅತ್ತಂದೆ ನರಮಾನಿನ ನಡವಳಿಕೆದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆನ್ ತೋಜಾವುನೆಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಪಾತ್ರ ಮಾಮಲ್ಲವಾಯಿನವು.

ಈ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ ಪೆರಜನತ ಕಲೆ ಬುಕ್ಕೊ ಅಯಿತವ ಕಲೆಂದ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಗೊಡು ಪಗಿಪೊಳಿ, ಮರತ ಕೆತ್ತನೆ, ಕಲ್ಲ್‌ಕೆತ್ತನೆ, ಕರಬಿಸಲೆತ ಬೆನ್ಪಾಟ, ಕಂಚಿದ ಬೇಲೆ, ಕಾಂಟ್ಯ, ಪುಡಾಯಿ ತಡ್ಪೆ, ಸಿಬ್ಬಿಲ್‌ದ ಬೆನ್ಪಾಟ, ಬಲೆ ನೆಯ್ಪಾಟ ದುಂಬಾಯಿನವು ಪೆರಜನತಕಲೆಕ್ಲು. ಪೊಂಜೆಪುಲೆ ಜಿಡೆತ ಅಯಿತ, ಬಾಸಿಂಗ, ರಂಗೋಲಿ ಪೂರಾ ಅಯಿತದ ಕಲೆಕ್ಲು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಇಲ್ಲ್, ಕಿದೆ, ದೇವಸ್ತಾನೊ, ದೈವೊಸ್ತಾನೊಲೆನ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಲಲಿತಕಲೆಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ನಮ ಅನುಕೂಲೊಗು ಪಾಲ್‌ಪಂತೆ ಮಲ್ತೊಂಡ್ಲಾ ಒಂಜೆತ ನಿರೆಲ್ ಒಂಜೆಕ್ ಬೂರೊಂದು ಈ ಪೂರಾಕಲೆಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಯೇರೆನಿಡ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಈ ಪೆರಜನತದ ಕಲೆತ ಪುಟ್ಟು ಬಳಕೆದ ಕತೆತ ವಿವರ ದಾಖಲೆಡ್ಡ್ ನಿಕ್ಕಿಯಾದ್ ತೆರಿಪುಜ್ಜಿ. ಅವು ಜನಪದ ಶಾಬ್ದಿಕ ಕಲೆತಲೆಕೊ ರಾಸಿಡ್ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನವುಂದ್‌ದ್ ಪಣೆಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲೆ ಅಮ್ಮಡ್ಡ್ ಮಗಕ್, ಮಗೆಡ್ಡ್ ಪುಳ್ಳಿಗ್, ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕರಬಿಸಲೆ ಮಲ್ಪುನವು, ಮುಟ್ಟು ಕಟ್ಟುನವು, ಕರ್ಬಕಾಯ್ಪುನವು, ಎರಕ ಮಯ್ಪುನವು, ಓಡಕಟ್ಟುನ ವಿದ್ಯೆ ಪೂರಾ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತ್‌ನವೇ ಇಂಚ. ಇಂಚ ಕೆಲವೆರೆಗೇ ತೆರ್ಪಾಯಿ ಬೇಲೆ ಆದ್ ಬಂಜಿದ ಗುಜ್ಜರ್ಮೆದ ಆದಾರೊ ಆದ್ ದುಂಬಗ್ ಈ ವೃತ್ತಿಯೇ ಜಾತಿಗ್ ಆದಾರೊ ಆದ್ ನಿಲೆ ಆಯಿನನೆನ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ಈ ಪಾತೆರ ಅಟಿಲ್‌ದ ಕಲೆಕ್ ಸರಿಪೋಪುಜ್ಜಿ. ಈ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಮಾತ ಜಾತಿವರ್ಗೊಡು ಇತ್ತಿನವೆ. ಕೆಲವೆರ್ ಅಟಿಲ್‌ಡ್ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ತೋಜಾದ್ ಪುದಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಅವು ಜಾತಿವರ್ಗೊಗು ಮೀರ್ದ್ ಒಂಜಿ ರಾಸಿಕಲೆಯಾದ್ ಬುಳೆದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಊರುಡ್ದು ಊರುಗು, ಜಾತಿಡ್ದ್ ಜಾತಿಗ್, ವರ್ಗೊಡ್ದು ವರ್ಗೊಗು, ಮದ್ಮೆಮಾಸ್ರಿ, ಬಯಕೆ, ಸಾವು, ಅಗೆಲ್‌ಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಟಿಲ್ ಅರಗಣೆ ಆಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ ಅಟಿಲ್‌ದ ಕಲೆಕ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು. ಒಡಿಪುದ ತುಳುಬ್ರಾಣೆರ್ ಅಟಿಲ್‌ಡ್ ಪುದರ್‌ಮಲ್ತಿನಕ್ಲು, ಜೈನೆರೆನ ಉಪ್ಪಾಡ್, ಕಟ್‌ಮಂಡಿಗೆ, ಬಂಟೆರೆನ ಕೋರಿರೊಟ್ಟಿ, ಮಾಸದ ಕಜಿಪು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಳಾಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊಗು ಉಳಗಾತ್‌ಂಡ್. ಅರಿಡ್ಡಾಪಿ ಅಡಿಗೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೊಂತಿತ್ತಿನಾತ್ ಬೇತೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್. ನೀರ್‌ಡ್, ಎಣ್ಣೆಡ್, ಸಿಕೆಟ್, ಗೆಂಡೊಡು ತಯಾರಾಪಿ ಮಾತ ಅಡಿಗೆಲು ತುಳುವೆರೆಡ ಉಂಡು. ನಮ ಊರುದ ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಕಜಿಪುಕಾಯಿಡ್ದ್ ಮಲ್ಪುನ ನಾನಾ ಬಗೆತ ಅಟಿಲ್‌ದ ಅಧ್ಯಯನ ನಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸೊನು ತೆರಿವುನೆಟ್ ಸಕಾಯೊಗು ಬರು.

ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದ್‌ರ್ ಬುಡ್ಪಾವುನ ರಂಗೋಲಿ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಒಂಜಿ ಕಲೆ. ಪಂಚವರ್ಣೊದ ಪೊಡಿಲೆಡ್, ಪೂ, ಇರೆ, ಸಲಾಯಿ, ಕಜಿಪುದ ಕಾಯಿ ದೀದ್ ರಂಗೋಲಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ವರ್ಸೊದ ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಳು ದೊರಿಪುನ ಬರ್ಸಡ್ದಾದ್ ತೊಳಸಿಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ, ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದ್‌ರ್ ರಂಗೋಲಿ ಪಾಡುನ ಕಿರಮ್ಮೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒಂತೆ ಕಡೆಮ್ಮೆ ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಒಡಿಪುದ ಬಿ. ಪಿ. ಬಾಯಿರೆನ ಬೂಕು ತೂದು ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ರಂಗೋಲಿನ್ ನಮ ಪೊಣ್ಣೊವುಲ್

ಕಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪಂಚವರ್ಣೊಡು ಬುಡ್ಪಾವಿ ನಾಗಮಂಡಲದ ಮಂಡಲ ಬಾರೀ ಮಹತ್ವದವು, ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗ್ಯವಾಯಿನವು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೇರ್‌ಡುಪ್ಪು ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಶಿಲ್ಪ, ಅವೆತ ಮಿತ್ತ್ ಜಿಡ್ಡೆಕಟ್ಟುನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬೇಲೆ, ಬಂಗಾರ್ದ ಆಜಾರಿಲೆನ ಪದ್ದೆಯಿದ ಪೊರ್ಲು, ಭೂತೊಲೆನ ಅಣಿಟುಪ್ಪಿ ನಾನಾ ಬಗೆತ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬೇಲೆಲು, ಭೂತೊದ ಕಂಚಿದ ಮುಗ, ಗಗ್ಗರೊ ಬೊಳ್ಳಿದ ಚಪುರಕೊಂಬು, ಕಡ್ಸಲೆ, ಸುರಿಯ, ಪಲ್ಲೆಂಕಿ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ನಾನಾ ರೂಪದ ಕಿರೀಟೊಲು, ದುತ್ತೈತ, ಮಣಿಸರಕ್‌ದ ಸರ, ಉರಿಪುನ, ಬೊಟ್ಟುನ ವಾದ್ಯೊಲು ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಲೆಗಾರಿಕೆದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಗ್ ಪತ್ತಿನ ಗೆಲ್ಕಾಯಿದ ನಿರ್ಸಣೆಗೆಲು.

ಈ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆತ ಭವಿಷ್ಯ ದಾದವು? ಕೈಗಾರಿಕೆಲು ಬುಳೆಯಿಬುಕ್ಕೊ ಕೈಟ್‌ಮಲ್ಪಿ ಕಲೆ ಒರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲುಮಿನಿಯಂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರಬಿಸಲೆ ಮೂಲೆಗ್ ಬೂರ್ದುಂಡು. ಮಿಲ್ಲ್‌ಡ್ ಆಪಿ ಕುಂಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೈಮಗ್ಗಾದ ಕುಂಟುಗು ಡಿಮಾಂಡ್ ತಗ್ಗ್‌ಂಡ್. ಜನಪದ ಸಾಮಾನುಲು ಬೊಡುಂದ್‌ದ್ ನಮ ಪಂಡ್‌ಂಡಲ ಅವು ಒರಿಯರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸರಕುಲೆನ್ ಉದ್ಯಬೆನ್ಪುನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಜನ ಬದ್ಕಾವೊಡು. ಅಕ್ಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮಿತ್ತ್ ಬರೊಡು. ಅವೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಬದ್ಕ್ ನಡಪಾವುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ನಮ ಕೊರೊಡು. ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗ್ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊರ್ಪಿ ಬ್ಯಾಂಕುಲು ಕೊರಂಬು ಮಲ್ಪಿಯರೆ, ಕೆಡಿಂಜಾಲ್ ಮುಡೆಯರೆ, ಮುಟ್ಟಾಳೆ ಕಟ್ಟಿಯರೆ, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರಬಿಸಲೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಯ ಕೊರೊಡು.

ಇನಿತ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲೊಗು ಜನಪದ ಕಲೆನೇ ಆಧಾರ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸುರುಕು ಒತ್ತೊನೊಡು. ಆಧುನಿಕ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪೊಗು ನಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಸ್ತುನೇ ಮೂಲ. ಊರುದ ಹವಾಮಾನ, ಬರ್ಸಗಾಲಿಗ್ ತಕಂದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಜೈನ ಬಸದಿ, ಇಲ್ಲ್‌ಇಡೆ ಕಟೊಂದುಬತ್ತೆರ್. ನಮ ದೇವಸ್ಥಾಲೆನ ವಾಸ್ತು ಬುಕೊ ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪೊನು ತೂಂಡ ಚಾಲುಕ್ಯ (ಬೆಳ್ಗೊಳ), ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ (ರಟ್ಟಾಡಿ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ), ಹೊಯ್ಸಳ ಶಿಲ್ಪ (ಕಾರ್ಕಳದ ಅನಂತಶಯನ, ಪರ್ಕಳದ ಅಗ್ರಹಾರ ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿ) ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಂಡ ಇತ್ತೆ ಪೊಸದಾದ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆಪಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಪೂರಾ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ದ ಚೋಳ ಶಿಲ್ಪೊನೇ ಆಮದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಳಿ. ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಒಂಜಿ ವಾಸ್ತು, ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿ ನೆಂಪೇ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು.

ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಕಲೆಕ್ಲು

ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನಡುಟು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ನಲಿಕೆನೇ ಮೂಲವಾಯಿನ ನಾನಾ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅವೆಟ್ ಬಹುಪಾಲು ಮತಧರ್ಮೊಡ್ದು ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯಿನವು. ದೈವ-ದೇವೆರೆನ್ ಮೆಚ್ಚಿಸಾಯೆರೆ ನಲಿತಿ ನಲಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬುಗು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಉಳಗಾದ್ ಒಂಜಿ ಖಚಿತ ರೂಪ ಪಡೆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ನಾಗಮಂಡಲ, ಭೂತೊದ ನಲಿಕೆನ್ ತೂಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ನಾನಾ ಭಾವರಸೊಲೆನ್ ಪಿನ್ಪಾವಿ ಅವಕಾಶ ಆ ನಲಿಕೆಡ್ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಉಂಡಾಯಿ ನಲಿಕೆ ಕಾಲಾದಿಡ್ ಬದಲಾಯಿ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ತನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶೊನು ಮದತ್ತ್‌ದ್ ನನೊಂಜಿ ರೂಪೊಡು ಪ್ರಕಟ ಆಪುನೆಲಾ ಉಂಡು. ನಾಗಮಂಡಲ,

ಭೂತಾರಾಧನೆದಂಚಿತ್ತಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲೆನೇ ತನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಕೈಬುಡ್ಡು ಮನರಂಜನೆದ ಅಂಶೊನು ಜೊಕ್ಕ ಕಥೆನ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದು ಶೈಲೀಕೃತವಾದ್ ಯಕ್ಷಗಾನದಂಚ ಕಲೆಕ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರ್ದುಪ್ಪು ಇನ್ನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬುದ್ಯಂತೆರೆನವು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ದೇವದಾಸಿ ನಲಿಕೆ ಆಧುನಿಕ ನಾಟ್ಯಕಲೆಕ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಆಯಿಲೆಕ ನಮ ಮತದರ್ಮೊಳೆನ ಅರ್ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಕಲೆ-ನಲಿಕೆಲು ಕಾಲಾತೀತ ದೇಶಾತೀತ ಗೌರವೊನು ಪಡೆಯಿನಸ್ ಒತ್ತೊನೊಡಾಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂತ ನೇಮ ಕೋಲಲೆಡ್ ನಲಿಪುನ ನಲಿಕೆ, ಕನ್ನಡ ಮೂಲದ ನಾಗಮಂಡಲದ 'ಅರ್ಧನಾರಿ'ನ ನಲಿಕೆ, ಕುಡುಬಿಯೆರೆನ ಹೋಳಿ ನಲಿಕೆ, ಗೋಂದ್ಲ್ ಪೂಜೆದ ನಲಿಕೆ, ಮತ ಸಂಬಂಧವಾಯಿ ಒರಿದಿನ ನಲಿಕೆಲು ಬದಲಾಯಿ ಕಾಲೊಗು ತಕಂತೆ ವೇಷಭೂಷಣ, ಸಂಗೀತ, ನಲಿಕೆಡ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದು ಬೈದ್ಂಡ್. ತೆರಿನಾಕ್ಲು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಕೊರೊಲಿ ಅತ್ತಂದೆ ಬಲವಂತಿಕೆ ಸಲ್ಲಂದ್. ಬುಲೆಸಲೆಕ್ ಬೂರುನ ಮಾರಿನ್ ಕಲೆಪುನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಆಟಿಕಳೆಂಜ, ಸೋಣೆದ ಜೋಗಿ, ಕಾಸರಗೋಡುದಂಚಿದ ಬೇಡ ಯೇಸೊ, ಕಂಗ್ಗೊಲು ಪೂರಾ ಇತ್ತೆ ಜೋಕುಲು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಪಾಡುನ 'ಹಗಲುವೇಷ'ದ ಲೆಕ ಆತ್ಂಡ್. ಅವು ಕಲೆತ ಅತ್ತ್‌ಡ ನಡೆಪಾಪಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ದೋಸ ಅತ್ತ್. ಅವು ಪುಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭ ಜೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ತೂಂಡ ಇತ್ತೆಗ್ ಅವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಮಾರಿಕಳೆಯರೆ ಆಟಿ ಕಳಂಜನೇ ಆವೊಡು ಇನ್ನಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪಂದ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅವೆನ್ ಒರಿಪಾವುನವು ಸಾಧ್ಯನಾ? ಒರಿಪಾಂಡ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಉಳಾಯಿ ದೀಲೆಕ ಅವು ಆತೆ'.

ನಮ ನಲಿಕೆಲು ಪೂರಾ ಜಾತಿದ ಆದಾರೊಡೇ ಉಂಡು. ಕೊರಗೆರೆ ನಲಿಕೆ, ಚೆನ್ನು, ಜೋಗಿ, ಮಾದಿರ, ಆಟಿಕಳೆಂಜ, ಪೂರಾ ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ತಿರ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಕುಲೇ ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನವು. ಆ ಜನತ ಮಿತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ತೋಜಾವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಧೋರಣೆಡ್ದಾದ್ ಆ ಕಲೆತ ಮಿತ್ತ್ ಸಾಜವಾಯಿ ಮೋಕೆ ಒರಿದ್ ಬೈದ್‌ಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೆರವಣಿಗೆಗ್, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವೊಗು ಈ ನಲಿಕೆ-ಕೋಲಾಟೊನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟೆ ಯೆಂಕ್ಲೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯೊಂದು ಉಳ್ಳೊ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಒರಿಪಾವುನವು ಪಂಡ ಆ ಸಮಾಜದಕ್ಲೆನ್ ನನಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಪೋದ್ ನಟ್ಟೆಯರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನವು ಆಪುಂಡು. ಜಾನಪದೊನು ಒರಿಪಾವುನ ಸಂಭ್ರಮೊಡು ಪ್ರಗತಿದಂಚಿ ಪೋಪಿ ಸಮಾಜೊಗು ತಲೆಪು ಪಾಡುನವು ಸಮನೆ? ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲೆಕ್ಲು ಜಾತಿದ ಬಲೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊಗು ಉಳಗಾವೊಡು.

ನಮ ಜಾನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಭಯಭಕ್ತಿಡ್ ಬೆಕ್ಕಸೊಡು ತೂದು, ತರೆತಗ್ಗಾದ್, ಕೈಮುಗಿದ್ ತೂಪುನವು ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಜಾನಪದೊನು ಒರಿಪಾವುನವು ಪಂಡ ಅವೆತ ಮೂಲೊ ಆಯಿನ ಜನಮಂದೆಲೆನ್ ಅಂಚನೇ ಒರಿಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುನವು. ಪಂಡ ಭೂತಾರಾಧನೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿ ನಲಿಕೆ-ಪರವ-ಪಂಬದೆರ್ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಒರಿಪಾವೊಡು ಪಂಡ ಆ ಜಾತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತಲೆಪು ಪಾಡಿಲೆಕ ಆಪುಜ್ಜ. ಅಂಚಾಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಲೆ ವಿದ್ಯೆ ಕೊರಾಂದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಚಾಕರಿಗ್ ಪೋವರೆ ಬುಡಾಂದೆ ಭೂತ ಕಟ್ಟೊಂದೆ ಉಪ್ಪೊಡುಂದ್‌ದ್ ನಮ ತಾಕೀತ್ ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. ದುಡ್ಡುಕಾಸ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ದುಡ್ಡುಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಆ ಪರಂಪರೆ ದುಂಬೊತ್ತಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪರಪಾವಿ ತೃಪ್ತಿ ತಿಕ್ಕು.

ಜಾತಿದ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಉಳಾಯಿ ಉಪ್ಪುನ ನಮ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಒರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಜಾತಿ ವರ್ಗೊಗು ನಮ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಒರಿಪಾವೊಡಾಂಡ ಅವೆನ್ ಪುಟ್ಟಾವಿ ಜನಮಂದೆಲೆನ ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮಾತೆರ್ನ ಲೆಕನೆ ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುಲೆಕ ಆವೊಡು. ಅಪಗ ತನ್ನಾತೆಗೇ ನಮ ಒರಿಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಜಾನಪದ ಅವೆನಾತೆ ಸೈಯಂದೆ ತೆಗುಲೊಂದು ಬರ್ಪುನೆಟ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ ಪಾಡೊಂದ್ ಬತ್ತಿ ಆರ್ಥಿಕ-ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಜನೆಮೊಟ್ಟುಗು ನಮ ಸ್ಥಳೀಯವಾಯಿಂಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮಿತ್ತ್ ಕಣಪುನ ಯೋಜನೆನ್ ಪಾಡಿಲೆಕೊ ತೋಜುಜಿ. ಇಂದೆಡ್ದಾದ್ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆಂಡಲಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆದ್ ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಉರ್ಕಾರಿಯರೆ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ. ಪೇಂಟೆದ ಆಕರ್ಷಣೆಗ್ ಉಳಗಾದ್ ನಮ ಜನ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕೈಬುಡಿಯೆರ್. ಆ ಜನತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಡಸ್ತಿಕೆನ್ ಜಿಂಜಾವರೆ ಜಾನಪದ ಸಾಮಗ್ರಿಲೆನ್ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕಂಚಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನವು ಜಾನಪದೊಸು ಬರ್ಕ್‌ಗ್ ಸೇರಿಗೆ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಲಾಭ.

ಜಾನಪದ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಜ ಪಿಜ್ಜೆರ್ ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಂದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಒರಿಪಾವುನೆಟ್ ದಾಲಾ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಯೆಂಕ್ಲೆ ಆಲಚನೆ, ದುತ್ತೈತ, ಒನಸ್ ತೆನಸ್, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೀತಿನೀತಿಲು ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋನಗ ಅವೆತ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ ಆದ್ ಬರ್ಪಿ ಜಾನಪದ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ತಪ್ಪು ಆವ? ಹಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಜಾನಪದೊನು ಕೋಡೆದ ರೂಪೊಡೇ, ಕೋಡೆದ ಉದ್ದೇಸೊಗು ತಕ್ಕ ಒರಿಪಾವರೆ ಪೋಂಡ ಅವು ನೆತ್ತೆರ್ ಚರ್ಮದಾಂತಿನ ಎಲುತ ಗೂಡು ಆವು.

ನಮ ಜನಕುಲೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಆದ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಗೊಬ್ಬು ಆಯಾ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕಾದ್ ಬದಲಾಂಡನೆ ಒಪ್ಪಿತ ಅವು. ನಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಮಮ್ಮಿಡ್ಯಾಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಲ್ಪಾವಿ ಸಾಲೆಡ್ದಾದ್ ನಮ ಸಮಾಜ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ಸುಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ಕಳೆದ್‌ಂಡ್. ನಮ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಪದಕಲೆಕ್ಲೆಗ್ ಅವೆತ ಸುರ್ಪೊನು ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬದಲಾಯಿ ದೇಸಕಾಲದ ಸಂದರ್ಬೊಗು ಸಮಪೋಪಿಲೆಕ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಕಣತ್ತ್‌ಂಡ ತಪ್ಪು ಆವಂದ್. ಇಂಚ ಮಲ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಕಣತ್ತ್‌ದ್ ಜವಣೆರೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಂಡ ಅಪಚಾರ ಆವಂದ್, ಕಲೆಲಾ ಒರಿಯು, ಕಲಾವಿದೆರ್ಲಾ ಒರಿವೆರ್. ಈ ದಿಸೆಟ್ ನಮ ಸರಕಾರದ ಯುವ ಜನ ಸೇವಾ ವಿಭಾಗದಕ್ಲು ನಡಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಪಂತ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನವು. ಆಂಡ ಅವು ಜಾನಪದ ಅನುಬೋಗದಾಂತಿನ ಜನಕುಲೆ ಕೂಟೊ ಆದ್ ಯೇತೋ ಸರ್ತಿ ಜಾನಪದದ ನಾಲೀಸೇ ಆವೊಂದುಂಡು. ಇಂಚ ಆವಂದಿಲೆಕ ಜಾನಪದ ಲೋಕದ ಬಿರ್ಸೆರ್ನಕ್ಲು ಎಚ್ಚರಿಗೆಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಒಟ್ಟುಡು ನಮ ಬದುಕುನ ಕಾಲದ ತುರ್ತುಗು ತಕ್ಕ ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಲು ಪೊಸರೂಪೊಡು ಅರ್ಲೊಂದು ಬರೊಡು. ಅಪಗ ಕಲೆಲಾ, ಅವೆತ ದಾತಾರಾಯಿನ ಕಲಾಕಾರೆರ್ಲಾ ಬದುಕೊಲಿ.

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ vs ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್

✍ ಡಾ. ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ

ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ನೀಲೇಶ್ವರ, ಬಡಕ್ಕಾಯಿಡ್ ಗೋಕರ್ಣ ಮುಟ್ಟಲ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದಾನವಾಯಿನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಪುರಾಕಡ್ದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಖಲೆ ಉಂಡು. ಬಾರಕೂರುದ ಅರಸು ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಸುರೂಕು ಜಾರಿ ಮನ್ತೆರ್‌ಂಧ್ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೇರಳೊಡ್ ಮಾತ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ "ಮರು ಮಕ್ಕತ್ತಾಯಂ" ಪದ್ದತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲೋಡ್ದೇ ಜಾರಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಖಲೆ ಉಂಡು. ಬಾರಕೊ ದೇಸೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ಂದೆ ಪರ ದೇಸೊಕುಲ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಡೆ ಮಾತ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬೊಲು ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಶೋದಕೆರ್ ಬರೆತ್ತೆರ್.

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಪಂಡ ದಾದಾಂದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆವೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾರಣ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಬಾಳೆಲೆಗ್ ಈ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆತ್ತ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿತ, ಧರ್ಮೊಕರ್ಮೊದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯ ಖಂಡಿತಾದ್ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆಗ್ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್" ಅಂಚ ಪನ್ಪುನವು ಏತ್ ಸರಿ! ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ನಡಪ್ಪುನವು ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮನ್ತ್ಂಡ ಇಂದು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಅತ್ತ್, ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್ಂದ್ ತೆರಿಯರೆ ಕಷ್ಟೊ ಆವಂದ್.

ಇಂಚಿಪ್ಪಗ ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದ ಆಶ್ರಯಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಮಾತ್ಯ ಪ್ರಧಾನೊ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರೊನು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಸರಿ ಅತ್ತ್, ಅಯಿನ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್ಂದ್ ಪನ್ಪುನವೇ ಸರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ವಾದ ದುಂಬು ದೀದಿತ್ತೆ. ಎನ್ನ ವಾದೊನು ಎಚ್ಚಿಗೆತಕುಲು ಮೆಚ್ಚಿತೆರ್. ಕಿನ್ಯಾದ್ ಆ ವಾದೋ ಈ ರೀತಿ ಉಂಡು.

ಪ್ರಮುಖವಾದ್ ಮಾತ್ಯ ಪ್ರದಾನವಾಯಿನ ಕುಟುಂಬೊದ ಬಂಟೆರ್, ಬಿಲ್ಲವೆರ್, ನಾಡವೆರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್, ಜೈನೆರ್ ಮಾಂತ - ಕುಟುಂಬೊದ ಮೂಲ ಅಪ್ಪೆಂದ್ ಒಪ್ಪುವೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲೊದ ಕುಟುಂಬೊ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯೊಂದೆ ಬಲತ್ತೊಂದೆ ಪೋಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣ ಬಾಲೆಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಪುಟ್ಯೆರ್‌ಂಡಲ, ಅಕ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಕುಟುಂಬೊಗು ಸೇರ್ಪೆರತ್ತಾಂದೆ ಆಕ್ಲೆನ ಬಾಲೆಲು ಕುಟುಂಬೊಗು ಸೇರುಜೆರ್. ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬೊ ಮುಂದುವರಿವುಜಿ. ಬುಲೆಪ್ಪುಜಿ. ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲು ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆನ ಕುಟುಂಬೊನು ಬುಲೆಪ್ಪಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂಚಾಯಿನೇರ್ದಾವರ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆನ ಆಸ್ತಿಡ್ ಹಕ್ಕ್ ಅತ್ತ್ಂದೆ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಜೀವೊಡು ಇಪ್ಪುನಗ ಆಸ್ತಿನ್ ಅನುಭವ ಮನ್ಪೊಲಿ ಬುಕ್ಕೊ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಆಸ್ತಿದ, ಕುಟುಂಬೊದ ಯಜಮಾನ್ತಿಗೆ ತೂವೊಳಿ. ಆಂಡ ಆ ಆಸ್ತಿರ್ದೆ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಹಕ್ಕ್ ಕೊರಿಯರೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ಒಂಜೇ ಪಾತೆರೊಡು ಪನ್ಪುನೇಂಡ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಆಸ್ತಿಡ್ ಜೀವನಾಂಶದ ಹಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ. ಮಗೆ ತೀರಿ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಆಯನ ಬುಡೆದಿ ಜೋಕುಲು

ಬುಡೆದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೋವೊಡು. ಕಂಡನಿನ ಕುಟುಂಬೊಟು ಆವಡ್ ಆಸ್ತಿಡ್ ಆವಡ್ ಮಗಳೆಗೇ ಆಸ್ತಿದ್ ಹಕ್ಕ್. ಅಲ್ಪಲ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆಗೇ ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್. ಅಪ್ಪೆನ ಹಕ್ಕ್ ಮಗಳೆಗ್ ಬರ್ಪುನೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಸರಿ ಆಪುಜಿ. ಅವು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಎಡೆ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಈ ವಾದೊಗು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ವಾ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲು ಇಜ್ಜಿಯೋ ಆಳೆಗ್ ನಿಸ್ಸಂತತಿತಾಳ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಈ ಕಟ್ಟ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಇತ್ತ್‌ನವು ಲೆಕ್ಕೊಕ್ಕೇ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಆಣ್ ಜೊಕಲು ಅಪ್ಪೆನವೇ ಸಂತತಿ ಅಂದಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆನ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬೊ ಬುಳೆಯರ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಾರಣ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಕುಟುಂಬೊದ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಇದ್ಯಾಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ. ಬಾರೀ ಪುರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊತು ಒರಿಯನ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂಚಿತ್ನಾಳೆ ಮಗೆ ಅತ್ತಾಂಡ ಮಗಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡೊಂದೆ ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ನಾಯನ ಮಗೆ/ಮಗಲ್ ಅತ್ತಾಂಡ ಇಂಚಿತ್ನಾಯನ ಅರುವತ್ತೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮರ್‌ಮಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡೊಂದೆ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಪುರುಷ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾಜ ಬತ್ತಿನೊರ್ದ್ ಬುಕ್ಕೋ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್‌ನ್ ಮಾಜದ್, ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ಒರಿಯನ ಪುದರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಚಿತ್ನಾಯನ ಅರುವತ್ತೇಂದ್ ಪಣೆಯರ ಸುರು ಮನ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ರೀತಿ ಪನ್ಪುನವು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬೊದ ಉದ್ದೇಶೊದ ವಿರುದ್ಧೊ ಆಪುಂಡು, ಅವು ಸರಿ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನೊಡಾತ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಅಂಚನೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಕುಟುಂಬೊದ ಮಾಂತ ಕೆಲಸೊ ಕಾರ್ಯೊಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆನ ಬರಿನೇ (ಗೋತ್ರ?) ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತೊಂರ್ದಲ ತನುಕ್ಕಲೆ ಪುದರ್‌ದ ದುಂಬು ಅಮ್ಮನ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನವು ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಗ್ ವಿರುದ್ಧೊ ಆಪುಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ಅಪ್ಪೆನ ಬರಿ ಬಂಗೆರನ್ನಾಯ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ ಮಗನ ಬರಿಲ ಬಂಗೆರನ್ನಾಯ ಅಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮಗೆ ತನ್ನ ಪುದರ್‌ದ ದುಂಬು ಅಪ್ಪೆನ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅಮ್ಮನ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್ ಪನ್ಪುನವು ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣೊ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜೊದ ಪ್ರಭಾವ ಅತ್ತಾಂದೆ ತನ್ನ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್‌ದ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ ಅತ್ತ್.

ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಿಯರ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಅವು ದಾದ ಪಂಡ ಈ ಕುಟುಂಬೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ತಮ್ಮಲೆನ ಆಸ್ತಿ ಅರುವತ್ತಗ್ ಪೋಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ನಿಜವಾದ್ ತೂಂಡ ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬೊಡು ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್ ಪೊಂಜೆನಿಕ್‌ಲೆನ ಮೂಲಕ ಪೋಪುನವು ಅತ್ತಾಂದೆ ಆಂಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಹಕ್ಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಯರೇ ಸಾದ್ಯೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆಂಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಪಾತ್ರೊ ಇಜ್ಜಿ. ಜೀವೊಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಸಮಯ ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿನ ಸಂತಾನೊನು ಬುಲೆಪ್ಪಾದ್ ತನ್ನ ನಂತರೊಡು ಆಳೆನ ಅಪ್ಪೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಕಡಪ್ಪುಡುನಾತೇ ಆಯನ ಕೆಲಸ ಅಂಬಾ ಉಪ್ಪುನಗ ತಮ್ಮಲೆಗೇ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಹಕ್ಕ್‌ನ್ ಆಯೆ ಅರುವತ್ತಗ್ ದಾದೆನ್ ಕೊರುವೆ?

ತಮ್ಮಲೆ ಯಜಮಾನ್ತಿಗೆ ಮನ್ತಿನ ಆಸ್ತಿ ಸೊತ್ತು ಆಯನ ಅಪ್ಪೆನವು. ಅಪ್ಪೆನ ನಂತರೊ ಅವು ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಪೋಪುನವು. ಅಯಿರ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅಕ್ಲೆನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪೋಪುನವು. ಅಂಚಾತಿಪ್ಪುನಗ ಈ ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತೆ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆನ ಆಸ್ತಿದ ನಡುಕ್ಕು ಬರ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ದಾನೆ ಉಂಡು? ತಮ್ಮಲೆಗ್ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂದಿ ಹಕ್ಕ್‌ನ್ ಅರುವತ್ತಗ್ ಕೊರ್ಪಿನೆ ಎಂಚ? ಅಂಚಾಯಿನೇರ್ದಾವರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನವೇ ಸರಿ. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಖಂಡಿತಾ ಸರಿ ಅತ್ತ್.

ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಚ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಕಾರಣೊ ಆತ್‌ಂಡೋ ಅಂಚನೆ ಅಮ್ಮ ಮಗನ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ 'ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರೀ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಕಾರಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು ಇತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಪ್ರಕಾರ ಅಮ್ಮನ ಆಸ್ತಿ ಸೊತ್ತು ಆಯನ ಮಾಂತ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಸರಿ ಸಮಾನವಾದ್ ಪೋರ್ವೊಂದೆ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಕೇವಲ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕ್ ಪೋವೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕ್ ಬನ್ನಗ, ಬುಕ್ಕೊ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ವಾಲಾ ಹಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂದೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಅಯಿನ್ ಅಮ್ಮ ಮಗನ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪನೊಡತ್ತಂದೆ ಅಯಿನ್ 'ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಚ ಪನ್ಪುನೆ! 'ಮಕ್ಕಳು' ಪಂಡ ಕೇವಲ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥೊ ವಾಲ ಇಜ್ಜಿ ಅತ್ತೇ?

ಭಾರತೊದ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಲು ಇಂಚಿಪ್ಪಗ ಅಮ್ಮನ ಆಸ್ತಿಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಸರಿಸಮಾನ ಹಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕಾನೂನು ಕೊಂಡತ್ತ್‌ತೆರ್. ಮಾಂತಾ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಸರಿಸಮಾನ ಹಕ್ಕ್ ಬನ್ನಗ ಅಯಿನ್ 'ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟು' ಪನ್ಪುನವು ಸರಿ. ಅಂಚನೆ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಸೊಗೇ ಜಾರಿ ಆಯಿನೇರ್ದಾವರೊ ಅಪ್ಪೆನ ಆಸ್ತಿಡ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಸರಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಪೋದು 'ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್' ಉಪಯೋಗ ಆವೊಂದೆ ಉಂಡು.

ತಾರೆ - ತಾರಾಯಿ

✍ ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ ಕಟೀಲು

ತುಳುನಾಡ್ ಬೇತೆ, ಬೇತೆ ನಂಬಿಕೆಲ್ನ ಒಂಜಿ ಕಣಜ, ಅಯಿಟ್ ಮಾತೆನ್ಲ ಮೂಡನಂಬಿಕೆಂದ್ ಪಣರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಲ್ತ ಕಲ್ಸ್, ಮುಲ್ಲು, ಮರ್, ಮಟ್ಟ್, ಕಂಜಿ, ಕೈಕಂಜಿ, ಪಕ್ಕಿ ಪರಪುನವು, ಅರಿ, ಬಾರ್, ಅಂಕ ಅಯನ, ಕೋಲಬಲಿ, ಇಂಚಿನೆತ್ತ ಇಸಯೊಡು, ಒಂಜಿ ಅತ್ತಡ ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಪಾಕ ನಂಬಿಕೆಲ್ನ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲ್‌ಲು ನಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಅನುಭವಲೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನಲ ಉಂಡು. ನಮ ದಿನ ನಿತ್ಯ ತೂಪಿನ ಮರ ತಾರೆ ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಭಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುನಗ, ಒಂಜಿ ಕುರ್ಕಿಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಆಪಿನಾತ್ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ತಾರೆದ ತೋಟಂದ್ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ತಾರೆಗ್ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಅನಾದಿಡ್ ರಕ್ಕಸೆರ್ಲ, ದೇವತೆರ್ಲ ಸೇರ್‌ದ್ ಕಡಲ್ ತುಲಿಪುನಗ, ಮಿತ್ತ್ ಬೈದಿನ ಎಡ್ಡೆ, ಎಡ್ಡೆ ವಸ್ತುಲೆಡ್ ಉಂದುಲ ಒಂಜಿಗೆ. ಕಡ್ತಿನಂಚಿನೆ ತೆಗುಲೊಂದು ಬರ್ಪಿನಿ, ಏಲ್

ತಾರೆಲು, ವಾಲಿನ ಊರು ಕಿಷ್ಕಿಂದೆಡ್ ಇತ್ತಗೆ. ರಾಮದೇವೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋಯಿಸಾರ್ ಒಂಜೇ ಬಾಣೊಡು, ತಾರೆಲೆನ್ ಪೊಲ್ತಿದ್, ತೆಗ್‌ಲಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಮಾಭಾರತದ ಕಾಲೊಡು ಬೀಸ್ಮೆರೆನ ತೇರ್‌ಡ್ ತಾರೆದ ಗುರ್ತದ ಪತಾಕಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾರೆಲ, ತಾರಾಯಿಲ ಎಡ್ಡೆ ಸಕುನದ ಸೂಚನೆಲು. ತಾಜಿಯೆ ಪೋವುಂದು ಉಪ್ಪುನಗ, ತಾರಾಯಿ ಬೂರುನ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಲಕ್ಷಣ. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಿ ಸತ್‌ಗ್ ಸುರುಟು ತಾರೆದ ಕುಬೆ ತೂವೊಡುಗೆ. ಅಯಿಕೆ ದುಂಬುಡು ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದಾಕ್ಲು ಇಲ್ಲ ಎದ್‌ರ್ ಕಟ್ಟಪುಣಿಟ್ ತಾರೆದ ಸಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹಳ್ಳಿ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ, ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಅಯಿತ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಲಿ. ಸೋಣ ತಿಂಗೊಲ್ಡು ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ ಪುಟುದಿನ ದಿನ ಅಷ್ಟಮಿದ ಮನದಾನಿ ತಾರೆ ದೈ ನಡ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಆಪಿನಾನಿ, ಆ ಇಲ್ಲದ ಮರತ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪಿನ ಆಚಾರಿ, ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್ ಆವರೆ ಉಂಡು. ಪಡಸಾಲೆದ ಬಾಕಿಲ್ದ ಕೈತಲ್ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಪೂಜೆ ಆವೊಡು, ಅಲ್ಪದ ವಿಧಿಕ್ಲು ಮಾತ ಆಪಿನೆ ಒಂಜಿ ಚೊಂಬು ನೀರ್ ಕೊನೊಡು, ಒಂಜಿ ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಮೈಪರೆ ಉಂಡು. ನೀರ್ ಮೈತಿನ ತಾರೆ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಅಯಗ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಆಯನ ಸಂತಾನ ಪಾರಂಪರ್ಯ, ತಾರೆ ಬದ್‌ಕಿನಾತ್ ಕಾಲ ಆ ತಾರೆದ ತಾರಾಯಿ ಆಚಾರಿಗೆ ಸಂದೊಡು. ಇಂಚಪ ಈ ಕ್ರಮ ಮಾಯ ಆವೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ತಾರೆ ಕಡ್‌ಪೋಡಾಂಡ ನನೊಂಜಿ ತಾರೆ ನಡೊನೊಡುಗೆ. ತಾರೆನ್ ಕಡ್‌ಪರೆಲ ಏರ್ಲ ಒಪ್ಪುಜೆರ್. ಅಗತ್ಯೊಗು ಕಡ್‌ಪುನ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ಲ, ಕಡ್ಪುನಾಯೆ, ಮಡು ಪತೊಂದು, 'ಕಡ್‌ಪುವೆ, ಕಡ್‌ಪುವೆ, ಕಡ್‌ಪುವೆಂದ್' ಮೂಜಿಸರ್ತಿ ಯಜಮಾನಡ ಕೇಣುನ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ದನಿ ಕಡ್‌ಪುಲ ಪಂಡಿ ಬೊಕ ಕಡ್‌ಪುವೆ. ಕೆಲವೆರ್ ಯಜಮಾನಡ ಸುರುಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕಡ್ಪರೆ ಪನ್ಪಿನ ಉಂಡು. ನೆಕ್ ಪಾಪ ಮಾಲಾವುನುಂದು ಪುದರ್. ತಾರೆಗ್ ಕತ್ತಿಡ್ ಗಾಯ ಮಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಗಾರೆ, ಅಯಿತಾರ, ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಗೆತ್ತ್‌ಂಡ, ಜಪ್ಪುನಗ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಚೊಂಬು ನೀರ್ ಮೈಪೊಡುದುಂಡು. ತೆಡಿಲ್ ಆಕ್‌ದ್ ತೈತಿನ ತಾರೆದ ಮೂಪು ಮಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ತಾರೆದ ದೈಕುಲೆನ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಕೊರ್ಪಿನಿ, ದಾನ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಉಂದುಲ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸಗೆ. ಮಖಾ ಬೊಕ್ಕ ಹುಬ್ಬಾ ಮಾನಕ್ಷತ್ರದ ಬರ್ಸ ಬೂರ್ನಗ ತಾರೆದ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೊಡುಗೆ. ಅಪಗದ ನೀರ್ ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಆಜಿದ್ ಪೋಂಡ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಕಲುವೆರ್ ತಾರೆಗ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋವಂದಿನಂಚ, ತಾರೆಗ್ ಮುಲ್ಲು ಕಟ್ಟುನ ಉಂಡು. ಕೋರಿಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಬಾಲ್‌ನ್ ತಾರೆಗ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕುತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪುನಲ ಉಂಡು. ರಾತ್ರೆಡ್ ಕಲುವೆರ್, ಬಂಜಿಗ್ ಬಾಲ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಬೂರ್ದಿನಲ ಉಂಡು. ತಾರಾಯಿತ, ಬೊಂಡ ಮಾತ ಲಕ್ಕಾದ್ ತಿಕ್ ಬೂರ್ನ ಕಲುವೆರ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ತಾರಾಯಿದ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದ್, ಇಜ್ಯಾಡ ತರೆಟ್ ತುಂಬಾದ್, ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಲ್ಪಾವುನ ಗಮ್ಮತ್‌ಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಂಡ, ತಾರಾಯಿ ಲಕ್ಕಾಯಿನ ದೂರುನು ಊರ್ದ ಭೂತೊಲು ಕೇಣುನ ಕ್ರಮ ಇಜ್ಜಿ. ಭೂತದ ಬಂಡಿ ಒಯಿಪೆರೆ ಜವನೆರ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡುಗೆ. ಅಯಿಕತ್ರ ತಾನ್ ಆ ದೂರುನು ಕೇಣುಜಿಂದ್ ಭೂತೊಲ್ನ ನುಡಿ ಉಂಡು.

ಬರ್ಸ ಬತ್ತಿಜಿಡ ಊರ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವೆರೆಗ್ ಬೊಂಡ ಅಭಿಷೇಕ ಮಲ್ಪಾಂಡ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಭೂತೊಲ್ನ ಕೆಲಸೊಗು ಬೊಂಡದ ಕಡೆಲ ಕೆತ್ತೊಡು, ಭೂತೊಗು ಬಲಸಿನ ಸಮ ಆಂಡ ಇಜ್ಯಂದ್ ತೂವೆರೆ, ತಾರಾಯಿನ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್

ದರ್ಪೊಡು. ರಡ್ಡ್‌ಗಡಿಲ ಮರಂಕಣೆ ಬೂರುಂಡ ಸಮಧಾನ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಣೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಸಕುನ ತೂಪಿನಿಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಇಲ್ಲದ ಚುಂಗುಡಿ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಮಲ್ಪುನಗ ರೂಢಿಡ್ ಉಂಡು. ಭೂತೊಲ್ನ ಮದಿಪುಡು "ದರ್ಶಿತಾರಾಯಿ, ಕೊಡತ್ತಿಬೊಂಡ" ಪಣ್ಪಿನ ವಾಕ್ಯ ಉಂಡು. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಜಾತ್ರೆ, ಕೋಲದ ಸಮಯೊಡ್ಲ, ಮರಿಯಾಲೊಡು ಪುರುಸೊತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನಗಲ, "ತಪ್ಪಂಗಾಯಿಂದ್" ಜವನೆರ್ನ ಪೊರ್ಂಬುನ ಗೊಬ್ಬು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಅವು ಕಡಮಾವೊಂದುಂಡು. ತಪ್ಪಂಗಾಯಿಡ್ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿನ್ ಒಯಿತ್ ಗೆಪ್ಪೊಡು. ಉಂದೂಂಜಿ ತ್ರಾಣದ ಗೊಬ್ಬು. ತಾರಾಯಿನ್ ಒಯಿತಿನಾಯಗ್ ಆ ತಾರಾಯಿ. ಅಂಚನೆ ತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟುನುಂದು ನನೊಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು ಉಂಡು. ಈ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೆಲ ಒಂತೆ ತೂವೆರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಇರ್ವೆರ್ ತಾರಾಯಿನ್ ಪತೊಂದು, ತಾಂಟಾನಗ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ದರಿವುಂಡು. ಆಯೆ ಸೋತೆಂದ್ ಎಣ್ಣೊಡು. ತಾರಾಯಿ ಗೆಂದಿನಾಯಗ್, ರಡ್ಡ್ ಮುರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ರಾಶಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ರಾಶಿಡ್ದ್, ಒಂಜೊಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟುನಲ ಉಂಡು. ಗೆಂದಿನಾಯಗ್ ಇಡೀ ರಾಶಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತಾರಾಯಿಲೆನ್ ಪೊರೆತ್ತ್ ಬುಡ್ಪು, ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತಾಗು ಲೆಕ ಮಲ್ಪುನಲ ಉಂಡು. ಅಂಕ ಆಯನೊಡು ತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟುನ ಗೌಜಿ ಇನಿಗ್‌ಲ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಮೀನ ಬಲೆತ ಎಲ್ಯ ಸೀರವುಡ ತಾರಾಯಿಲೆನ್ ಜಿಂಜಾವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಜವನೆರ್ನ ಗುಂಪು ತಿರ್ಗುನನೆ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು. ಕಟ್ಟುನ ತಾರಾಯಿದ ಬೇತೆನೆ ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ "ದೂಜೆಲ್"ಂದ್ ಪುದರ್. ಅವು ಒಂತೆ ಉದ್ದ ಜಾತಿದ ತಾರಾಯಿ. ಊರ್ದ ಉತ್ಸವದಾನಿ ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಗಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ರಥದ ಲೆಂಚಿಡ್ ಉಂತುದ್, ಬಾರೆದ ಪಂರ್ದ್ ದಕ್ಕಿ ಲೆಕನೆ ಒಂಜಿ ತಾರಯಿನ್ನ ಸಭೆಕ್ ದಕ್ಕಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಮಾತ ಪೆಜಿ ಪತ್ತಿಯೆರೆ, ಉರ್ದುನ ಜನೊಕುಲ್ನ ಉಮೇದ್ ತೂವೆರೆ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು.

ತಾರಾಯಿಡ್ ದೇವೆರ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನ ಉಂಡುಂದು ನಂಬಿಕೆ. ತಾರಾಯಿ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದುನ ಸೈತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಸ್ವರ್ಗ ತಿಕ್ಕುಂಡ್‌ಗೆ. ಭೂತೊಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ದ್, ಬೇತೆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಕೊಣವರೆ ತಾರಾಯಿ ಬೋಡು. ತಾರಾಯಿನ್ ಭೂತದ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್, ಮಂಚಾವೊಡು ದೀದ್ ಕೈಮುಗಿದ್, ಅಯಿಟ್ ಸೇರೊಂದು ಬರೊಡುಂದು, ಪತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೆಲ ಉಂಡು. ಒರಿ ಒಂಜಿ ಭೂತದ ಪೊವಾಂಡಲ ಜಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನಾಯೆ, ಅವೆನ್ ನಸೊರಿಯಗ್ ಬುಡು ಕೊರ್ನಗ ತಾರಾಯಿ ಮುಟ್ಟುದು ಕೊರ್ಪಿನಿಂದುಂಡು. ಭೂತ, ತೈತಿನತ್ತ ಪೀಡನೆನ್ ದಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂತಾವೆರೆ ಮಂತ್ರವಾದಿಲು ತಾರಾಯಿ ಮಂತ್ರಿದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಕೆಲವು ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಬಡಕೈ ಕೈಲ್‌ದ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೈಲ್‌ದ ಆವೊಡು, ನೆಲಕ್ ಪಾಡಂದೆ ಕಣಾವೊಡುಂದು ಪಣ್ಪಿನಲ ಉಂಡು. ನಾಗದೇವೆರೆಗ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪಾವೆಂದ್ ಈಡ್ ಮಲ್ಪುನಾಂಡ ತೆಪ್ಪು ಇತ್ತಿನ ತಾರಾಯಿನ್ ಗುವೆಲ್‌ದ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಡುಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಬಂಜಿನಾಕ್ಲೆನ್ ಪೆದ್ದರೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಕಡಪುಡ್ಪುನಗ, ಫಲಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್‌ದ್, ಅಲ್ನ ಕೈಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿನ್ ಕೊರೊಡುಗೆ. ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕೊಣೊನಗ ಬಜಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕೊಣೊಪಿನ ಅಪಶಕುನ. ಅಯಿಟ್ ತೆಪ್ಪು ಇತ್ತಿನ ತಾರಾಯಿ ಪಾಡೊಡುಗೆ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ, ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನಗ, ಉಲಾಯಿಡ್ದ್, ಒಂತೆ ತೆಟಿದಿ ಲೆಕ ತೋಜುಂಡು, ಆ ತಾರಾಯಿದ ಕಮ್ಮೆನ ಹಾಲತ್ಂಡ್ ಅವು ಬೂತ ಪೊಕ್ಕದಿನಿ. ಅವೆನ್ ದಕ್ಕೊಡು, ತಿನೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅಯಿಕ್ ದೇವೆರ್ ಪೊಕ್ಕದಿನಿ. ಅವೆನ್ ಕೈಪುಗು ಪಾಡೊಲಿ. ಕಂಡ ದಪ್ಪುನಗ ನುಗ ಪೊಲಿಂಡ

ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು, ರಡ್ಡ್ ಬೊಂಡ, ದೇವೆರೆಗ್ ಸಂದಾದ್, ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಗೆತೊಣುದು, ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ದಿನ ಕೇಣೆರೆ ಭಟ್ರೆ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋನಗ, ತಾರಾಯಿನ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಣೊವೊಡು. ಬೈದೆರ್ಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಈ ಸಂಗತಿದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಉಂಡು. ಗೆಂದಾಳಿ ತಾರೆದ ಪದ್ಮಕ್ರಟ್ಟೆದ ಪುದರ್ಲ ಅಯಿಟುಂಡು. ಏಲಸಮೆತಾನಿ, ದೇವೆರ್ ಬಾಲೆದ ತರೆಟ್ ಬರೆವೆರೆ ಬರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ಆನಿ ಒಂಜಿಸೇರ್ ಅರಿ, ಒಂಜಿ ತೆಪ್ಪುದ ತಾರಾಯಿ, ತಾರಿದ ಒಲಿ, ಒಂಜಿ ಆಣೆ, ಉಂದೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಅಮೆ ಕೊಟ್ಯಡ್ ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಮರಣ ಆಯಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ತಾರಾಯಿ ದರ್ತ್‌ದ್, ಪುಣತ ತರೆತಲ್ಪಲ ಕಾರ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ಲ, ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿಟ್, ಬೊಲ್ಪು ದೀವೊಡು. ತಾರೆದ ಕೊದುಂಬುದ ತೂಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಸಾದಿಬಾಯಿದ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲು, ರಾತ್ರೆಗ್, ಸಾದ್ಯೆ ಪೋಪಿನಾಕ್ಲು ಕೇಂಡೆರ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ, ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸಂದ್, ನಮ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಭಾವನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾರೆಡ್ ಊರ್ದ ಮರ್ದ್‌ದ ಗುಣಲ ಉಂಡು. ಕೈಕಂಜಿಲ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಡ್ ಕೊಡೆಂಜಿ ಜಪ್ಪುನುಂದುಂಡು ಅಯಿಕ್‌ಲ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಬಾತ್ ಪೋಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ತಿಪ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ದ್. ಒಂಜಿ ಆಣ್ ತಿಪ್ಪಿದ, ಕಡೆನ್ ಒಂತೆ ಪೊತ್ತಾದ್, ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ಜಾರಿಗೆಲ್ನ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್, ರಡ್ಡೆನ್ಲ ಅಯಿತ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಎಡ್ಡೆಮರ್ದ್. ಜಾನುವಾರುಲ್ನ ಬಂಜಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮರ್ದಗಂಜಿಗ್ಲ, ತಿಪ್ಪಿನ್ ಗುದ್ದುದು, ಚೂರು ಮಲ್ತ್ ಪಾಡುವೆರ್. ತಾರೆದ ಬೇರ್‌ಲ ಕೂಲಿ ಬೇನೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮರ್ದ್‌ಗೆ. ಎಣ್ಣೆಗ್ ಕೊಪ್ಪರ ಮಲ್ಪುನಗ ಮಸ್ತ್ ತಾರಾಯಿದ ನೀರ್ ಒಟ್ಟಾಪುಂಡು. ಅವೆನ್ ರಡ್ಡ್-ಮೂಜಿ ದಿನ ಕೊದಿಪಾಂಡ, ಆ ಬಾಜನೊಡು ಅಡಿಟ್ ಒಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಗಡಿಯೆಣ್ಣೆಂದ್ ಪುದರ್ ಗಾಯೊಗು ಅವು ರಾಮಬಾಣ. ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಾಂಡ ಗಾಯ ಪೊತುದೇ ಪೋಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣ್ ಬಾಲೆಲ್ನ ತರೆ ಉದ್ದ ಆವೊಡಾಂಡ, ತಾರೆದ ತಿರಿತ ಇಡೆಟ್, ಒಂತೆ ತರೆ ಕುಜಲ್ನ್ ದೀವೊಡ್‌ಗೆ, ತಾರೆದ ಪಿಂಗಾರನ್, ಪೊಣ್ಣಾವೆಲ್‌ಗ್ ಗರ್ಭ ಪೋಯಿನಪಗ, ಕಡೆದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆಮರ್ದ್. ಜಾತ್ರೆದಪಗ ಕೊಡಿಮರತ ಅಲಂಕಾರ ಮಲ್ಪರೆ ತಾರೆದ ಪಿಂಗಾರ ಕಟ್ಟುವೆರ್. 'ತಿಪ್ಪಿಲ, ಕೋಲುಲ ಪತ್ತುನ' ಪಂಡ ನಟ್ಟುನೆತ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುದರ್. ಕಲುವನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತರೆ ತಾರಾಯಿ ಮುಟ್ಟಾವುನುಂದು ಒಂಜಿ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ವೋಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಕಟ್ಟ್‌ದಲ್ಪ ದಾಲ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪೋಂಡ, ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿನ್ ಮುಟ್ಟುದು ಯಾನ್ ಲಕ್ಕಾವುಜಿಂದ್ ಪಣ್ಪಾವುನೆಕ್ ಈ ಪುದರುಂಡು. ತಾರಾಯಿದ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬೇತೆ, ಬೇತೆ ಪುದರುಲುಂಡು. ಗೆಂದೆ ಪಂಡ ಮಂಜೊಲು ಕೆಂಪು. ಅರ್ಕಂಜಿಗೆಂದೆಂಡ ಅರ್ಕಂಜಿದ ಬಣ್ಣ. ಪೆದ್ಮಧಿ ತಾರಾಯಿ ಉಲಾಯಿ ತೆಲುಪು; ತೂವರೆ ಮಲ್ಲೆ ಉಂಡು. ಉದ್ದನಮೂನೆದ ತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟರೆ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಇಂಚಿನ ತಾರಾಯಿಗ್ ದೂಜೆಲೆನ್ಪೆರ್. ಜೀತಾರಾಯಿ ಬಜಿ ಎಲ್ಯ ಜಾತಿ. ಒಂಜೆ ಕೈಲ್‌ಡ್ ನೂದೆಡ್ದ್‌ಲ ಹೆಚ್ಚ ತಾರಾಯಿಲು ಉಪ್ಪುವ. ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ತಾರಾಯಿಗ್ ಕೂಜೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೂಜೆ ತಾರಾಯಿದ ಪೊಡಿತ ಬುರ್ದೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡು. ನೀಂದರೆ ಕಲ್ಪರೆ ಪೊಟ್ಟು ತಾರಾಯಿಲು ಬೋಡು. ಇಂಚ ತಾರೆಲ, ತಾರಾಯಿದಲ ನಂಬಿಕೆಲೆನೆ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ, ನನಲ ಮಸ್ತ್ ಇಸಯೊಲು ಒಟ್ಟಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಬೊಡ್ಚಿ ಸಸಾರ

✍ **ಪ್ರವೀಣ ಅಮ್ಮೆಂಬಳ**

ಮುಂಬೊರಿ ಸನ್ಯಾಸಿ ಸಂಸಾರಿ ಆತಿನ ಕತೆ ನಮಕ್ ಮಾತ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವೆ. ಅಂಚಾಂಡ, ಸಂಸಾರೊಡು ದಾದನಾ ಸುಕ ಇಪ್ಪೊಡೆ ಅತೆ? ಬೆಲ್ಲ ಬಿರ್ಕಿನವೆಟ್ ಪಿಜಿನ್ ಬರೂ.....ವೆ. ಐಕಾತ್ರನೇ, ನಮಮಾತ ಸಂಸಾರೊಗು ಅಂಟೊಂದುಲ್ಲಂದ್ ತೋಜುಂಡು! ಸಂಸಾರೊಡು ಸುಕ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಿಜನೇ ಆಂಡಲ, ಅವೆಟ್ ತಾಪತ್ರಯೊಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ದೇವೆರ್ನಾಜೊಗ್ನ ಸತ್ಯ ಮಾರಾಯ್ರೆ. ಬುಕ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ, ಸಂಸಾರೊಡು ಸುಕ-ಕಸ್ಟೊಲು ಆ ಸಂಸಾರ ನಡಪಪುನಕ್ಲೆ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆಗ್ ಬುಡ್ನವು. ಸಂಸಾರ ಪಂಡ ಭಾರೀ ನಾಜೂಕು. ಅಂಚಾದ್, ಸಂಸಾರ ಪಂಡ ಗೋಸ್ಪರಿ ಮಲ್ಪುನ ಸರಿಯತ್ತ್.

ಆಣಾವಡ್, ಪೊಣ್ಣಾವಡ್, ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೊಟ್ಟುಗು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಂಡಿ ಒಯಿಪುನೆಕ್, ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಿತ್ತ್ ನಮ,- "ಅಕ್ಲು ಸಂಸಾರ ನಡಪಪೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೊ ಸಂಸಾರೊಡು, ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು-ಇರ್ವೆರೆನ ಪಾತ್ರೊಲಾ ಕಮ್ಮಿದವು ದಾಲಾ ಅತ್ತ್! ಅಯಿಟ್ಲಾ, ಸಂಸಾರದ ಎಡ್ಡೆಪುಗು ಪೊಣ್ಣುಲೇ ವಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾರಣಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಯಾನ್ ಇಂಚ ಪಂಡೇಂದ್ ಏರ್ಲಾ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪ ಮಲ್ತ್‌ಡೆ. ತೆರಿನಾಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂತೆರ್ ತೂಲೆ - "ತ್ರಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಬೇರ; ಪೊಣ್ಣಡ್ ಸಂಸಾರ" ಇಂದ್‌ದ್. ಉಂದು ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ವಂತೆ ಅಭಿಮಾನೊತ ಸಂಗತಿಲ ಅತ್ತೇ? "ಪೊಣ್ಣು ಇಜ್ಜಂದಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೊಲ್ಲು ಇಜ್ಜಿಂದ್" ಪನ್ಪಿನ ಆಪೆದಿಲ್ಲದ ಅಪ್ಪಕ್ಕನ ಪಾತೆರೊಲಾ ಉಂದುವೇ ಅರ್ತೊಡೂಂದು ತೋಜುಂಡು. ಉಂದೆಟ್, ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಮಚ್ಚರ ಇಜ್ಜಿಬುಡಿ.

ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ಪಂಡ ಸಂಸಾರ ಪನ್ಪಿ ರತೊತ ರಡ್ಡ್ ಚಕ್ರೊಲುಂದು ಇರಿಯಾಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ನಿಕ್ಲುಲಾ ಪನೊಂದುಪ್ಪಿನೆನ್ ಯಾನ್ ಕೇಂದೆ. ಉಂದೆಟೇ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು - "ಕಂಡನಿ-ಬಡುದಿಯೇ ಸಂಸಾರ ಅತ್ತ್; ಒಂಜಿ ಸಂಸಾರದ ಎಡ್ಡೆಪುಗಾವಡ್, ಚಲ್ಲ್‌ಗಾವಡ್ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ಅತ್ತಂದೆ, ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಮೆಗ್ದಿ-ಪಲ್ದಿ, ಮೆಗ್ಗಿ-ಪಲೆ, ಮಾಮಿ-ಮರ್ಮಾಲ್-ಇಂಚ ನನಾತ್ ಕೆಲವೆರ್‌ಲಾ ಕಾರಣವಾದುಲ್ಲೆರ್ . ಮೊಕ್ಲೆಗ್, ಒರ್ಕಡೊರ್ನ ಸಮ್ಮಂದ ಎಂಚ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸಾರ ಎಂಚ ನಡಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಪದ್‌ಕೊರು. ಇಂಚ-ಕಂಡನಿ, ಬುಡೆದಿ, ಜೋಕ್ಲು-ಸಂಸಾರ ಪಂಡ ಈತೆ ಅತ್ತ್. ನಮ ಪ್ರತಿಯೊರಿಲ, ಸಂಸಾರೊಗು ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಅಂಟೊಂದುಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ತೆರಿವು. ನಮ ಏರೆಗ್ ಸನ್ಯಾಸಿಂದ್ ಪನ್ಪನೋ ಆಯೆಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸಾರೊಡ್ದೇ ಉಂಡಾತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಮದ್ಮೆ ಆವಂದಿನ ಕೆಲವು ಜವನ್ಯೆರ್ ಪೆಟ್ಟ್-ಮುಟ್ಟ್ ಆನಗ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇನೊಡಿಯೆ. "ತೈತ್‌ಂಡ ಪೋವಡ್‌ಯೆ. ಎಂಕ್, ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲು - ಸಂಸಾರಂದ್ ದಾಲ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕದಾನೆ?" - ಇಂಚ.

"ಆಯಗ್ ಜವನ್ಯಗ್ ದಾನೆ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ, ಬುಡೆದಿ, ಜೋಕ್ಲುದಾಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್" - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾತೆರೊನು ಅವುಲು ಮೂಲು ಏತೋಸರ್ತಿ ನಿಕುಲುಲಾ ಕೇನ್‌ದುಪ್ಪರ್, ಅಂಚಂದ್,

ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲು ಪಂಡ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚತ ಸಂಗತೀಂದ್ ಪನ್ಕನೊ! ಅತ್, ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲು ಇಜ್ಜಂದಿನಾಯಗ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಕನೊ! ಅವುರಡ್ಡ್‌ಲ ಸರಿಯತ್ತ್. ಬುಕೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ, ಕೆಲವೆರೆಗುಂಡತ್ತೆ, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಂದ್ ಯಾನ ಪನಯೆ - ಒರೊರ ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೇ ಒಂಜಿ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚದ ಸಂಗತಿ ಆಪಿನಲ ಉಂಡುಗೆಯೆ. ಅಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲೆಗ್, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲನ ಬುಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆನ ಮೋನೆ ತೂದಾನಗ ವಾ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಲ ರಟ್ಟುಂಡು...ಗೆ!

ಅವು ದಾದನೇ ಇಪ್ಪಡ್. ಪ್ರಾಯದಿಂಜೊಂದಿತಿಲೆಕೊನೆ ಜವನ್ಯೆರಾಪೆರ್. ಅಪಗನೆ, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಣ್, ಆಣಗ್ ಪೊಣ್ಣು - ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿಯಾದ್, ತನ್ನವೇ ಆಯಿನೊಂಜಿ ಸಂಸಾರದ ನುಗೊಕು ಪುಗ್ಯೆಲ್ ಕೊರ್ದು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಂಡಿ ನಡಪಾವಿ ಬಯಕೆ ಮೂಡುಂಡುಗೆಯೆ. ಜವನ್ಯೆರೆ, ನಿಕ್ಲು ದಾದ ಪನ್ಪರ್?

ಹಾಂ! ನಿಕ್ಲುದಾನೆ ಬಾರೀ ಆಲಚನೆಟ್ ಕುಲ್ದರ್? ಸಂಸಾರ ಪಂಡ, ಅಂಚನೇ ಅತ್ತೆ? ಕಸ್ಟ-ಸುಕ, ಸೀಕ್-ಸಂಕಡ, ಬೇನೆ-ಬೇಜಾರ್ ಇಪ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವ? ಸುಕೊಟು ಸೊರ್ಕಂದೆ, ದುಕ್ಕೊಡು ಸಿರ್ಕಂದೆ, ಸಮಾದಾನೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡನೆ ಅತೆ, ಸಂಸಾರ ತೆಲ್ಕೆನಲ್ಕೆಡ್ ಉರ್ಕರುನ ಪೇರ್ ಕಡಲಾಯರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ? ದಾದ ಪನ್ಪರ್ ನಿಕ್ಲು?

ಸಾದಾರ್ನ ಒಂಜಿ ಪದ್ನೆನ್ಮ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಮುಪ್ಪ-ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಸದ ಉಲಯಿಡ್ ಬರ್ಪಿನಕ್ಲೆನ್ ನಮ ಜವನ್ಯೆರೆಂದ್ ಪನ್ಪೊ. ಜವನೆರೆ, ಈ ಲೆಕ್ಕೊಡು, ನಿಕ್ಲೆಡ್, ಕೆಲವೆರಾಂಡಲ ಇತ್ತೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಸಂಸಾರ ನಡಪವೊಂದಿಪ್ಪರ್. ಕುಡ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಮದ್ಮೆದ ಅಟ್ಟಣೆ ನಡತೊಂದಿಪ್ಪು. ಸದ್ಯೊಡು ದಾದಾಂಡಲ ಇಸೇಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತೆರಿಪಾಲೆ ಆವಂದೆ?

ಇತ್ತಿತ್ತೆ, ಪೊಸಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಮದ್ಮೆಲು ಪೂರಾ ನಡಪೆರೆಗ್ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್‌ಯೆ ಅಯಿಟ್ಲ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸ-ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಜವನೆರ್ ಮಾತ್ರೆ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಯೆ. ಪರಜಬ್ಬನಕುಲುಲ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆರಿಯೆ; ಅವ್ಲಲ ರಡ್ಡನೆ ಮದ್ಮೆ ಪನ್ಪೆ. ಬೊಕೊಂಜಿ, ಈ ಮದ್ಮೆಗ್‌ಲ ಮೋಕೆಗ್‌ಲ ಬಾರೀ ಸಮ್ಮಂದಯೆ. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಮೋಕೆಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ, ಕುಡ ಕೆಲವೆರ್ನವು ಮದ್ಮೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕೆ. ಸಂಸಾರ ಪಂಡ ಅಂಚೆನೆ.-ಒರ್ಯದೊರ್ಯಗ್ ಮೋಕೆ ಇಸ್ವಾಸದಾಂತೆ ಪೋಂಡ ಸಂಸಾರ ಸಸಾರ ಆದ್‌ಪೋವು. ಕಾನೂನುದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಮಾತ್ರೆ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ಆಯಿನಕ್ಲೆ ಕತೆ-ಅವು ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಉಂಡು - ಕಂಡನಿ ಒಂಜಿ ಪಾರ್ಟಿ, ಬುಡೆದಿ ಕುಡೊಂಜಿ ಪಾರ್ಟಿ, ಜೋಕ್ಲು ನನೊಂಜಿ ಪಾರ್ಟಿ, ಯಾಪೊಲ ಅಕ್ಲೆ ಉಲಯಿಡ್ ಕಟಿಪಿಟಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಸಾರ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪು? - ನಿಕ್ಲೇ ಪನ್ಲೆ.

ಕಂಡನಿ-ಬೊಡೆದಿ ಪನ್ಪಿ ಗಾಡಿದ ರಡ್ಡ್ ಚಕ್ರೊಲೆಡ್, ಒಂಜಿ ಚಕ್ರೊ ಜಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡಲ, ಗಾಡಿ ನಡಪಂದ್! ಇಂಚ ಪೂರಾ ಇಪ್ಪುನಗ, ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿನ ನಡುಟೇ ಸಂಶಯದ ಬೀಜ ಮುಂಗೆ ದೀಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ, ಬೊಕ, ಅವೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೆರೆಜನ ಇಜ್ಜಿ. ನರಮಾನಿ, ಬುದ್ಯಂತೆ ಆಯಿಸಾತಿಗ್ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಇಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲೀಂದ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜತ್ತೆ! ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಬುಕಲ ಪಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ! ಹಾಂ! ಹಳ್ಳಿದಕುಲುಂದು ಸಸಾರ ಮಲ್ಪುನ ಸರಿಯತ್ತ್. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಬುದ್ಯಂತೆರ್ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಪನಯೆ. ಓ ಮುರಾನಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರುಡು ನಡತಿನ ಸಂಗತಿ ಒಂಜಿ ಕೇಸ್ದ್ ಎಂಕ್ ಚೋದ್ಯಯೆ! - ಕಂಡನಿ, ಬುಡೆದಿ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲು ಆಪುಜಿಗೆ. ಏರಾ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ - ಬಲಿಮೆಡ್ ಕೇಂದ್ ತೂತುಂಡ ಆತೂಂದು. ಕಡೆಕ್ ಬುಡೆದಿ

ಮಂತ್ರಾದಿನ ಕೈತಡೆ ಪೋದು ಕೇಂಡಲ್. ಮಂತ್ರಾದಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಿ ಕಾಸ್. ಸಂಸಾರ ಆಂಡದಾನೆ, ಕುಡೊಂಜಿ ಆಂಡ ಆಯಗ್ ದಾನೆ? ಆಯೆ ಪಂಡೆ "ಇರೆ ಕಂಡಸ್ನಗ್ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಸಮ್ಮಂದ ಉಂಡು. ಈರೆಗ್ ಜೋಕ್ಲು ಆವಂದಿಲೆಕೊ ಕಂಡನಿ ಮಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್; ಸದ್ಯೊಡು ರಡ್ಡನೆ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡುಂದು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇನ್ದ್ ವಾ ಬುಡೆದಿಗ್ ತನ್ನ ಕಂಡ್ಯನನ ಮಿತ್ತ್ ಯೌರ ಬರಂದೆ ಕುಲ್ಲು? ಆಲ್ - ಕಂಡನಿ ಆಂಡ ದಾನೇಂಡ್? ಅರೆನ್ ಏತ್ ಮಾತ್ರೊಗ್ಲ ಬುಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕರ್ಜಿ ಏತಾಂಡ್ಲ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್‌ಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಕಂಡಸ್ನಡ ಇಸಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಡ್ತಲ್. ಕಂಡನಿ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬಿಗಿನ ಮಂತ್ರಾದಿನ್ ಪತ್ಯೆ. ಆಯೆ ಬುಡೆದಿ ಮಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ, ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿ ಮಾಟ - ಮಂತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಜೋಕ್ಲು ಆಪಿನಾಂಡಲ ಎಂಚ? ಅತ್ತ್, ಓಲ್ಲಾ ಜೋಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ಲ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಉಬಯಸಂಕಡ. ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡತ್ತೆ - "ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಬಡವಾಯ್ತುಂದು". ಆಪಿನಲ ಅಂಚೆನೆಯೆ. ಕಸಂಟ್ ಕಂಡಸ್ನಗ್ ಪಿಸ್‌ಂಟ್ ಬೊಡೆದಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ಸ್‌ಂಡ ಓಲ್ಲಾ ಆ ಕತೆ ಪನ್ಪಿನವೇ ಅತ್ತ್. ಕೆಲವು ಪೊಂಜನಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್ - "ಕರಿಯಣಿಬೋಡು; ಕಂಡನಿ ಬೊಡ್ಚಿ" ಯಾನ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆಂದ್ ಅನಾವಸ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪಡೆ - "ಕೈಪತ್ತಿ ಕಂಡನಿಯೇ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮೊ. ಕಂಡನಿ ವಾ ಸಿಗ್ಗೆ ಕೊರ್‌ಂಡಲ, ಕಂಡಸ್ನತ್ತ ಬೋಡಾಂಡ ಕೆರಡ್‌ಂದ್ ತಾಳ್ಮೆದ್ ಒಡ್ಡವುನ ಪೊಂಜನಕ್ಲುಲ ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂದ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಓ ಮುರಾನಿ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಯೆ. ಕಂಡನಿ ಯಾಪಲ ಅಂಚೆನೆ, ಸರೀಟ್ ಡಿಂಗ್ ಆದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನೆಟ್ ಆಕುನು. ಮುರಾನಿದ ದಿನ ಸರೀಟ್ ಕುಡ್ಚಿದ್ ಸ್ವಯನೇ ಇಜ್ಜಂಡ್ ಆಯಗ್. ಬತ್ತಿಸಾತಿಗ್ ಬೊಡೆದಿಡ, - "ಅಂದಯ, ನುಪ್ಪು ಬಲಸ್‌ಂದ್" ಪಂಡೆ. ಆಯೆ ಬೆಂದಿನ ಪೂರ ಗರ್ವದೆಣ್ಣೆಗೇ ಸಮ. ಬೊಡೆದಿ ನಾಲ್ ಬೀಡಿ ಸುರುಂಟುನೆಟ್ ಪಾಪ ಆ ಜೋಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಗ್ ಒಂಜಿ ಮುಕುಳಿ ತೆಲಿ ಬೂರುನಿ. ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ನ್ ಅಮತ್‌ದೀದ್ ಪಂಡೆ - ಈ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್. ಒನಸ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್. ಬಾಲೆ ಕಣ್ಣ್ ಮೆದ್ಕವುಂಡು ಪಾಪ. ಪೊಂಜೊವು - ಒರ ಏರಾಂಡ್ಲ ಬಲೆ; ಬಾಲೆನ್ ಕೆರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಆಕುಂಡು. ಯಾನ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ದೆ ಆತೆ. ತೋಟೊಡು ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇನ್‌ನ್ನೆ, ಯಾನ್, ಆಪೆದಿಲ್ಲದ ದೇಪಣ್ಣೆ, ಕೂಸಣ್ಣೆ ಪೂರಾ ಒಂಜೇ ದಮ್ಮುಗ್ ಬಲ್ತ. ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತೂಪುನ್ನೆ ಆಯೆ ಬಾಲೆನ್ ಬುಡಿಯೆ; ಬೊಡೆದಿನ ಜುಟ್ಟುಡು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೀಂಕನ್‌ಬಾಯಿ ತೂವಂದೆ ತೊರ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ದೇಪಣ್ಣಗ್, ಒಲ್ಪಡ್ದ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್; ಒಂಜಿ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಾಲಾ ಬಲ್ಲಿ. "ಅಂದಯ, ಆ ಪೊಣ್ಣು - ಪೊಂಜೊವುಗ್ ದೇಗಂಚ ಆಕುವಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. "ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಆಕ್‌ಂಡ ನಿಕ್ಲ್ ಏರ್ ಕೇನ್ಯೆರೆ?" ಆಯೆ ಕೇಂಡೆ. ಇಂಚಿನಕ್ಲೆ ಸಂಸಾರ ಅವು ಎಂಚ ನಡಪುಂಡ, ದೇವೆರೊರ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತು!

ಪೊಣ್ಣು ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ಪೊಣ್ಣುಲು ಸಂಸಾರೊನು ಮಣ್ಣ್ ಮುಕ್ಕಾವುನಲ ಉಂಡು....ಗೆ! ಅವು ಸಂಗತಿ ಬೇತೆ. ಮಾತಾ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲಾ ಅಂಚಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪೊಕ್ಕಡ್ಲ ದೋಸ ಕಟೊನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ತೂವೊಡಿಯೆ. ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಅನಾಟ ಇಲ್ಲ್ ಸೊರ್ಗದ ಲೆಕೊ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ, ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಸ್ತಿತಿಕ್ ಬೂರ್ನೈರೆಗ್ ಅವ್ವೇತ್ ಅಸ(ಬ)ಡಿಪೆರಾ ದಾನ್ನ! ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ್ನೆ ಸುರು

ಆಂಡ್. ಪಾಲ್-ಪಂತ್ಯ ಪಂದ್ ಮಾತಾ ಚಿಪ್ಪಟ್ಟೆ ಚೀರ್. ಮಾತ ಕಡೆತ್ ಇಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆಂತಿನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಯೆ! ವಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆತೆ!

ಹಾಂ! ಪಂಡಿಲೆಕೊ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕಂಡಿನಿಗ್ ಬುಡೆದಿ ಪಂಡ, ರಾಜಗ್ ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಇತಿಲೆಕೊಗೆ. ಆ ಮಂತ್ರಿ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಬೊಡಿದೆಯೇ ಸೀಂತ್ರಿ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡ ಪನ್ಪಿನಿ ದಾದೆನ್? ಬೊಡೆದಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ವಾ ಆಣುಲ್ಲಾ ಹಾಳಾತ್‌ಜೆರ್‌ಂದ್ ಮಾತ ಪೊಂಜನಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರೆ ಯಾರು. ಆಂಡ, ಬೊಡೆದಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಉದ್ದಾರ ಆತಿನ ಆಣುಲು ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿಂದೇ ಪನೊಲಿ. ನಿಕುಲು ದಾನೆ ಪನ್ಪರ್?

ಈ ಸಂಸಾರದ ಒರ್ಮೆಲ ಸುತ್ತು ತೂನಗ ನಂಕ್ ತೋಜುನಪು ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಕಣ್ಣನೀರ್ದ ಕತೆ ಆಂಡ, ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್, ದುಡ್ಡುಕಾಸ್‌ಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಸಮಾದಾನ ದಾಂತಿನ, ಬಂಜಿಗ್‌ದಾಂತೆ ಕರ್ಲ್ ಕಾಯ್ಪಿನ, ಬಂಜಿಲಾ ಬೆರಿಲಾ ಒಂಜಾದ್ ಸಿರ್‌ಂಟ್‌ದಿನ, ಅಂಚನೆ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವರಣೆಗಾತ್ರ ಒದ್ದಾಡುನ, ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಡ್ ಮಾಮಿ-ಮಾರ್ಮಾಲೆನ ಕಾಳಗ, ತಗೆ-ತಂಗಡಿನ ಕೊರಚಾಟ, ಮೈತಿದಿ-ಮೈತಿದಿನ ಪಿರಿ ಪಿರಿ, ಪರ್ಜಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಅವಸ್ತೆ ತೂದು ಪರಡೇಂದ್ ಪನೆರೆಗ್ ಧೈರ ಯಾರಂದೆ ಮಂಡೆ ಹಾಳಾಯಿನ ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ ಕರ್ಲ್ ಕೊಯ್ಪಿನಂಚಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ನಮ ನಿಚ್ಚಲ ತೊಪೂಂದುಲ್ಲ.

ನಿಕ್ಲು ದಾದನೇ ಪನ್ಲೆ. ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಉಂಡತ್ತೆ - ಬೆಂದಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಗಡಂಗ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾರ್ಗ ಲತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಬೊಡೆದಿನ ಮೈಕೈ ಕಾಲಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆಟ್ಲಾ ಕುಡ್ಪೆರೆ ಪೋಪುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಕುಡ್ಪಾಲೆ ಕಂಡನ್ಯನೊಟ್ಟುಗು ಎಂಚ ದಿನ ಗೆಪ್ಪೋಡು ಪನ್ಲೆ? ಬೊಕ ಓಲ್ಲಾ ಪಿಂಯ ಪಿಂಯ ಜೋಕ್ಲುಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅಲೆಗ್ ಗುವೆಲೋ, ಎಲಿಪಾಸನನೋ ಗತಿ, ಆತೆ. ಇಂಚಲ ನಡಪುಂಡ್‌ಂದ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಚೋದ್ಯನ! ಯಾನ್‌ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಪನುವೆನ!

ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ, ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆದ ಆಣುಲು ಕೆಲವೆರುಂಡತ್ತೆ, ತನಕ್ ಬೊಡೆದಿಯಾಪಿನಾಳ್ ಜೋಲಿ ಬೊಲ್ದು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪೋರ್ಲುರ್ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆರ್. ಈ ಬೊಲ್ದುದ ತೆಗ್‌ಲ್ ಮಿಂಚಿತಲೆಕೊ ತೋಜುನ ಪೊಣ್ಣನ ಕೈ ಪತ್ತಿ ಬುಕ್ಕ ಅನುಬವಿಪುನ ಬದ್‌ಕ್ ಅವು ಆಕ್ಲೆಗೇ ಗೊತ್ತು. ಚರ್ಮ ಬೊಲ್ದುದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಂಡ ನಮ ಒಯಿಪುನ ಸಿಗರೇಟ್‌ದಲೆಕೊಗೆ. ಆಣುಲು ಓಲ್ಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲುಗು ಮರ್ಲಾದ್ ಕೈ ಪತ್ಯೆರೆ ಅಮಸರ ಮಲ್ತೆರ್‌ಡ, ಒರೊರ, ವಾ ಪೊರ್ಲು ಆಕ್ಲೆನ್ ಒಯಿತೊಂಡಾ ಅವ್ವೇ ಆಕ್ಲೆನ್ ಸುಡುಪುಂಡುಲ. ಇಂಚೆಂದ್, ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೂರಾ ಸುಡುಪಿನರ್ಕ್ಲೆಂದ್ ಅರ್ಥ ಅತ್ತ್. ಪೊಕ್ಕಡ್ಲೆ ಕೋಪ ಮಲ್ತೆಡೆ. ಅಂಚ ಒಲ್ಲಾ ಎನ್ನಿಂದಾಂಡ ಎನ್ನ ನಾಲಾಯಿ ಒಯಿತ್ರ್ ಪೋವು.

ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲ ತನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಯನ್-ಆಯಡ್ದ್ ದಾಲಾ ಬಲ್ಲಿ; ಬೆಂಕ್ ಸುಬ್ಬೇಂದ್ ಗೋರ್ದು ದಕ್ಕೆರೆ ಕಾರ್ನಲ ಉಂಡುಯೆ. ಬೊಡೆದಿನ ಕಾಸ್‌ನೇ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಿನ ಗೆಪ್ಪೆರೆ ತೂಪುನ ಕಂಡನ್ಯನ ಮಿತ್ತ್, ಪೊಣ್ಣಾಯಿನಾಲೆಗ್ ಗೌರವದ ಬದಲ್ ಗರ್ವ ಪುಟ್ಟುಂಡು.

ಕಂಡನಿ ಸೀರೆ ಕನಪೆಂದ್ ತುತ್ತುದಿನೆನ್ ಪೂರಾ ದಿಕ್ಕೆಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುಮನ ಒಂಜಿ ಬೊಡೆದಿನ ಕತೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪ. ಮುಲ್ಪ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನ ಸಂಗತಿಲು

ರಡ್ಡ್. ಒಂಜಿ, ಬೊಡೆದಿಗ್ ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪಿನ ಇಸ್ವಾಸ; ರಡ್ಡನೆದಾದ್, ಕಂಡನಿ ಓಲ್ಲಾ ಸೀರೆ ಕನತ್‌ಜೆಡ, "ಬೊಡೆದಿಗೊಂಜಿ ಸೀರೆಗೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ತಾಕತ್ತ್ ಇರೆಗಿಜ್ಜಿಂದ್" ಅಂಗಿಸವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನವು.

ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಕೇನ್ನಗ, ಒಪ್ಪೊಪ್ಪ ಸಂಸಾರ ನಡಪುನವು ಬಾರಿ ಬಂಜಪ್ಪ; ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದೇಬೆರೇ ಗತೀಂದ್ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ಡೆ. ನಂಕ್‌ದಾಯೆ, ದೇಬೆರೆಗ್‌ಲ ಸಂಸಾರ ಉಂಡುಗೆಯೆ! ಬೊಕ ನಮ ವಾ ಲೆಕ್ಕ? ಸಂಸಾರೊಡು ಏತಾಂಡ್ಲ ಪ್ರತಿ ಒರ್ಯಗ್‌ಲ ಜಬದರಿ ಉಂಡು. ಆಣನ್ ಪೊಣ್ಣು, ಪೊಣ್ಣನ್ ಆಣ್ ದೂರ್ದು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಸಂಸಾರ ಸಸಾರ ಆಪಿನೆಟ್ ಸಂಸಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್, "ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಎಂಕೊರ್ಯಗಾದೇ ಅತ್ತ್; ಅವು ಕೆಲವೆರೆಗಾದ್; ಮಾತೆರೆಗಾದ್" - ಇಂಚ ಎನ್ಯುನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ನಮ್ಮವಾಂಡ ಸಂಸಾರ ಸುಕಸಾಗರ ಆವು; ತೆಲ್ಕೆ ನಲ್ಕೆಡ್ ಉರ್ಕರುನ ಪೇರ್ ಕಡಲಾವು. ಸಂಸಾರೊಡು ಸುಕೊನು ಮಾತ್ರ ಬಯಕ್‌ದ್ ಜಬದರಿಡ್ದ್ ಜಾರುನ, ಕಾಸ್‌ಕೊರ್ದು ಆಟದವ್ಲು ನಿದೆರ್‌ಲೆಕೊ, ದಾನೆ ಪೆರೆಜನ? ಚಾಡಿಚಕ್ಲಿ, ವಾಚಟ್ಸ್ - ಓದ್ಯಾರಂಟ್‌ಲೆನ್ ಪೂರ ಬರಿಕ್ ದೀದ್ ಬೆಂಗ್ ಮಚ್ಚರ ಮದತ್‌ಂಡ, ಸಂಸಾರ ಒಂಜಿ ಮಾಲಾಮತ್‌ದ ಬೇರ ಆವಂದ್, ಪೇರ್ ಕಡಲ್ ಆವು. ಸಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರೊನು ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುಗ; ಬೊಕೊರ್ಯಗ್ ತೊಂದರೆ ಆವಂದಿಲೆಕೊ ತೂಕ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆವಡಪ್ಪ, ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ ಆವಂದೆ!

ಮಾನ ಮಾರ್ದ್ ಮರ್ಜಿ

✍ ಭಾಸ್ಕರ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ

ಮರ್ಜಿಗ್‌ಲ ಮರ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ ಜವ್ವನಲ ದಿಂಜಿದುಂಡು
ಕಲ್ಜಿಗದ ಕಥೆ ಉಂದು ಕಾಲ ಬಾರಿ ಹಾಳ್ ಉಂಡು.
ಕುಲ್ಲರೆಗ್ ಹೊಟೆಲ್ ಆಂಡ್ ನಲ್ಪರೆಗ್ ಜೋಡಿ ಆಂಡ್
ಇಲ್ಲದಕುಲು ಬುಲ್ಪರಾಂಡ್ ಊರು ಪೂರ ತೆಲ್ಪರಾಂಡ್.
ನೀರ್‌ದವು ಪುದರ್ ಪೋಂಡು ಪರಿಯರೆಗ್ ಬೀಯರಾಂಡ್
ಮೀಸದಾಂತಿ ವೈಟರಾಂಡ್ ಕಿಸೆ ಪೂರಾ ಕಾಲಿ ಆಂಡ್.
ಅಜ್ಜ ಕರಿದಿ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಬಂಜೆಗ್‌ಲ ಗಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ
ಅಪ್ಪೆನವು ತಾಲಿ ಓಲೆ ಮಾರ್ದ್ ಸೇರ್ದ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ.
ಮುಪ್ಪ ಕರಿದಿ ತಂಗಡಿಗ್ ಮದ್ಮೆದವು ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ
ಆರ್ದ ವಾರ್ ಆರ್ವೆ ಇಜ್ಜಿ ಎದೆಟರ್ದ ರವಕೆ ಇಜ್ಜಿ.
ಬೇಲಿ ದಾಂತಿ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪರಿಮಳಾಂಡ್ ಊರು ಪೂರಾ
ಸನ್ಯಾಸಿನ ಕೈಟ್ ಸರ ಬಾಯಿಗಾಂಡ್ ಗಂಗಸರ.
ಗುರ್ಕಾರಗ್ ತೊರ್ತುರ್ದ ಪೆತ್ತ ಪಿಲಿಕ್ ಪೇರ್ ಕೊರ್ದು ಪೋಂಡು
ಕಲ್ಜಿಗದ ಕಥೆ ಉಂದು ಕಾಲ ಬಾರಿ ಹಾಳ್ ಉಂಡು.

ಪುಲ ಮರ್ದುಲು

✍ ಡಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ದ

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ದಯಿ ಮರ ಬಳ್ಳಿ ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಒಂಜಿ ಮರ್ದ್‌ವನೇ ಆದುಂಡು. 'ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದಯಿ ಮರ್ದ್ ಅತ್ತ್ಂದ್' ಪಂಡ್ಂಡಲ ಅವು ಸತ್ಯ ಅತ್ತ್!

ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ: ಪಜಿ ಬೂರುನು ಕೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್ ಪುಂಟ್ಂಡ ರಸ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಾಲ್ ಎಲ್ಯ ಚಂಚ ರಸ ಆತೇ ಸೀಯದ ನೆಯಿಟ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಶೀತಜ್ವರ, ಕಾಮಲೆ, ಅಜೀರ್ಣ, ಚೀಪೆ ಪಡಿಕೆ, ಮೂಲವ್ಯಾದಿ, ಕೆಮ್ಮು ಹೃದ್ರೋಗ, ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ಕೆಲವು ಸಮಯ ಬುಡಂದೆ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಡ ಶರೀರೊಗು ಸೀಕೇ ಬರಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು!

ಕರಿತುಳಸಿ: ತಪ್ಪು ಮುದಿತ್ದ್ ನಿರ್ಮಲೊಡು ರಸ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಪಾಲ್, ಆತೇ ತೊಡ್ಪೆದ ನೆಯಿಟ್ ದೆತ್ತ್‌ಡ ಶೀತ, ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ, ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಬಂಜಿದ ಉಲಯಿದ ಬಾದೆಗ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ರಸ ಒಂತೆ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ, ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಸೀಯದ ನೆಯಿಟ್ ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ನಕ್ಕಂಡ ಪುರಿತ ಬಾದೆ ಉಂತುಂಡು.

ತುಂಬೆ: ಇಂದೆತ್ತ ರಸ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಆತೇ ತೊಡ್ಪೆದ ನೆಯಿಟ್ ದೆತೊಂಡ ಕಫ ದೋಶೊಗು ಲಾಯಕ್. ಕೆಪ್ಪಡೆ ಆಂಡ ತುಂಬೆದ ರಸೊಕು ಮಂಜಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಮಾ ಅರೆತ್ದ್ ದಿನೊಟು ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ತಾಗಾಂಡ ಬೇಗ ಗುಣ! ತುಂಬೆದ ಪೂತ ರಸ ಒಂತೆ ದಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಂಡ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಬಣ್ಣ ಎಡ್ಡೆ ಆದ್ ಕಣ್ಣ್ ಶುಭ್ರ ಆಪುಂಡು!

ಎಕ್ಕಮಾಲೆ: ಇಂದೆತ ಇರೆ ಪೂ ಸಮೇತ ದೊಂಬುಡು ನುಂಗವೊಡು. ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿ ತೂಕ ಪೊಡಿನ್ ಬಚ್ಚಿರೆದ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಅಗ್ಗಿದ್ ನಿಂಗೊಡು. ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಉಬ್ಬಸ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಚೇಳ್, ಚಾಲ್ಯೆ ತುಚ್ಚಿಂಡ ಎಕ್ಕಮಾಲೆದ ಬೇರ್‌ನ್ ಲಿಂಬೆ ರಸೊಟು ಅರೆತ್ದ್ ತಾಗವೊಂದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಜೋರು ಬೇನೆ ಕಮ್ಮಿ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು.

ನೆಗ್ಗಿನ ಮುಳು: ಮೆಯಿನೀರ್ ಪೋವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಇಂದೆತ್ತ ನಯಾ ಪೊಡಿ ನಾಲ್ ಮಲ್ಲ ಚಂಚದಾತ್, ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೊದಿಪಾದ್ ಅರಿತ್ದ್ ಪರೊಂದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಕೆಲವೇ ದಿನೊಟು ಪಡಿಕೆ ಸರೀ ಪೋದು ದರ್ಪು ಗುಣ ಆಪುಂಡು!

ಬೇಂಗ: ಬೇಂಗದ ಮರತ ಕೆತ್ತೆ ಒಂತೆನ್ ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಂಟುಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಐಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಗಂಜಿ ಬೆಯ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಪುಂಟ್‌ದ್ ಗಂಜಿಲಾ ತೆಲಿಲಾ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಶುದ್ಧಿ ಆಯೆರೆಲಾ ಎಡ್ಡೆ. ಒಂಜಿ ಬೇನೆ ಗುಣ ಆಪುಂಡು!

ಗೋಳಿ: ತರೆ ಕುಜಲ್ ಬರಿಯೆರೆ ಗೋಳಿದ ಮರತ ಬೇರ್‌ನ್ ಒಂತೆ ಗುದ್ದ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಪಾಡುನ ಎಣ್ಣೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊದಿಪಾದ್ ತರೆಕ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಡ ತರೆ ಕುಜಲ್ ಉದ್ದ ಬರಿಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ! ಒಂತೆ ಗೋಳಿದ ತೆಕ್ಕೆ ಒಂತೆ ಗೋಳಿದ ಇರೆ, ಒಂತೆ ಬೇರ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್ ಪೇರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊದಿಪಾದ್ ಪರೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಶರೀರ ಪುಷ್ಟಿ ಆಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ!

ಎಣ್ಮೆ: ಇಂದೆತ ದೈಕ್ಳೆನ್ ಬೇರ್ ಸಮೇತ ಬೈಪಾದ್ ಶೇಕ ಕೊರ್‌ಂಡ ಸೊಂಟ ಬೇನೆ ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ತರೆಟ್ ಪುಡಿ ಆಪೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಎಣ್ಮೆದ ದೈಕ್ಳೆನ್ ಕೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೆಲಿಟ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅರ್ಕಂಜಿಡ್ ಸಮಾ ಪುರಿಂಚಿದ್ ತರೆ ದೆಕ್ಕೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಡ ಪುಡಿ ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು.

ಪುಳಂ ಪುರುಚೆ (ಪುಳಿ ಸೊಪ್ಪು): ಎಡ್ಡೆ ಬೆಯ್ಯಾದ್ ಸಾರ್ ಪರೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ದಿಂಜ ಶರೀರ ಸೊರ್ಕದ್ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆ ಶರೀರ ಸಿರ್ಕೊಂದ್ ಬರ್ಪುಂಡು!

ಏಕನಾಯಕನ ಬೇರ್: ಜೀಪೆ ಪಡಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ. ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬೇರ್‌ದ ಪೊಡಿ ನಾಲ್ ಕೊಂಡೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆಗ್ ಉಂತಾದ್, ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪರೊಂದುಪ್ಪೊಡು!

ಕಿರಾತ ಕಡ್ಡಿ: ಇಂದೆತ್ತ ಕಶಾಯ ದೀದ್ ಕಾಲ್ ಬಾಸಿನ್ ಆಜಾದ್ ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪರ್‌ಂಡ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿ ಆದ್ ಗಜ್ಜಿ ಪುಡಿ ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಜ್ವರ ಬತ್ತೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಗ ಗುಣ ತಿಕ್ಕುಂಡು!

ಪುರುಷರತ್ನ: ಇಂದೆನ್ ಸಮೂಲ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಪೊಡಿ ಆತೇ ನೀರುಲ್ಲಿದ ರಸ ಆತೇ ತೊಡ್ಡೆದ ನೆಯಿಟ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಧಾತು ನಷ್ಟ ಬೇಗ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು. ದಿಂಜ ಸಮಯ ದೆತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ನಪುಂಸಕತ್ವ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡು!

ತಿಮರೆ: ನಮ್ಮ ಕಂಡದ ಪುನಿಕ್ಲೆಡ್ ಬಲೆಪುನ ಇಂದೆನ್ ಪೊರ್ತ್‌ದ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಚಟ್ನಿ ಕಡೆದ್ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯದಕ್ಲೆಗ್ ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಮೆದುಳ್‌ಗ್ ಶಕ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯೆರೆ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ! ಆಯುರ್ವೇದೊಡು ಇಂದೆತ್ತ ಲೇಹ ಕಶಾಯ ಚೂರ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿ ದಿಂಜ ವಿಷಯ ಬರೆದುಂಡು! ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಸಾರಸ್ವತ ಪನ್ಪೆರ್.

ನುಗ್ಗೆ: ಇಂದೆಟ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಆದಾರ ಸತ್ವ (ವಿಟಮಿನ್) ಇತ್ಯಾದಿ - ಬೇತೆ ವಾ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುಡುಲಾ ಉಪ್ಪಂದ್! ಸೊಪ್ಪು ಕೋಡುಲೆನ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಆಂಡ್! ಮರತ ತೆಕ್ಕೆ ಸಮ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೊಡ್ಡೆದ ನೆಯಿಟ್ ಕಲತ್‌ದ್ ದೆತೊಂಡ ಧಾತು ಶಕ್ತಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ! ಇಂದೆತ್ತ 100 ಗ್ರಾಮ್‌ಡ್ ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ 216 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ, ವಿಟಮಿನ್ ಎ 10,000 ಐ.ಯು. (ಇಂಟರ್ ನೇಶನಲ್ ಯುನಿಟ್ಸ್), ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ$_2$ 58 ಯಂ.ಸಿ.ಜಿ., ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 13 ಗ್ರಾಮ್ಸ್, ಕೊಬ್ಬು 1.5 ಗ್ರಾಮ್ಸ್, ಪ್ರೊಟೀನ್ 5 ಗ್ರಾಮ್ಸ್, ಫೋಸ್ಪರಸ್ 60 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕೇಲ್ಶಿಯಂ 400 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕರ್ಬ 6 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ ಉಂಡು.

ಬಸಲೆ: ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ ದಕ್ಕುನ ನೀರ್‌ನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಸಲೆದ ದೊಂಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಡ್ದ್ ಜೊನ್ನಗೊಬ್ಬರ ಒಂತೆ ಪಾಡೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ದೆತ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಯಂದಿ ಬಸಲೆ ಆಪುಂಡು! ಮಸ್ತ್ ಆಹಾರ ಸತ್ವ ಇತ್ತ್‌ನ, ಶರೀರ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪುನ, ತಂಪುದ, ಮಲಬದ್ದತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಬಾಯಿ ಪುಡಿಸ್, ಬಂಜಿ ಬೇನೆಸ್ ಗುಣ ಮಲ್ಪುನ ಇಂದೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ.

ನೆಗ್ಗಿನ ಮುಳ್ಳು: ಮೂತ್ರ ಪೋವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ರೂಪಯಿ ತೂಕದಾತ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್‌ನ ಪೊಡಿನ್ ನಾಲ್ ಕೊಂಡೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊದಿಪಾದ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆಗ್ ಉಂತಾದ್, ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪಂರ್ಡ ಮೂತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋದ್ ದರ್ಪುಜೈದ್‌ನಕ್ಲೆ ದರ್ಪುಲ ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ಮೂತ್ರ ವಾಸನೆ, ಮೂತ್ರ ಕೋಶೊಡು ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಇಂದೆತ್ತ ಉಪಯೋಗೊಡು ಉಪಕಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು!

ಬದನೆ: 100 ಗ್ರಾಮುಡು ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ 24 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ವಿಟಮಿನ್ ಎ 451 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ$_1$ 52 ಯಂ.ಸಿ.ಜಿ., ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ$_2$ 90 ಯಂ.ಸಿ.ಜಿ., ಪೋಲಿಕ್‌ಏಸಿಡ್ 28 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಪೊಟಾಸಿಯಂ 220 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಪೋಸ್ಪರಸ್ 60 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕೇಲ್ಸಿಯಂ 200 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕಾರ್ಬೊಹೈಡ್ರೇಟ್ ಆಜಿ ಗ್ರಾಮ್, ಪ್ರೋಟಿನ್ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಂ. ಈತ್ ಆಹಾರಸತ್ವ ಇತ್ತ್‌ನವ್! ವಾತದಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಲವ್ಯಾದಿದಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಉಪಕಾರ ಆಪುಂಡು! ಯಕೃತ್ ದೋಶೊಗು, ಮೂತ್ರ ಕಷ್ಟೊಡು ಪೋಪುಂಡ, ಮಲಬದ್ದತೆಗ್ ಗುಣ ತಿಕ್ಕುಂಡು! ತ್ರಿದೋಶ ನಿವಾರಣೆಗ್ -ಎಡ್ಡೆ!

ಪದ್ವೆ: ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನಾತ್ ಎಲ್ಯ ಬೀಜೊಲೆನ್ ನೆಲ ಕೊಚ್ಚಿದ್ ಗೊಬ್ಬರದ ಪೊಡಿ ಬೊನ್ನಪಾಡ್ದ್ ಬಿತ್ತ್‌ದ್ ದಿನೊಲ ನೀರ್ ಪಾರಾವೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆ ದೈಕ್ಲು ಲಕ್ಕೊಂದುಪ್ಪು. ತೂಯೆರೆ ಪೊರ್ಲು! ಎಲ್ಲಿಡೇ ಸೊಪ್ಪು ಮುದಿಕೊಂದು ಆಜವುನ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ರುಚಿ ಆಪುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಆಹಾರ ಸತ್ವೊಲು ಉಂಡು! ಶರೀರದ ಬಲಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ! ಮಲ ಸರೀ ಪೋಪುಂಡು.

ಕಂಚಲ: ಕಂಚಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಚಲ ಉಣೊಲಿ! ಇಂದ್ ತುಳುವೆರೆ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು! ರುಚಿ ಮಾತ್ರ ಬಾರೀ ಕೈಪೆ! ಮೂತ್ರೊಡು ಸಕ್ಕರೆದ ಕಾಯಿಲೆದಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ! ರಕ್ತಶುದ್ಧಿಗ್ ರಕ್ತವರ್ಧಕವಾದ್ ಇಂದೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡು! ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನಗ ಒಂತೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಾಂಡ ತಿನಿಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಆಹಾರ ಸತ್ವ ಇತ್ತ್‌ನವು!

ಕರಿತುಳಸಿ: ಸೊಪ್ಪು ಮುದಿತ್‌ದ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಸದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅತೇ ತೊಡ್ಡೆದ ನೆಯಿಟ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಚಂಚವಾತ್ ಕೊರ್‍ಡ ಶೀತ ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ ಒಂತೆ ದಿನೊಟು ಉಂತುಂಡು! ಇಲ್ಲ್ ಸುತ್ತು ಮಸ್ತ್ 'ತೊಳಸಿ' ದೈಕ್ಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾವುನ ಎಡ್ಡೆ. ಇಂದೆತ್ತಾತ್ ಆಮ್ಲಜನಕ ಬುಡ್ಪುನ ದೈ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಿ!

ಇಸ ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಪುರಾತನ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಈತ್‌ನೇಟ ಪುದರ್ ಪೊಯಿ ಇಸ ಚಿಕಿತ್ಸೆದ ಮರ್ದುಲು; ಈಶ್ವರಿ ಬೇರ್, ಪಾತಾಳಗರಡೆ, ನಿರ್ವಿಷ, ಮರಿ ಕಡಂಬಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷ ಜಂತುಲು ತುಚ್ಚಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಗಾಯದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ ಪಾಡ್ದ್ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರ ಆವಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಗಾಯೊಡ್ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಜತ್‌ರ್ದ್ ಪೋಪುಲೆಕ ಮಲ್ತದ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊಟೇಶಿಯಂ ಪರ್ಮಾಂಗನೇಟ್‌ಸ್ ಒಂತೆ ಗಾಯೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಂಡ ಅತ್ ಜಾಗೆ ಕರಿಂಚಿಲೆಕ್ ಆದ್ ಇಸತ ಅಂಶ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು! ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಈ ಮೂಜಿ ಬಗೆ ಒಂಜೇಲೆಕ ದೆತೊಂದು ಲಿಂಬೆದ ರಸ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾಪಳದ ರಸ (ಅವುಲ ಪಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ) ಜೀರಿಗೆದ ದಪ್ಪ ಕಶಾಯೊಡು ಅರೆತ್‌ದ್ ಗಾಯದ ಜಾಗೆಗ್ ಪೂಜಿದ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಬಂಜಿಗ್‌ಲಾ ಅವ್ವೇ ಕಶಾಯ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪೊಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತೆರಿನ ವೈದ್ಯೆರಡೆಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊಂಡ್ ಪೋವೊಡು. ಈತ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಪಾಯೊಡ್ದ್ ಬಚಾವು ಮಲ್ಪೊಲಿ!

ಬೊಲ್ದು ದಾಸವಾಳ: ಒಂತೆ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ದಿನೊಲ ಚಟ್ನಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಲ್ದು ಪೋಪುನ ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು!

ಬೇಂಗ: ಇಂದೆತ್ತ ಒಂತೆ ಕೆತ್ತೆನ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಪಾಡ್ದ್ ಗಂಜಿ ಬೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುಂಟ್‌ದ್ ದೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಂಜಿಲ ತೆಲಿಲ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ರಕ್ತೊಡು ಕೆಂಪುಕಣೊಕ್ಲು ಜಾಸ್ತಿ ಆದ್ ಶರೀರ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು.

ಚೋಳಿ ಸರ: (ಲೋಳೆ ಸರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುಮಾರಿ) ಚರ್ಮರೋಗ ಸುಡ್ತ್‌ನ ಗಾಯ ಪೊಸ ಬೊಕ್ಕ ಪರ ಪುಡಿಕ್ಲು ಇಂದೆಕ್ಲೆಗ್ ಎಣ್ಮೆದ ಎಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊದಿಪಾದ್ ಮುಟ್ಟವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ಗರ್ಭಕೋಶದ ಕಾಯಿಲೆಲೆಗ್ ಇಂದೆತ್ತ ಮೆದು ಭಾಗ ಪಾಡ್ದ್ ಕಶಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ! ಕಾಮಲೆ ರೋಗೊಗು ಇಂದೆತ್ತ ಮೆದು ತಿರ್‌ಳ್‌ನ್ 2 ಔನ್ಸುದಾತ್ ದಿನೊಕು 2 ಸರ್ತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಡೇ ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ಪಿತ್ತ ದಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಈ ಮರ್ದ್‌ಡ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ತರೆ ಶೆಡಿತ ಮೂಲವ್ಯಾದಿ ಮೂತ್ರ ಜನಕಾಂಗದ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಗುಣ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್!

ಪುಶ್ಕರಿಣಿ: ಇಂದೆತ್ತ ಇರೆ ಕನತ್‌ದ್ ರಸದೆತ್ತ್‌ದ್ 2 ಚಂಚ ರಸೊಕು ಆತೇ ತೊಡ್ವೆದ ನೆಯಿ ಪಾಡ್ದ್, ಆತೇ ನೀರುಳ್ಳಿದ ರಸ ಸೇರಾದ್ ದಿನೋಲ ಪರ್‌ಂಡ ಸುಮಾರ್ ಸಮಯದಗ ವೀರ್ಯಾಣು ಸಂಖ್ಯೆ ವೃದ್ಧಿ ಆದ್ ಜೋಕ್ಲುದಾಂತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲು ಆಪುಂಡು!

ಗುರ್ಗುಂಜಿ: ಬೀಜೊಲೆನ್ ಸುಡ್ದ್ ನಯಾ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಮೆದ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಲತ್‌ದ್ ದಿನಾಲ ಮುಟ್ಟವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಲ್ದು ಕುಷ್ಟ ಗುಣ ಆಪುಂಡು! ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಐನ್ ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಒವುಲಾ ಆವೊಲಿ. ಸ್ವರ ಬೂರ್‌ಂಡ ಇಂದೆತ್ತ ಇರೆಕ್ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಗ್ಗಿದ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಬಾಯಿಡ್ ದೀವೊಂದು ಬೊಕ್ಕ ಉಮ್ಪೊಡು. ಸ್ವರ ಬರ್ಪುಂಡು!

ಸರ್ಪಗಂಧ: ಇಂದೆತ್ತ ಬೇರ್ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿದಾತ್ ಕೊಚ್ಚಿದ್ ನಾಲ್ ಕೊಂಡೆ ನೀರ್‌ಸ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆಗ್ ಉಂತಾದ್‌ನ ಕಶಾಯ, ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಪರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಒತ್ತಡೊಗು (ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಶ್ಶರ್) ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ದ್!

ನಾಯಿಸೊಣಂಗ್ : ಇಂದೆತ್ತ ಬಿತ್ತ್ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲು ಆವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕಶಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಜೋಕ್ಲು ಆಪುಂಡು! ಮಲ್ಲ ಚಂಚೊಡು ಹದ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಪೊಡಿ ರಡ್ಡ್‌ಪಾಲ್ ತೊಡ್ವೆದ ನೆಯಿಟ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪೊಡು.

ತೊಡ್ವೆದ ನೆಯಿ : ದಿಂಜ ದಪ್ಪ ಆದಿತ್ತ್‌ನಕ್ಲು ಸಪುರ ಆಯೆರೆ ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ಒಂಜಿ ಔನ್ಸು ತೊಡ್ವೆನೆಯಿ ಆತೇ ನೀರ್ ಸೇರಾದ್ ಸುಮಾರ್ ಸಮಯ ದೆತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ನಿತ್ರಾಣ ಆವಂದೆ ಭಾರ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು! ದಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮು ಬೇದಿ ಪಿತ್ತ ಕ್ರಿಮಿಬಾದೆ. ಬಾಜೆಲ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು. ತೊಡ್ವೆ ನೆಯಿಟ್ಟ್ ತುಪ್ಪೊಡು ಈತ್ ಆಹಾರ ಸತ್ವ ಉಂಡು: ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ$_{12}$ 33 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ, ಬಿ$_2$ 24 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ, ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 80 ಗ್ರಾಮ್ಸ್, ಪೊಸ್ಪರಸ್ 9 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ, ಕೇಲ್ಸಿಯಂ 4 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ, ಕರ್ಬ 0.4 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂ, ಪೋಲಿಕ್ ಎಸಿಡ್ 0.02 ಮಿಲಿ ಗ್ರಾಂ ಉಂಡು!

ದ್ರಾಕ್ಷೆ : 100 ಗ್ರಾಮ್‌ಡ್ : ವಿಟಮಿನ್ ಎ 14.4 ಐ.ಯು., ಬಿ$_1$ 38 ಯು.ಸಿ.ಜಿ., ಬಿ$_2$0.1ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಬಿ$_6$9ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಸಿ$_2$26ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಪ್ರೋಟಿನ್ 0.7ಗ್ರಾಂ. ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 14.5 ಗ್ರಾಂ, ಪೋಸ್ಪರಸ್ 18 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಪೊಟೇಶಿಯಂ 300 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ, ಕರ್ಬ 30 ಗ್ರಾಮ್, ಮೆಗ್ನೇಸಿಯಂ 3 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ.

ಹೃದಯದ ನಿತ್ರಾಣ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ! ವಾತ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶರೀರ ದಪ್ಪ ಆಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪುಂಡು! ಮಲಬದ್ಧತೆ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡು!

ದಾಳಿಂಬೆ : (100 ಗ್ರಾಮ್‌ಡ್ ವಿಟಮಿನ್ ಎ 199% ಐ. ಯು. ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ 199 ಯಂ.ಸಿ.ಜಿ., ಆಕ್ಸಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ 198 ಯಂ.ಸಿ.ಜಿ., ಪೋಸ್ಪರಸ್ 68 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ) ಕೇಲ್ಸಿಯಂ 9ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 14 ಗ್ರಾಂ, ಪ್ರೋಟಿನ್ 13ಗ್ರಾಂ, ಪೊಟಾಸಿಯಂ 16 ಗ್ರಾಂ ಸೋಡಿಯಂ 3.5 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. ಉಂಡು.

ಉಂದು ಹೃದಯೊಗು ಉಪಕಾರಿ. ವಾತ ಕಫ ಪಿತ್ತ ನಾಶ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮಲ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬಡವು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮೆದುಳುದ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಕಕ್ಕುಸೆಕ್ಕ್ ಎಲ್ಯಚಂಚೊಡು ಒಂಜಿ ಚಂಚ, ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ತೊಡ್ಡೆದ ನೆಯಿಟ್ ದಿನೊಟು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ನಕ್ಕವೊಡು. ಧಾತು ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮೂಂಕುಡ್ ರಕ್ತ ಪೋಪುನೆಕ್ಕ್ ದಾಳಿಂಬದ ಪೂತ ರಸ ಕೆಲವು ದಿನ ನಸ್ಯ ಒಯ್ತುಂಡ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಮಲೊಟು ರಕ್ತ ಪೋಪುನಕ್ಲೆಗ್ ದಾಳಿಂಬ ಚೆಕ್ಕೆದ ಕಶಾಯೊಗು ಒಂತೆ ತೊಡ್ವೆನೆಯಿ ಕೂಡ್ಲಾದ್ ಕೊರೊಡು.

ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ: (100 ಗ್ರಾಮ್ಸುಡ್) ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ 700 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ 27 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಪೋಸ್ಪರಸ್ 20 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕೇಲ್ಸಿಯಂ 14.5 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 13 ಗ್ರಾಂ., ಪ್ರೋಟಿನ್ 0.3 ಗ್ರಾಂ.

ಇಂದೆತ ರಸ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಚಂಚ ಆತೇ ತೊಡ್ಪೆನೆಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ಡ ಮೈ ಉರಿ ವಾಂತಿ ದರ್ಪುನ ಬೈದ್‌ನೆಕ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಬಂಜಿ ಉಬ್ಬೆರ್‌ಡ ವಾಯುದೋಶ ಅತ್ತಂದೆ ಮೂತ್ರೊಡು ಸಕ್ಕರೆ ಪೋಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಚಂಚ ರಸೊಕ್ ಒಂತೆ ಮಂಜಲ್‌ದ ನಯಾ ಪೊಡಿನ್ ಕಲಕ್‌ದ್ ದೆತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಗುಣ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು!

ಲಿಂಬೆ ಪುಳಿ : (100 ಗ್ರಾಂಸ್‌ಡ್) ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ 60 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಬಿ$_1$ 19 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಬಿ$_2$ 11.75 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಬಿ$_6$ .5 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಪೊಟೇಶಿಯಂ 160 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. ಸಲ್ಫರ್ 11 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. ಮೆಗ್ನೇಸಿಯಂ 10.5 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 8 ಗ್ರಾಮ್ಸ್, ಸೋಡಿಯಂ 5.5 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. ಇಂದೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಪಿತ್ತ ಗುಲ್ಮ ಕೆಮ್ಮು ಕಫ ವಾಂತಿ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಜೀರ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡು!

ಬಾರೆದ ಪರ್‌ಂದ್ : (100 ಗ್ರಾಂಮ್ಸ್) ವಿಟಮಿನ್ ಎ 220 - 340 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಬಿ$_1$ 150 ಮಿ. ಗ್ರಾಮ್ಸ್ , ಬಿ$_2$ 30 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. , ಬಿ$_6$ 10 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಸಿ 15 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಇ 4 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಪೊಟೇಸಿಯಂ 348 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ., ಕ್ಲೋರಿನ್ 5 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಮೆಗ್ನೇಷಿಯಂ 41.9 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಲ್ಫರ್ 13 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಕೇಲ್ಸಿಯಂ 6.8 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ 19.2 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಪ್ರೊಟೀನ್ 1.5 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ಸೋಡಿಯಂ 9.7 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ. , ಕರ್ಬ 0.4 ಮಿ. ಗ್ರಾಂ., ತಾಮ್ರ 0.1 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ಈತ್ ಮಾತಾ ಉಂಡು! ಇಂದೆನ್ ದಿನೊಲ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಶರೀರೊಡು ಕಫ ಜಾಸ್ತಿ ಆದ್ ಶರೀರ ದಪ್ಪ ಆಪುಂಡು. ಬಲ ವೀರ್ಯ ರುಚಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆದ್ ಮೈ ಉರಿ ಪಿತ್ತ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ ಮಳ್ತಿನ ತುಳು ಕೆಲಸೊ

✍ ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ, ವ್ಯಾಕರಣೊ, ಛಂದಸ್ಸ್ - ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್ (8-6-1902- 8-6-1997) ಕವಿಯಾದ್‌ಲಾ ಕತೆಗಾರೆರಾದ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್. ಭಾಸೆದ ಸಹಜ ಸ್ವರೂಪೊನು ವಿವೇಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಎಂಚಿನ ಸತ್ಯೊ ತೋಜ್ಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡೋ ಅಯಿನ್ ದೇರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸವಿಷಯವಾದ್ ಪಣೊಡು-ಬರೆಯೊಡುಂದು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ದೃಷ್ಟಿ. ಅಂಚನೇ ಆರ್ ಕನ್ನಡ ತುಳು - ಈ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿತಿಲೆಕ್ಕೊ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದೆರ್, ಬರೆತ್ತೆರ್. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮೊ ಒಂಜಿಟ್ ವಿವರೊನು ತೂಕೊ.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಎಂಚ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೋ ಅಂಚನೇ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಲಾ ಅಂದ್, ಆರ್ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನ ಹವ್ಯಕ ವರ್ಗದಾರಾಂಡಲಾ ತುಳುನ್ಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಪಾತೆರ್ನಾರ್; ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತ್‌ನಾರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದಾರಾಯಿಕಾರಣೊ ಈ ಬಾಸೆಳೆನ್ ಆರ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ತಮಿಳ್ ಮಲಯಾಳ ಬಾಸೆಳೆ ಪರಿಚಯೊ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಡ್. ಇಂಚ ನಾನಾ ಬಾಸೆಳೆ ಪರಿಚಯೊ ಇತ್ತಿ ಕಾರಣೊನೇ ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚನೆ ಮಳ್ಪಿಯರೆ ಆರೆಗ್ ಅನುಕೂಲೊ ಆಂಡ್.

ಕತೆಗಾರೆರಾದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಒಂಜೇ ಪುಸ್ತಕೊನು ಬರೆಂಡಲಾ ಅಯಿಟ್ಟೇ ಆರೆಗ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. 1942ಟ್ 'ಪಳಮೆಗಳು' ಪಣ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆರ್ ನಾಲೇ ಕತೆತ್ತ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಳ್ತೆರ್. 'ಪಳಮೆಗಳು' ಪಂಡ್ಂಡ 'ಪರ ಕತೆಕ್ಕುಳು' ಎಂದ್ ಅರ್ಥೊ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಪರಕತೆಕ್ಕುಳೆನೇ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಸೆಯಿಗೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಣ್ತೆರ್. ಚೆನ್ನದ ಜೇಲು, ಧರ್ಮಮ್ಮ ಚೆನ್ನಿಮಣೆ, ನಾಗರ ಬೆತ್ತ - ಈ ನಾಲೆಟ್ ಚೆನ್ನಿಮಣೆ, ನಾಗರ ಬೆತ್ತ ಈ ರಡ್ಡ್ ಕತೆಟ್ಟ್ ಆರೆಗ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. 'ಚೆನ್ನಿಮಣೆ' ಕತೆ ಒಂಜಿ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊದ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿನವು. ಕನ್ನಡ ಕಥಾಲೋಕೊಡು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಜನಜೀವನೊದ ಚಿತ್ರೊ ಸುರುಟ್ಟು ಬತ್ತ್‌ನೆ ಈ ಕತೆಟ್ಟೇ. ಚೆನ್ನಿಮಣೆತ್ತ ಗೊಬ್ಬುಡು ಸುರುವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಬಲ್ಲಾಳ ಬಲ್ಲಾಳ್ತಿಯರೆ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನೊದ ಸೂ ಎಂಚ ರಡ್ಡ್ ಬೂಡುದ ಅವನತಿಗ್‌ಲಾ ಕಾರಣೊ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ನಿರೂಪಣೆ ಇಂದೆಟ್ಟುಂಡು. ಕತೆ ಪಣ್ಪುನ ಭಟ್ರ್, ಆ ಕತೆನ್ ಪಂಡ್‌ನ ಅಂಗಡಿದ ಬಲ್ಲಾಳೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ವೈಭವೊ, ಪಿರಾಕ್‌ದ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಗತ್ತ್‌ಗಮ್ಮತ್ತ್, ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದ ಕುಟುಂಬೊಡು ಬೂಡುದ ಮರ್ಯಾದಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಆ ಕಾಲೊದ ಸೈನ್ಯದ ಚಿತ್ರಣ, ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದ್ಯೆರೆನ ಮರ್ಯೊದಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂಚ ರಡ್ಡ್ ಬೂಡುದ ಮಾನೊದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಂಡ್ ಪಣ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲುದ ನಿರೂಪಣೆ ನಂಕ್ ಈ ಕತೆಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಾಗರ ಬೆತ್ತೊಲಾ ಇಂಗ್ಲೆಷೆರೆ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ಘಟನೆದ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿನ ಕತೆ.

1949ಟ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿನ 'ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳು' ಪಣ್ಪಿ ಸಂಕಲನೊಡು 'ಶ್ವಮೇಧ' ಎಂದ್ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಕಾಲೊದ ಒಂಜಿ ಐತಿಹ್ಯೊನು

ಆಧಾರವಾದ್ ದೀವೊಂಡ್ದು ಈ ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆತ್ತೆರ್. ನರಿಮೊಗರ್‌ದ ನಾಯಿದ ಕತೆನೇ ಕತೆತ್ತ ವಸ್ತು. ತನ್ನ ದನಿನ ಸತ್ಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಪ್ರಾಣ ಕೊರೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ನಾಯಿದ ವಧೆ ನಾಯಿದ ದನಿನ ಕೈಟ್ಟೇ ನಡಪುನ ಒಂಜಿ ದುರಂತೊ ಇಂದೆಟ್ಟುಂಡು. ಓದ್‌ನ ಏರೆಗಾಂಡಲ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಜಪ್ಪುನ ನಿರೂಪಣೆ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ 'ತುಳುನಾಡ ಹಾಡು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕವಿತೆ ಬರೆತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿದಮೆಯಿತ್ತ ಉಳಮೆಯಿತ್ತ ಪೊರ್ಲು, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪ್ರೀತಿ, ನಾನಾ ಬಾಸೆದ ನಾನಾ ಜನೊಕ್ಕುಳೆನ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಳ್ತ್‌ನ ಆ ಏಕತಾ ಭಾವೊದ ಚಿತ್ರಣೊ ಇಂದು ಮಾಂತ ಪೊರ್ಲುಡು ಈ ಕವಿತೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಜೀವನೊಡು ಭಾಷಾದ್ವೇಷೊ, ಜನಾಂಗದ್ವೇಷೊ ಇದ್ದಿ. ನಮೊಮಾಂತ ಒಂಜೇ ಪಣ್ಪೆ ಭಾವನೆ ಉಂಡು. ಇಂದೆನ್ ಕವಿತೆಡ್ ದೇರ್ತ್ ತೋಜಾದೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮರಿಯಾಲೊದ ವರ್ಣನೆ ಈ ರೀತಿ ಉಂಡು:

ಕಡಲ ತೆರೆ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ - ರಭಸದಲಿ
ಹರಿವ ಹೊಳೆಗಳೆ ತೋಳ್ಗಳಾಗಿ - ಮಿಂಚಿಸಲ್
ಚಪಲ ನಯನ ವಿಲಾಸವಾಗಿ - ಬೀಸುತಿಹ
ಬಿರುಗಾಳಿ ಚಾರಿ ನಡೆಯಾಗಿ - ತೆಂಗುಗಳ
ತೊನೆತ ಹಸ್ತಾಭಿನಯವಾಗಿ - ವನಮಹೀ
ರುಹಕಂಪವನುಭಾವವಾಗಿ - ಜಲಧಾರೆ
ಯುಲಿಯೆ ತಂತ್ರೀಘೋಷವಾಗಿ - ಅಂಭೋದ
ನಿನದವೆ ಮೃದಂಗರವವಾಗಿ - ಹಗಲಿರುಳು
ಬಿಡಮುಗ್ಗದಿಪ ನಿನ್ನ ವರ್ಷರ್ತುಲಾಸ್ಯಕ್ಕೆ
ಸರಿದೊರೆಯ ಭವ್ಯನಾಟ್ಯವ ಕಂಡರುಂಟೆ?
ನೆನೆಯೆ ಮನವೆಸಳೆಸಳ ತೆರೆಯದುಂಟೆ?

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆನ್ ಮಾಂತೆರೆನ್ಲಾ ತುಳುವಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲಾದೇ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಸಾಂಕಿಯಳ್‌ಗೆ.

ನಿನ್ನ ನೆಲ ಜಲವ ಬಯಸಿ - ಬಂದವರ,
ಅನ್ನರುಪಟಳಕೆ ಪರಿತಪಿಸಿ - ಬಂದವರ,
ಎಲ್ಲವರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿ - ಮಕ್ಕಳೇ!
ಉಣ್ಣೆರೆಂದೆದೆ ಹಾಲ ಸುರಿಸಿ - ಮೆಯ್ಯೊತ್ತಿ
ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯ ಮೇಣೊಂದೊಂದು ನಡೆಯ ಜನ-
ವೊಂದಾಗಿ ಬಾಳ್ವಂತೆ ಹರಸಿ-ಪಾಲಿಸಿದೆ
ತಂದೆ ನೀ ತಾಯಿ ಅರಸಿ!

ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಭಾಷಾ ಸಾಮರಸ್ಯೊನು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ವರ್ಣನೆ ಮಳ್ಪುನೆ ಇಂಚ:

ತುಳುವೊ ಕನ್ನಡವೊ ಕೊಂಕಣಿಯೊ - ಪುತ್ರವ-
ತ್ಸಲೆ ನಿನ್ನ ಹೊನ್ನುಡಿಗಳಾಗಿವೆಯಲೋ - ನೀನು
ತುಳು ತಾಲಿಕಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡದೋಲೆಯಿಟ್ಟು, ಕೊಂ-
ಕಣಿ ಕಂಕಣವ ತೊಟ್ಟ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಮೂರ್ತಿ!
ನಮಿಪೆ ಓ ಕನ್ನಡಿತಿ, ನಮಿಪೆ ಓ ಕೊಂಕಣಿತಿ
ನಮಿಪೆ ಓ ತುಳುವಿತಿ ಶ್ರೀಭಾರತಿ

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕತೆ ಕವಿತೆಗುಳೆಡ್ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಅಭಿಮಾನೊನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಳ್ತ್‌ನೆ ಅತ್ತ್. ಆರೆನ ವ್ಯಾಕರಣ ಛಂದಸ್ಸ್‌ತ ಸಂಶೋಧನೆಟ್ಲಾ ತುಳುನು ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತೊಂದ್ದೆರ್. ಆರೆನ 'ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು' 1932ಟ್ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನೊ. ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಬರಹರೂಪೊಡಿದ್ಯಾಂದಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪಾಡ್ದನೊಡ್ಲಾ ಎಂಚ ತಾಳಗತಿ ಉಂಡು ಪದ್ಯಸ್ವರೂಪೊ ಉಂಡುಂದು ಪಣ್ಪಿನೈನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ಪಂಚಮಿೊ ವಿಭಕ್ತಿ' ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನೊ. ಕನ್ನಡೊಡು ಪಂಚಮಿೊ ವಿಭಕ್ತಿಗ್ ಪ್ರತ್ಯಯೊ ಇದ್ದಿ. ತೃತೀಯೆಗೇ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರತ್ಯಯೊನು ಪಂಚಮಿಗ್‌ಲಾ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ಪುವೆರ್ - ಪಣ್ಪುನ ಇತರ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಖಂಡನೆ ಮಳ್ಪಿಯರೆ ತುಳುನ್ಲಾ ಆಧಾರವಾದ್ ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. 'ಡ್ದ್' ಪಣ್ಪಿ ವಿಭಕ್ತಿ ತುಳುಟ್ಟು ಪಂಚಮಿ. ಇಂದು ಕನ್ನಡೊದ 'ಇಂದ' ಪ್ರತ್ಯಯೊಗು ಸಮಾನವಾಯಿನವು. ಕನ್ನಡದ 'ಇಂದ' ಪಂಚಮಿಯೇಂದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಮಳ್ತ್‌ನ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಕೆಲಸೊ-ತುಳು ಶಬ್ದಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ. ಆರೆನ 'ಕೆಲವು ದೇಶನಾಮಗಳು' ಕೃತಿಟ್ಟ್ 'ತುಳು ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಚೇರ ಕೊಂಕಣ' ಪಣ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊ ಉಂಡು. ತುಳು ಶಬ್ದಾರ್ಥೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ಲೇಖನೊಗು ಮಹತ್ವೊ ಉಂಡು. 'ತುಳು' ಶಬ್ದೊ ಎಂಚ ಬತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಅನೇಕವರ್ಸೊ ಮಳ್ತ್‌ನ ಚಿಂತನೆ ಈ ಲೇಖನೊಡುಂಡು. ಈ ವಿಷಯೊಡು ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್ಕುಳು, ಗುರರಾಜ ಭಟ್ರ್, ಕಡವ ಶಂಭು ಶರ್ಮೆರ್ ಚಿಂತನೆ ಮಳ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಬೇತೆಯಾಯಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ನಿರೂಪಣೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ 'ತುಳು' ಶಬ್ದೊಗು 'ಜಲಭರಿತ' ಪಣ್ಪುನವು ಅರ್ಥೊಂದ್‌ಲಾ 'ತುಳುನಾಡ್' ಪಂಡ್‌ಂಡ 'ಜಲಾಧಿಕ್ಯೊದ ಪ್ರದೇಶೊ' ಎಂದ್‌ಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ ನಿರ್ಣಯೊ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಧಾರೊ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ತುರು' ಶಬ್ದೊಡ್ದು 'ತುಳು' ಬತ್ತ್‌ನೆ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಳ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರೆನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಮಾಂತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಲಾ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ತುಳು ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಿವೇಚನೆ ಒಂಜಿ ನಿರ್ಣಯೊಗು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆಡ್ದಾದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದೊಗುಳೆನ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆತ್ತೊಂತ್ತು ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕರೆನಾಡ್‌ದ ತುಳುಡ್ದು ಉಳನಾಡ್‌ದ ತುಳುಟ್ಟು ಪರ ಅಂಶೊಗುಳು ಶಬ್ದರೂಪೊಗುಳು ಉಂಡುಂದ್‌ಲಾ ಕರೆನಾಡ್‌ದ ತುಳು ಹೆಚ್ಚ 'ತರೆದ್' ಪೋಯಿ ಕಾರಣೊ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಶಬ್ದರೂಪೊಗುಳು ರೂಪಾಂತರವಾದ್ ಪೋತುಂಡುಂದ್‌ಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಳ್ತ್‌ದೆರ್. ಕರಿ

ಶತಮಾನೊಡು ಮ್ಯಾನರ್ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತಿ ನಿಘಂಟ್ ಕೇವಲ ತುಳು ಶಬ್ದೊಗುಳೆ ನಿಘಂಟು ಅತ್ತ್ಂದ್ಲಾ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಉಳಸಾಡ್‌ದ ತುಳುಡ್ದ್ಲಾ ಕರೆನಾಡ್‌ದ ತುಳುತ್ತ ಶಬ್ದೊಗುಳೆಗ್ ಪೆಜ್ಜ ಅವಕಾಶೊ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ಂಡ್ಂದ್ಲಾ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊಡು ಬರೆತ್ತೆರ್.

ತುಳುತ್ತ ರಡ್ಡ್ ಏಕಾರೊದ ವಿಷಯೊಡು ತುಳುನಿಘಂಟುದ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಆರ್ ನಿಘಂಟುಗು ಬರೆಯಿನ ರಡ್ಡ್ ಕಾಕಜಿ ನಿಘಂಟುದ ಒಂಜನೇ ಸಂಪುಟೊಡು ಛಾಪೆ ಆತ್ಂಡ್. ಉಡುಪಿದ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ಡ್ ಏಕಾರೊದ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್‌ನೆ ಸರಿಯಾತ್‌ಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಇತರ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಬೆಂಬಲೊಲಾ ಉಂಡು. ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಈ ರಡ್ಡ್ ಏಕಾರೊದ ವಿಷಯೊ (ತರೆ, ಇರೆ, ಕೊಡೆ, ಇಡೆ - ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದೊದ ಅಕೇರಿಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಏಕಾರೊ-ಬುಕ್ಕೊ ಆಯೆ ಬತ್ತೆ - ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಯರೂಪೊದ ಏಕಾರೊ - ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ರೂಪೊದ ಏಕಾರೊನು ಬೇತೆ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್‌ದ್ ತೋಜ್ಪಾವೊಡುಂದು ಸೇಡಿಯಾಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಆಂಡ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ಡ್ ಸುರತ್ತ ಏಕಾರೊಗೇ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್‌ದ್ಂಡು) ವಿವಾದೊಡೇ ಉಂಡು. ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಡಿತ್ತಿನ ಆರ್ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಉದ್ಘಾಟನೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ಟೆ 'ದೊಡ್ಡ ಹಜ್ಜೆ' ಪಣ್ಪೆ ಭಾಷಣ ಮಳ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಳ್ಪುನ ವಿಷಯೊ ಆರೆಗ್ ಭಾರಿ ಸಂತೋಸೊದವಾದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್ ಕನ್ನಡ ತುಳುತ್ತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದ್, ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಶೋಧನೆದ ವಿಷಯೊಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಳ್ಪುನಕ್ಲ್ ಎಂಚ ಎಚ್ಚರಿಗೆಡ್ ನಡಪ್ಪೊಡುಂದು ತೋಜ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಹನೀಯೆರ್ಂದ್ ಪಣೊಳಿ.

ಪೂವೊಲು!

✍ ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ

ಈ ಬೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪುಟಿನ
ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪ್ರಾಣಿದ ಜೂವದ
ನಡೂಟ್ಟು ಉಪ್ಪುನು ಪೂವೊಲು!
    ಸೆಲೊಟ್ಟು, ಆಕಾಸೊಡು, ನೀರ್‌ಡ್
    ಉಪ್ಪುನ ಮಾತ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಕಿ, ಮೀನ್‌ದ
    ನಡೂಟ್ಟು ಉಪ್ಪುನು ಪೂವೊಲು!
ಪೊರ್ಲುಗು ಅತ್ತ್, ತೂವರೆಗ್ ಅತ್ತ್
ತೊಜಿಪಾವರೆಗ್ ಅತ್ತ್, ನಲಿಪಾವರೆಗ್ ಅತ್ತ್
ಜೂವದ ನಡೂಟ್ಟು ಉಪ್ಪುನು ಪೂವೊಲು!
    ಪೆದ್‌ದಿ ಅಪ್ಪೆಡ, ಉಂತುದಿ ಸೆಲಟ್ಟ ಉಂಡು ಸಂಬಂಧ
    ಈ ಬೂಮಿಡ, ಈ ದೇಸಡ ಉಂಡು ಸಂಬಂಧ
    ಪಣರೆಗಾತ್ರನೇ ನಡೂಟ್ಟು ಕುಲುದಿನಿ ಪೂವೊಲು!

ಮೂಜೊಂಜಾನೊ (DUSK)

✍ **ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ**

ನಾರ್ಮನ್ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಲಂಡನ್ಸ್‌ತ ಹೈಡೆ ಪಾರ್ಕ್‌ಟ್ ಒಂಜಿ ಬೇಂಚಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುತಿತ್ತೆ. ಆಯೆ ಪುದೆಲ್ ಪುದೆಲಾತ್ ಬುಳೆಪಾಯಿನ ಪಂತಿತ ಬೇಲಿಕ್ ಒರೆಗ್ಗ್‌ತ್ ಬೆರಿ ಪಾಡ್‌ತ್ ಕುಲ್ಲುತಿತ್ತೆ. ಮಾರ್ಚ್ ಸಿಂಗೋಲುತ ಸುರುತ ಬಯ್ಯತ ಆ ಗಳಿಗ್ಗೆ, ಸುಮಾರ್ ಆಜರೆ ಗಂಟೆತ ಮೂಜೊಂಜಾನೊತ ಪೊರ್ತಾತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಾತಾವರಣೊ ಒಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಮಾಜಿನ ದೊಂಬುತ ಬೊಲ್ಪು, ಮಯೊ ಮಯೊ ಸಿಂಗೋಲುತ ಬೊಲ್ಪು, ಒಂತೆ ಮೂರೊರುತು ಬರ್ಪುನ ಬೀದಿ ದೀಪೊಲೆನ ಬೊಲ್ಪು, ಇಂದೆನ ಮಿಸ್ರೊ ರೂಪಾತಿತ್ತ್‌ಂಡ. ಒಂತೆ ಜನೊಕುಲು ಅರೆ ಬೊಲ್ಪುಟು ನಡತೋನುತೋ, ಇದ್ಯಾಂಟ ಅಲ್ಪ-ಮುಲ್ಪ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೇಂಚಿಟ್ ಕುಲ್ಲೊನುತೋ ಇತ್ತ್‌ಂಟಲಾ, ಆ ಜಾಗೆ ಬೋಳು ಬೋಳು ಆತ್ ಓಜೀತ್‌ಂಡ್. ಈ ಆಣ್ - ಪೊಣ್ಣೊವುಲೇನ್ ಊನಕ ಅಗ್‌ಲ್ ಜೀವನೊತ ಓದಾಂಟ್‌ಟ್ ಸೋಲ್ತಿತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕೊ ಓಜೀತೇರ್. ಅಂಚ ಸೋಲ್ತು ಪೋಯಿನಗ್‌ಲ್ ಅಗ್‌ಳೆನ ಪರಿಕ್ಕೊಟೆ ಕುಂಟುಲೆನ್, ನೇಲುನ ಪುಗೆಲುಲೆನ್ - ತಂಕುಲೆನ ಸರೀಕೆರೆ ಕೊಕ್ಕರುನ ಕಣ್ಣುಲೆರ್‌ತ್ - ಅಡೆಂಗಾವರ್‌ಂದ್ ಆಡೆಕ್ ಬತಿತ್ತೆರೋಂದು ಓಜೀತ್‌ಂಡ್. ಮೂಜೊಂಜಾನೊತ ಪೊರ್ತುಕು ಬಾಡ್ ಮೋರೆಟ್ ಪೋಪುನ ಈ 'ತಿರ್ಗುಲೆ'ನ ಬಗೆಟ್ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಚಿತ್ರೊ ಬರೆಂಡ್; ಅಗ್‌ಲೆ ಬಡೆಪ್ಪತ್ತ್, ಜೀವನೊಟು ಅಗ್‌ಲೆ ನಿರಾಶೆಲು, ಸೋಲುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಅಗ್‌ಲೆನ ತೀರ್ಮಾನೊಲು, ಬುಕ್ಕೊ ಸೋಲಾವೆರ ಕಾರಣೊಲು - ಇಂಚಮಾಂತ.

ಆಯೆ ಕುಲ್ಲುನ ಬೇಂಚಿತ ಅವ್ವೇ ಕರೆಟ್ ಒರಿ ಪ್ರಾಯೊತ ಯಜಮಾನೆರ್ ಕುಲ್ಲುತಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಮೋರೆಟ್ ಸೋಲಾಂಟಲಾ, ಸೋಲುನು ಒತ್ತೋನತೆ ಇಪ್ಪುನ ಲಕ್ಷಣೊಲು ಇತ್ತೊ. ಆರೆನ ಕುಂಟು ಪರಿತ್ತ್‌ಜಿಂಟಲಾ ಮಲ್ಲ ಕ್ರಾಯೊತವಾವಡ್, ಪೊಸತ್ತಾವಡ್ ಅತ್ತ್. ಆರ್ ಲಕ್ಕತುಂತ್ಯೆರ್. ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್‌ಕ್ ಅಪಕ ಆರೆನ್ ಇಲ್ಲಲಾವಡ್, ಪಿದಾಯಾವಡ್ - ಸರಿಯಾತ್ ಯೇರ್‌ಲಾ ಅರಕ್ಕೊಣುತಿದ್ಯೆರ್‌ಂದ್ ಓಜಿಂಡ್. ಆರೆನ ವಜಾಯೊ ನೆರೆಲ್‌ಟ್ ಮಾಜೋನುತು ಪೋಯಿ ಪೋಯಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಟ್ ಒರಿ ಜವ್ವನೆ ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಯೆ. ಆಯೆ ಸೋಕಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಲ್ತ್‌ತಿತ್ತೆ. ಆಂಟ ದುಂಬು ಅಲ್ಲೇ ಕುಲ್ಲುನ ಯಜಮಾನ್ರೆರ್‌ತ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಕುಸಿಟ್ ದಾಲ ಆಯೆ ಇದ್ಯಾಂಡ್.

ಬತ್ತ್‌ನ ಪೊಸಬ್ಬೆ ಬಾರೀ ತೊಂದರೆಟ್‌ಲಾ ಬುಕ್ಕೊ ಬೇಜಾರೊಟುಲಾ ತನ್ನಾತೆಕೇ ಆ ಸೀಟ್‌ಕ್ ಒಯ್ತಡಕ್ಕಲೆಕ್ಕೊ ಬತ್ತ್‌ತ್ - ಒಂಜ್ಯೋ ರಡ್ಡೊ ಸಾಪೊ ಪಾಡೊಂಡೆ.

'ಸಮ ನೆಮ್ಮದಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕೊ ಓಜಿಜ್ಯೋ ಅತೋ'ಂದು ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಪಂಡೆ. ಒಂತೆ ಕರ್ಸೊ ಓಜಿಪ್ಪಾತುವೇಂಟಾಂದ್ - ಆಯೆ ಬಯಕ್ಕುವೆಂದ್-ತೀರ್ಮಾನೊ ಮಾಲ್ತೋನುತೇ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತಿತ್ತೆ.

ಜವ್ವನೆ ಆಯನಂಚಿಕ್ ತಿರ್‌ಗ್ಗೆ. ಮಲ್ಲ ಸುಬಗನ ಲೆಕ್ಕೊ ಆಯನ ವಜಾಯೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್‌ಕ್ ಆಯನ ಜಬಾಬ್ದಾರಿ ದೆತೋನುಲೆಕ್ಕೊ ಮಾಲ್ತ್‌ಂಡ್.

‘ಈರ್‌ಲಾ ಎನ್ನಾತ್ ಬಜಿಕೋಟು ಇತ್ತುತೂಂಟ ಸೆಮ್ಮದಿಟ ಇಪ್ಪರನೇ ಸಾಧ್ಯೋ ಇದ್ಯಾಂಡ್ಂ’ದ ಆಯೆ ಪಂಡೆ; ‘ಯೇನ್ ಈತ್‌ನೆಟಾ ಎನ್ನ ಜೀವಮಾನೊಟೇ ಮಾಲ್ಪಾತ್‌ನಂಚಿನ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕೆಲಸ್ಲೊನು ಇನಿ ಮಾಲ್ತ್ತೆ’.

‘ಅಂದೋ’ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ದಾಲಾ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಉಮೇದ್‌ನ್ ದೆತೋನಾತೆ ಕೇಂಡೆ.

‘ಇನಿ ಮದ್ಯಾನರ್‌ತ್ ಬುಕ್ಕೊ ಯೇನ್ ಲಂಡನ್ಸ್‌ಕ್ ಬತ್ತೆ. ಬರ್ಕ್‌ಶೇರ್ (Berkshire Square)ಸರ್ಕಲ್‌ತ ಪೆಂಟಾಗಾನ್ ಹೋಟೇಲ್‌ಟ್ ಉಂತೋಡುಂದು ಎನ್ನ ಆಲಚನೆ.’ ಜವ್ವನೆ ಪಾತೆರೊನುತೇ ಇತ್ತೇ; ಯೇನ್ ಆಡೆಕ್ ಬತ್ತ್ ಎತ್ತ್‌ತ್ ಉಯ್ಯೆ - ಆ ಹೋಟೇಲ್‌ನ್ ಬೂರ್ಪಾತ್ ಆಯ್ನ ಬದಲ್ ಅಲ್ಲ್ - ಒಂಜಿ ಸಿನೆಮಾ ಟಾಕೀಸ್ ಕಟ್ಟ್‌ತೇರ್. ಕಾರ್‌ತ ಡ್ರೈವರ್ ಎಂಕ್ ಒಂತೆ ದೂರೊತ ಹೋಟೇಲ್‌ಟ್ ಉಂತೋಲಿಂದ್ ಪಂಡೆ. ಯೇನ್ ಆಡೆಕ್ ಪೋಯೆ. ಯೇನ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ತಗ್‌ಳೆಕ್ ಒಂಜಿ ಕಾಗದೊ ಬರೆತ್, ಎನ್ನ ಎಡ್ರಸ್‌ನ್ ಕೊರುತು, ಒಂಜಿ ಸಾಬಾನ್ ದೆಪ್ಪರ ಅಂಗಡಿಕ್ ಪೋಯೆ. ಎಂಕ್ ಹೋಟೇಲ್‌ತ ಸಾಬಾನ್ ಪಂಡ್‌ಟ ಆಪುಜಿ. ಆಂಟ ಯೆಂಕ್ ದುಂಬೇ ಪತೋನ್ನರ ಮರತ್ತ್ ಪೋಯಿನೆಯ್‌ರ್‌ತ್ ಅಂಚ ಪೋಯಿನವೇ ಬುಕ್ಕೊ ಯೇನ್ ಒಂತೆ ಅಲ್ಲೆಮೂಲೆ ತಿರ್‌ಗ್ಯೆ. ಬಾರ್‌ಟ್ ಒಂತೆ ಡಿಂಜ್ಜ ಆತ್, ಅಂಗಡಿಲೆನ್ ಊವೋನುತು ಯೇನ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಹೋಟೇಲ್‌ತಂಚಿಕೇ ಪೆರಪ್ಪ ಪೋವೋನುತುಲ್ಲೆಂದ್ ಎನ್ನ ಸರೆಟ್ಟ್. ಅಪಕ ಕೂಡ್ಲೇ - ಯೆಂಕ್ ಆಯ್ನ ಪುದಾರ್ ಮರತ್ತ್‌ನತ್ತಾಂತೆ - ವಾ ಬೀದಿಟ್ ಅಪ್ಪುಂಡುಂದ್‌ಲಾಂದ್ ಗೊಂತಾಪುಜಿಂದ್ - ಸರೆಕ್ ಪೋಂಡು. ಇತ್ತೆ ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆನೇ ಆತ್ ಪೋಂಡು. ಎನ್ನಂಚಿನಾಯಕ್ ಜೋಸ್ತಿಲೇರ್‌ಲಾ ಇದ್ದಿ, ವಾ ‘ಕಲೆಕ್ಷನ್’ಲಾ ಇದ್ದಿ. ಯೇನ್ ದಾನ್ಯೋ ಎನ್ನ ಸಮ್ಮಂದಿಕೆರೆಕ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊರೋಲಿ. ಆಂಟ ಅಗ್‌ಲೆಕ್ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುನ ಎಲ್ಲೆನೇ ಆಂಡ್. ಎನ್ನಟ ಒಂತೆ ದುಡ್ಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡಾತೇ. ಅವು ಸೋಡೊಕುಲಾ, ಪರ್ಯರಾಂದ್‌ಲಾ ಸಮೋ ಆಂಡ್. ಅಂಚ ಯೇನ್ ಇತ್ತೆ ಕಯ್ ಕಾಲಿ ಆತ್ ಮೂಲು ತಿರ್‌ಗೋನುತುಲ್ಲೆ. ಈ ರಾತ್ರೆಟ್ ಎಂಕ್ ಓಡೆಕ್ ಪೋವರಲಾ ಗೊಂತಿದ್ದಿ.’

ಈ ಕತೆ ಪಂಡ್‌ನ್ಯೆರ್‌ತ್ ಬುಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಸರಿಕಟ್ಟಾಯಿನ ಉಸಿರ್ ದೆತೋನುತಾಂಡ್. ಈರೆಕ್ ಯೇನ ಆವಂತ್‌ನ - ಪೋವಂತ್‌ನ ಕಟ್ಟ್ ಕತೆನ್ ಪಂಡೆಂದ್ ಆಂಡೋದಾನ್ಯೋಂದು ಎಂಕಾಪುಂಡುಂ’ದು ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಟು ಆ ಜವ್ವನೆ ಬೇಜಾರೊಟು ಪಂಡೆ.

‘ಆವಂತಿಪ್ಪುನ ಸಾದ್ಯೊನೇ ಇದ್ದಿ’ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಟ್ ಪಂಡೆ. ‘ಯೇನ್ ಇಂಚನೇ ಒರೊ ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊಕು ಪೋತಿಪ್ಪುನಕ ಮಾಲ್ತ್‌ತಿತ್ತೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಕು ಎಂಕ್‌ಲೊ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಇತ್ತೋಂದು ಪಣ್ಕೊ. ಅವು ಇಂದೆರ್‌ತ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಣ್ಯೊಕು ಎಂಕ್‌ಲೆಕ್ ಹೋಟೇಲ್, ಕಾಲುವೆತ ಗಿಟ್ಟ ಉಂಡುಂದು ನೆಂಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾತ್ ಎಂಕ್‌ಲೊ ಕಾಲುವೆಟೇನೇ ಬತ್ತ್‌ನೆಯ್‌ರ್‌ತ್ ಪೆರಪ್ಪ ಹೋಟೇಲ್‌ನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ಯರ ಆಂಡ್.

ಜವ್ವನನ ಮೋರೆ ಇಂದೇನ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಒಂತೆ ಅರಳ್‌ಂಡ್. ‘ಪರ ಊರುಟು ಇಂದೇನ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತೀಂದ್ ಯೇನ್ ಪಣಾಯೆ. ಯೇರಾಂಟಲಾ ಅಗ್‌ಲೆ ರಾಯಬಾರಿನಾಡೆಕ್ ಪೋವೊಲಿ. ಆಯರ್‌ತ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಸಾಯೊ ಪಡೆವೋನೋಲಿ ಆಂಟ ಮೂಲು-ಎನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜಾಗೆಟ್-ಇಂಚಿನ ಕಡುಕಸ್ಟೊ ಬತ್ತ್‌ಂಟ ಅಯ್ನ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಪಿರೇಜನೊ ಇದ್ದಿ. ಒರಿ

ಎಡ್ಡೆಜನೊ ಎಂಕ್ ಇಕ್ಕ್‌ತ್ ಆಯೆ ಎನ್ನ ಕತೆನ್ ಮರ್ಗಿಲಿಟ್ ಪಾಡೋನುತು, ಎಂಕ್ ಒಂತೆ ದುಡ್ಡು ಕೊರುಜೆಂದಾಂಟ ಎನ್ನ ಕತೆ ಕೈಲಾಸೊ. ಯೇನ್ ಮೂಲು ಫೇಮ್ಸ್ ಸುದೆತ ಕರೆಟ್ಟ್ ಜೆರ್ತ್ ಬೊಲ್ಪು ಮಾಲ್ಪೋಡಾತೇ. ಈರೆಕ್ ಎನ್ನ ಕತೆ ಪೂರಾ ಅಸಾದ್ಯೊಂದು ಓಜಿತ್‌ಜ್ಯೇ - ಅಯ್ಕ್ ಎಂಕ್ ಸಮಾದಾನೊ ಆಂಡವೇ'.

ಆಯೆ ಕಡೇತ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಕು ಬನ್ನಕ ಬಾರೀ ಕೊಕ್ಕರ್‌ತೋಂಡೆ. ಆಯ್ಕ್ ಗ್ಯಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್ - ಅಂಚಿನವೇ ಒರಿ - ಸಮಾದಾನೊತ ನರಮಾನಿ ಆತಿಪ್ಪೋಡು ಪನ್ಪುನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

'ಆತಿಪ್ಪು' ಅಂಟ ಈರನ ಕತೆಟೊಂಜಿ ಸೂನೆ ಉಂಡು. ಈರ್ ಸಾಬಾನ್‌ಸ್ ಓಜಿಪ್ಪಾತ್‌ನನೇ ಇದ್ಯಾರ್'.

ಜವ್ವನೆ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಬತ್ತ್ ಎದ್ರ್ ಕುಲ್ಲೇ. ಆಯನ ಓವರ್ ಕೋಟುತ ಜೋಪುಲೆಟ್ ಅಲ್ಲ್ - ಮೂಲು ನಾಡ್ಯೆ. ಬುಕ್ಕೊ ಆಯನ ಕಾರ್ ಪತೋಂಡೆ.

'ಅವು ಅಡಕ್ಕ್‌ತ್ ಪೋತಿಪ್ಪೋಡು'. ಆಯೆ ಕೋಪೋಟು ಮುಣು ಮುಣು ಮಾಲ್ತೆ.

'ಮದ್ಯಾನರ್‌ತ್ ಬೂಕ್ಕೊತ ಒಂಜೇ ಪೊರ್ತುಟು - ಒಂಜಿ ಹೋಟೇಲ್‌ನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಬಾನ್‌ಲಾ - ಕಳೆವೋನುನವು ಬೋಡುಂದೇ ಮಾಲ್ಪುನ ಉದಾಸಿನೋನು ಪನ್ಪುಂಡುಂ'ದು ಗಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಪಂಡೆ. ಅಂಟ ಜವ್ವನೆ ಕಡೇತ ಪಾತೆರೋಕು ಕಾತ್‌ಜ್ಯೆ. ಆಯೆ ಆ ಕೂಡ್ಲೇ ಸಾದಿ ದತ್ತೋನುತು ಪೋಯೆ. ಆಯೆ ಸರೆ ದೇತೆರ್ಗೋನುತು ಪೋಪೇತ್‌ನವು ಬಾರೀ ಪಿಸರ್ ಬುಕ್ಕೊ ಗರ್ವೊರ್ಗೀತಾಯೆಂದ್ ಪಣ್‌ಪುಲೆಕ್ಕೊ ಓಜಿಪ್ಪಾವೇತ್‌ಂಡ್.

'ಪಾಪೊನೇಂ'ದ್ ಗಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್‌ಕ್ ಆಂಡ್. 'ಸ್ವಂತೊ ಸಾಬಾನ್ ಕೊಂಡರ್ಯಾರಾಂದ್ ಪೋಪುನವು ಇಡೀ ಕತೆಟ್ ಅಂದಾಯಿನವೇ. ಅಂಟ ಅಯ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಇವರಗೆ ಕೈಕೊರುತು, ಬೇಜಾರೊ ಮಾಲ್ಪಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಆಯೆ ಪೊಸತ್ತೊಂಜಿ ಸಾಬಾನ್‌ಸ್ ಓಜಿಪ್ಪಾಪುನಂಚಿನ ಬುದ್ಯಂತಿಗೆನ್ ಓಜಿಪ್ಪಾವೆತೆಂಟ ಆತು. ಆಪಕ ಆಯೆ ಆಯನ ಕಜ್ಜೊಟು ಬುದ್ಯಂತೆನೇ ಆತುವೆ. ನಿಜವಾತ್‌ಲಾ ಆ ಕಜ್ಜೊಟು ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ ಪಂಟ ಬುಕ್ಕೊಬುಕ್ಕೊಲಾ ಬೋಡಾಯಿನ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆನೇ'.

ಇಂಚ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೋನುತು ಗಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಲಕ್ಕ್‌ತುಂತ್ಯೆ. ಆಯೆ ಲಕ್ಕ್‌ತುಂತುನೇ ತಡೋ - ಆಚಿರೊಟುಲಾ, ಬೇಜಾರೊಟುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲ್ಯಾಟೊ ಕಾಲ್ಯೆ. ಬೇಂಚಿತ ಕರೇಟ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ಯಾಕ್ ಬೂರುತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ನ ಕವರ್‌ಟೇ ಅವು ಪೊಸ ಸಾಬಾನ್‌ಂದ್ ಗೊಂತಾವೆತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಕಂಡಿತವಾತ್‌ಲಾ - ಜವ್ವನೆ ಎಕಟ್ ಕುಲ್ಲುನಲ್ಪರ್‌ತ್ ಕಾರ್‌ಕ್ ಬೂರುನಕ - ಆಯನ ಓವರ್ ಕೋಟುರುತು ಸಿರ್ತ್ ಬೂರುನವ್ವೇ. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಟು ಗಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಅರೆಬರೆ ಬೊಲ್ಪುಟು ಮಾಸೆಲ್ ಓವರ್‌ಕೋಟುತ ಜವ್ವನನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆರ ಬಲಿಪ್ಪೇತೆ. ಅಂಚ ಬಲಿತ್ತ್‌ನಾಯೆ ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಡೇಟ್ ಉಂತ್ಯೆ - ಅಲ್ಲ್ ಒರಿ ಜವ್ವನೆ ರೋಡುತ ಸೈಡ್‌ಟ್ ಬಜಿ ಕೈಟ್ ಉಂತೋನುತು ನಾನ ಒಂಚಿ ಪೋಪುನಾಂದ್ ನಿಜೊವಾತ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಾರೋಕು ಬರಾಂತೆ ಇತ್ತೆ. ಗಾಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಆಯನ್ ಲೆಪ್ಪುನಕ ಆಯೆ ಒಂತೆ ಜಿಗುಟ್ಟು ಒಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಸವಾಲ್ ಪಾಡುನ ಲೆಕ್ಕೊ ಇಂಬ್ಯನಂಚಿಕ್ ತಿರ್ಗ್ಯೆ.

‘ಈರೆನ ಕತೆತೆ ಸತ್ಯಾತಿಗೆನ್ ನಿಜೊ ಮಾಲ್ಪುರ ಅಗತ್ಯೊವಾತಿತ್ತ್‌ನ ಸಾಕ್ಷಿ, ಇಂದೆ ಇತ್ತೆ ಇಕ್ಕ್‌ಂಡ್.’ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಸಾಬಾನ್‌ನ್ ಪತೋನುತು ಪಂಡೆ; ‘ಅವು ಬವುಸೊ ಈರ್ ಬೇಂಚಿರ್‌ತ್ ಸಿರ್ತ್ ಕಾರ್‌ಕ್ ಬೂರುನಕ, ಈರೆನ ಓವರ್‌ಕೋಟುರುತು ಬೂರ್ತುಂಡು. ಈರ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಯೇನ್ ಅಯ್ನ್ ನೆಲಟ್ಟ್ ಉಯ್ಯೆ. ದುಂಬು ಈರೆನ್ ಯೇನ್ ನಂಬತಿತ್ತ್‌ನೆಯ್ಕ್ ಈರ್ ಎನ್ನನ್ ಮನ್ನಿಸಾವೋಡು. ಇತ್ತೆ ಈರೆಕ್ ಒಂತೆ ದುಡ್ಡು ಸಾಲೊ ಕೊರ್ಪುನ ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು...’

ಜವ್ವನೆ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪುಲೆಕ್ಕೊ ಅರ್ಜಂಟರ್ಜಂಟ್‌ಟ್ ದುಡ್ಡುನು ದೆತೋನುತು ಜೋಪುಕು ಪಾಂಡೊಂಡೆ.

‘ಇಂದೆ, ಎನ್ನ ಎಡ್ರಸ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ ದೆತೋನುಲೇ’ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಸುರುಮಾಲ್ತೆ; ‘ಈರ್ ಈ ವಾರೊತುಳಯಿ ಯೇಪಾಂಟಲಾ ಈ ದುಡ್ಡುನು ವಾಪಾಸ್ ಕೊರೋಲಿ. ಇಂದೆ, ಈರೆನ ಸಾಬಾನ್‌ಲಾ. ಸಾನೊರೊ ಇಂದೇನ್ ಅಡಕ್ಕ್‌ಡೊಡುಚಿ. ಉಂದು ಈರೆಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಜೋಸ್ತಿ ಅವು.

‘ಈರ್ ಇಂದೇನ್ ಉಯ್ಯಿನವು ಪುಣ್ಯೊ’ ಜವ್ವನೆ ಪಂಡೆ. ಆಯಕ್ ಬುಕ್ಕೊ ಪಾತೆರುನನೇ ಬಂಜಿಲ್ಜೋನೋಂದು ಪಣ್‌ಪ್ಪುನಲೆಕ್ಕೊ ಆಯೆ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಪುನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೋನು ಪಂಡೆ. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ಒಂಜೇ ಬರೊ ನ್ಯೆಟ್ಸ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ತ ಸಾದಿ ಪತೋನುತು ಪೋಯೆ.

‘ಪಾಪೊತ ಆಣ್ಣೋವು ದಾನ್ನೋ ಆಯೆ ಲಗಾಡಿ ಪೋತುವೇಂ’ದ್ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಆಯನಾತೆಕೇ ಪಂಡೋಂಡೆ. ‘ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಅಜಿರೊ ಇದ್ಯಪ - ಆಯಕ್ ಉಂದು ಎಂಚಿನ ಸಮಾದಾನೊನೋ. ಸಂದರ್ಭೊತ ಮಿತ್ತ್‌ಟೇ ಜನೊಕುಲೆನ್ ತೀರ್ಮಾನೊ ಮಾಲ್ಪುನವು ಆತೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ ಪಣ್‌ಪ್ಪುನೆಯಕ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಉಂದೊಂಜಿ ಪಾಟೋನೇ ಆಂಡ್’.

ಅಂಚನೇ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಪೆರಪ್ಪ ಪಾರ್ಕ್‌ತಾಡೆಕ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಬೇಂಚಿತಾಡೆಕ್ ಎತ್ಯೆ. ಅಪಗ ಓರಿ ಪ್ರಾಯೊತ ಯಜಮಾನೆರ್ ಬೇಂಚಿತ ಸಿರ್ತ್, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಊಪುನ, ನಾಡುನ ಓಜಿಂಡ್. ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್‌ಕ್ ಆರ್ - ಮೂಲು ಜವ್ವನೊರಿ ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲರ - ದುಂಬೇ ಇತ್ತ್‌ನ ಯಜಮಾನ್ಸ್ರಂದ್ರೇ ಗುರುತ್ತೊ ಇಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

‘ನಮೊ ದಾಯ್ತಾಂಟಲಾ ಅಡಕ್ಕ್‌ತ್ ಪಾಡ್‌ತೋನೋ ಎಂಚ?’ ಗಾರ್ಟ್ಸ್‌ಬಯ್ ಕೇಂಡೆ.

‘ಅಂದ್‌ಂಬೆರೇ, ಇಂದೇ ಒಂಜಿ ಸಾಬಾನ್’.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲೊ:
SAKI (Hector Hugh Munro)

ಅನುವಾದೊ:
ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ

ಟಿಪ್ಪಣಿ : ‘ಸಕಿ’ (Saki) ಪನ್ಪುನವು Hector Hugh Munroನ ಬರಾವು ಪುದಾರ್ (Penname). ಆಯೆ ಬರ್ಮಾತಾಯೆ. ಆಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವನೊನು ಇಂಗ್ಲೇಂಡ್‌ಟೇ ಕರಿಯ್ಯೆ. ಆಯನ ಸುರುತ ಕತಾ ಸಂಕಲನೊ ‘Reginald’(ರೆಜಿನಾಲ್ಡ್) 1904ಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡನೇ ಜಗತ್ತ್‌ಟ ಯುದ್ದೊತ, ಸಮಯೋಟು ಪಂಟ, 1916ನೇ ನವಂಬರ್ ಸಿಂಗೊಲೂಟು ಆಯನ್ ಕೆರಿಯೆರ್.

ಸಾಲಗ್ರಾಮೊ

✍ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ

ಉಂದು ದಾನೆ ಸಾಲಗ್ರಾಮಂದ್ ಬರೆತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಲೊಸೊಡ್ಚಿ. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊ ಪಂಡ, ಪೂಜೆಗ್ ದೀಡುಪೆರತ್ತ, ಹರಿ, ವಿಷ್ಣುನ ಶಿಲಾರೂಪೊಡು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಈ ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಪಂಡಬೇತೆನೇ. ಯೆನ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಒರಿ ಯೆಂಕುಲೆನ ಗ್ರಾಮೊಗು ಪೊಸತ್ತಾದ್ ಈ ವಿಶೇಷಣೊ ಕೊರ್ದು ಲೆಪ್ಪುನಗ ಯೆಂಕ್ ಬುಲಿಪ್ಪುನಸೊ, ತೆಲಿಪ್ಪುನಸೊ ತೆರಿಯಿಜ್ಜಿ. ಯೆಂಕುಲೆನ ಗ್ರಾಮೊ ಪಂಡ, 'ಚಿಕ್ಕದು, ಚೊಕ್ಕದು' ಪನ್ಪೆರತ್ತ ಆ ರೀತಿ, ಯೆಂಕುಲು ಮಾಂತಾ, ಈ ಗ್ರಾಮೊನು ಮೋಕೆಡ್ ಶಾಂತಿ ಗ್ರಾಮೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಆಂಡ, ಇತ್ತೆ ಈ ಗ್ರಾಮೊದ ಪುದರ್ 'ಸಾಲಗ್ರಾಮೊ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ಯಾತ್‌ಂಡ್, ಯೆಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕತೆ ಕೇನುವರಾ?

ಯೆಂಕುಲೆನ ಈ ಊರು ಆತೊಂಜಿ ಮಲ್ಲಲ್ಲಾ ಅತ್ತ್ ಎಲ್ಯಲಾ ಅತ್ತ್. ದಿಂಜ ಸಿರಿವಂತೆರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಲೆಕ್ಕೊಡ್ಡು ಯೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಡವೆರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜರೆ ಸಾರಡ್ಡು, ರಡ್ಡ್ ಸಾರದ ಉಲಯಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗೊ ಕೃಷಿ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ತಾರಯಿ, ಬಾರೆ, ಕೊಕ್ಕೊ, ಬಾರ್ ಬುಲೆಪ್ಪಿನ ಕಂಡೊಲು, ಪರಿಪುನ ತೋಡುಲು, ಕಿರೆಕ್ಕುಲು, ಗುವೆಲುಳು. ಉನಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಯೇರೆಗ್ಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲಿಮೆಂಟ್ರಿ ಸಾಲೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಉಂಡು, ಒಂಜಿ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಒಂಜಿ ಸೊಸೈಟಿ, ಪಂಚ್ಯಾತ್ ಆಫೀಸ್, ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷರಭವನ ಈತ್ ಮಾಂತಾ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಊರುದ ಜನಕ್ಕುಲು ಸಂತೋಸೊಡು ಇತ್ತೆರ್. ಸನಿ ಪನ್ಪಿನವು ಈ ಊರುಗು ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪನ್ಪಿ ವೇಸೊಡು ನೂರುಂಡು.

ಊರುಗೊಂಜಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಪುಂಡುಗೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುದ್ದಿ ಆಂಡ್. ನಮೊನ ಬಾಗ್ಯದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುದ ಪೂರ ಜನ ಎಣ್ಣೆಯೆರ್. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸುರು ಆಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಅಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಡೆಪೋಸಿಟ್ ಆವೊಡತ್ತೆ! ಬಗ್ಗಿ ಬೆರಿತ್ತ ಒರಿ, ಕೈಟೊಂಜಿ ಬ್ಯಾಗ್ ಪತ್ತೊಂದು, ಆರೆನ ಪಿರಾವುಡೇ ಒರಿ ಸಿನೆಮಾ ಹೀರೋನ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಜವ್ವನೆ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಈ ಜವ್ವನಗೇ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಹಾಕಿಯೆರ್. ಆ ಜನೋನೇ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರೊಲಾ ಆಂಡ್. ಬಗ್ಗಿನ ಬೆರಿತ್ತಾರೆನ್ ಯೇರ್‌ಲಾ ಕ್ಯಾರೇ ಮಲ್ತಿಜೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆರೆಗ್ ಕೆಲಸೊ ಕಿಟ್ಟ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್. ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಪೂರಾ ಆರ್ ಸುರೂಕ್ಕೇ ಪನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್, "ಯಾನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಇಂಬೈ ಪಿಯೋನ್" ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಯಿನ್ ಕೇಣ್‌ದ್ ಊರುದಕುಲೆಗ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಉಮೇದ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಶುಭದಿನತ್ತನಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಸುರು ಆಂಡ್. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಆಫೀಸರುನಕುಲು, ವಿತ್ತಮಂತ್ರಿಲು, ಊರುದ ಗಣ್ಯೆರ್ ಮಾಂತಾ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಭಾಷಣದೊ ಎಡೆಟ್ಟೆ, ವಿತ್ತ ಮಂತ್ರಿಲು, ಘೋಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್, "ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಊರುದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾದ್ ಉಪ್ಪುನಿ. ಈ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮೊನೇ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದತ್ತು ದೆತ್ತೊನುಂಡು". ಗ್ರಾಮೊನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ದತ್ತು ದೆತ್ತೊನ್ನ

ಪಂಡ ದಾದವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುದಕುಲೆಗ್ ಗೊಂತಿಜ್ಜಂಡ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಾಮೊ ನಮ್ಮವಾದ್ ಒರಿಪ್ಪುಜ್ಜಿ ಪನ್ಪುನವು ಹೆಚ್ಚವದಕುಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್, ದತ್ತುದೆತ್ತೊನ್ನ ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಂದಜಾಯಿಜ್ಜಿ.

ಒಂಜಿ ವಾರೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಪಿರ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಪೋದು ದತ್ತು ದೆತ್ತೊನ್ನ ಪಂಡ ದಾದವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನಕ್ಕುಲೆಗ್ ಬೋಧನೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಊರುದ ಜನಕ್ಕುಲೆಗ್, ನಿಕುಲೆಗ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿಯೆರೆ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಪೈಸೆದ ಸಹಕಾರೊ ಬ್ಯಾಂಕು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈತಿನೆಟ್ಟ ನಿಕ್ಕುಲು ಪಜೆ ಇತ್ತಿನಾದೇ ಕಾರ್ ಬುಡ್ಪವ್ ನಿದ್ದೆರೊಂದಿತ್ತರ್. ನನ ಪಜೆಡ್ದ್ಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾರ್ ಬುಡ್ಪಲೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡಾ, ಭವಿಷ್ಯೊಡು ನಿಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಜೆ ಮಲ್ಲವು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನನ ನಾಲ್ ವರ್ಸೊಕು ಈ ಗ್ರಾಮೊದ ಅದ್ಭುತ ಬುಳವಣಿಗೆ ಆವೊಡು. ಈತಿನೆಟ್ಟ ಕೃಷಿ ಮಾಂತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ನಿಕುಲು ನನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವೈವಾಟು ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು, ಉಂದೆಕ್ ಪೂರಾ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಪಣವುನು ಯೆಂಕುಲೆನ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲದ ರೂಪೊಡು ನಿಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು..

ಸಾಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ನಗ ದೆಪ್ಪುನಕುಲೆಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಕಿರೆ ದೆಪ್ಪಿಯೆರೆ, ಇತ್ತಿನ ಕಿರೆನ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ, ತೋಟೊಗು ಮಣ್ಣ್ ಪತ್ತಾಯೆರೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ದೆಪ್ಪಿಯರೆ, ಪೇರ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಪೆತ್ತ ದೆಪ್ಪಿಯರೆ, ಗಾಡಿ ದೆಪ್ಪಿಯೆರೆ, ಸಾಲ ಕೊರಿಯೆರ್. ನೂದು ಗುವೆಲ್ ಯೋಜನೆ, ಇನ್ನೂದು ಕಟ್ಟ ಯೋಜನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೇತೋ ಯೇತೋ ಸಾಲ ಕೊರ್ಪಿನ ಸ್ಕೀಮುಗುಳಿತ್ತೊ.

ಜಾಗದ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಸರಿ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಸಾಲ ಕೊರ್ಯೆರೆ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆಲಾ ಇಜ್ಜಂಡ್. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗು ಕೊರ್ರ್ಪು, ಜಾಮೀನುಗು ಜನ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದಕುಲು ಪಂಡಿನಲ್ಪ ಪೂರಾ ದಸ್ಕತ್ತೊ, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟೊ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇಜ್ಜಂದಿನುಕುಲು ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡು? 'ಯೆಂಚಾಂಡಲಾ ಈ ಗ್ರಾಮೊದ ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಸಾಲ ಕೊರ್ದೇ ತೀರೊಡು.' - ಉಂದು ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಯೇಪೊಲಾ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ.

"ಆಂಡ ಯೆಂಕುಲೆಡ ವಾ ದಾಖಲೆಲಾ ಇಜ್ಜತ್ತಾ ಸ್ವಾಮಿ?" ಊರುದಕುಲು ಮೇನೇಜರೆಡ ಕೇಂಡೆರ್.

"ದಾಖಲೆ ಇಜ್ಜಂಡ ಒಂತೆ ಬಂಞ ಆವು. ಆಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಯೆನ್ನ ರಿಸ್ಕ್‌ಡೇ ಸಾಲ ಕೊರ್ಪೆ. ನಿಕುಲು ಯೆಂಕ್ ಒಂತೆ ಪರ್ಸಂಟೇಜು ಕೊರೊಡಾಪುಂಡು." ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಪಂಡದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡೇ ಸ್ಟಾಫ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಸಬ್ಸಿಡಿ ಸಾಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು ನಿಕುಲೆಗ್. ನೂದು ರೂಪ್ಯಾ ಸಾಲ ದೆತ್ತ್‌ಂಡ ಅಸಲು ಅಜ್ಪ ರೂಪ್ಯಾಲ, ಬಡ್ಡಿಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ನಲ್ಪ ರೂಪ್ಯಾ ನಿಕುಲೆಗ್ ಲಾಭೊ. ಅಯಿಟ್ ಇರ್ವ ಮೆನೇಜರೆಗ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಇರ್ವ ನಿಕುಲುದೆತೊನ್ಲೆ. ಸಾಲ ಸರಿಯಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ಲೇ ಉಂದೆಕ್ ಫಿಪ್ಪಿ ಫಿಪ್ಪಿ ಪನ್ಪೆರ್. ವೈವಾಟು ಆಡೆಗ್ ಮುಗಿಂಡ್ ಯೇರೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಇಂಚಿನ ಸಾಲ!

ಪೆತ್ತ ಬೋಡಾಯಿನಕುಲು ಸಾಲ ದೆತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ಜನೊಕು ಪೆತ್ತ ಬೊಡ್ಚಿ, ಸಾಲ ಬೋಡು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುಗ?

“ಅಯಿಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ? ನಿಕುಲೆಡ ಇಪ್ಪುನ ಪೆತ್ತ ತೊಜ್ಪಲೆ, ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತೆ ಲೋನು ಕೊರ್ಕ. ಪೆತ್ತ ದೆತ್ತೊನ್ದೆ ಪಂಡ್‍ದ್ ರಶೀದಿ ಒಂಜಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‍ಗ್ ಹಾಜರು ಮಲ್ತ್‍ಂಡ ಆಂಡ್”.

“ಯೆಂಕ್ ಆಚಾರಿಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಲೋನು ಬೋಡು ಸ್ವಾಮಿ. ಸಾಮಾನು ಪೂರಾ ಯೆನ್ನಡನೇ ಉಂಡು”.

“ಅಂಚಾಂಡ ಒಲ್ತಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಕೊಟೇಶನ್ ದೆತ್ತೊಂಬಲೆ. ಯಾನು ಲೋನು ಕೊರ್ಪೆ”.

ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದುಲಯಿ ಯೆಂಕುಲೆನ ಶಾಂತಿಗ್ರಾಮೊಡು ಡೈರಿ ದಾಖಲಾಂಡ್, ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ ದಾಖಲಾಂಡ್. ಯೆಂಕುಲೆನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಮದ್ಮೆ ಆವಂದಿ ಯೇತೋ ಪೊಣ್ಣೊಕುಲು ಸೇರ್‍ದ್ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅಡೆಗ್‍ಲಾ ಪೋಯೆರ್. “ಈತೊಂಜಿ ಚಟುವಟಿಕೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ನಿಕುಲೆನ ಸಂಘೊಗು ಯಾನ್ ಲೋನು ಮಂಜೂರು ಮಲ್ಪುವೆ. ಪೊಲಿಗೆ, ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್, ಸಂಗೀತ ಕ್ಲಾಸ್ ನಡಪ್ಪಲೇ”.

ಇಂಚನೇ ಯೆಂಕುಲೆನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸ್‍ಲಾ ಆಂಡ್, ಬೀಜದ ಬೊಂಡುದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಂಡ್, ಇಂಚಿಪ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ಜೋಡಿಗ್, ಹೋಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಸುರು ಮಲ್ತೊಡೊಂದು ಆಂಡ್, ಮಾಂತಾ ಬ್ಯಾಂಕುದ ಮಹಿಮೆ.

ಭಾಷಣೊಡು ನಾಲ್ ವರ್ಸೊಡು ಈ ಹಳ್ಳಿನ್ ಉದ್ಧಾರೊ ಮಲ್ಪುವ ಪಂಡಿದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡೇ ವರ್ಸೊಡು ಈ ಹಳ್ಳಿದ ಉದ್ಧಾರೊ ಆಂಡ್. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಓಲು ತೂಂಡಲಾ, ವಾ ವೈವಾಟು ತೂಂಡಲಾ - ಉಂದೆಕ್ ಪಣವು ಕೊರ್ನ ಈ ಬ್ಯಾಂಕು ಪಂಡ್‍ದ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‍ದ ಬೋರ್ಡು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಿಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ಮುಂಬು ಟಪಾಲ್‍ದಾಯೆಗ್ ದಿಂಜ ಕೆಲ್ಸೊ ಇಜ್ಜಂಡ್. ದಿನಕ್ಕ್ ಪತ್ತ್ ಕಾಕಜಿನ್ ಬಟವಾಡೆ ಮಲ್ತ್‍ದ್ ಸುಖೊಟು ನಿದ್ದೆರ್‍ದುವೊಲಿ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ದಿನೊಕು ನೂದು ಕಾಕಜಿ ಬಟವಾಡೆಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಉಂದು ನೂದ್‍ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‍ಡ್ದ್ - ಸಾಲ ದೆತ್ತ್‍ನಕುಲೆಗ್ ನೋಟೀಸು. ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ ರಡ್ಪ್ರಡ್ಡ್.

ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ ರಡ್ಪ್ರಡ್ಡ್ ದಾಯೆ ಕೇನುವರಾ? ನೋಟೀಸ್ ಒತ್ತ್‍ಂಡ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಗೊಂತಾನಗ ಸಾಲ ದೆತ್ತ್‍ನಕುಲು ಡೆಂಗಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕೊರಿ ನೋಟೀಸು ಪಿರ ಬತ್ತ್‍ಂಡ, ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಪಿರ ನೋಟೀಸು ಮಲ್ತೆರ್. ದಾಲಾ ಪ್ರೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲೆನ ರಿಕಾರ್ಡು ಬ್ಯಾಂಕ್‍ಡೇ ಉಂಡು, ಸಾಲ ಕಟ್ಟಂದೆ ಓಡೆ ಪೋಪೆರ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಯೇರೋ ಕಾಲೇಜು ಜೋಕುಲು ಯೆಂಕುಲೆನ ಗ್ರಾಮೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಆಪುನಲ್ಪ, ಬೋರ್ಡು ಬರೆತ್ತ್ ಪಾಡ್‍ದೆರ್, “ಸಾಲಗ್ರಾಮ” ಪಂಡ್‍ದ್, ದೇಶೊದ ಆರ್ಥಿಕ ಭೂಪಟಟ್ಲಾ ಯೆಂಕುಲೆನ ಗ್ರಾಮ ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಪಂಡ್‍ದೇ ದಾಖಲಾತ್‍ಂಡ್. ನನ ದಿವಾಳಿಗ್ರಾಮೊ ಪಂಡ್‍ದ್ ಯೇಪ ದಾಖಲಾಪುಂಡು ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ಪುರಾವೆ

✍ ಎನ್. ಎಮ್. ಸಾಲಿಯನ್

ಸಜೀಪ ಮುನ್ನೂರು ಗ್ರಾಮೊಡು ಕಟ್ಲಮಾರಗಡಿಡ್ದ್ ಮಂಜಲ್ ಪಾದೆ ಮುಟ್ಟ ಒಸಾಯ ಒಳಸರಿ ಉಪ್ಪಿನ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ದೈವದ ಪುರಾವೆ. ತರೆಕುಜಲ್‌ಡ್ ಮಾನ್ಯ ಕೆರ್ಬಿಂಚಿತ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಲೆಕಾರ್ನಿಕದ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ದೈವೊಗು ಪುರಾತನವಾಯಿ ಇತಿಹಾಸವುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೈವ ಬಡಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಡ್ದು ಬತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಿಲೆ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ನಿಲೆ ಆಯೆರೆ ಬನ್ನಗ ಬಡಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್ ಬೆಂಜನ ಪದವುಡು ಜುಮಾದಿ ದೈವ ಅಂಚೆನೆ ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂಟ ದೈವ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಬಂಟನ ಬೀರ್ಯ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ಜುಮಾದಿ, ಬಂಟನ ಬಾಯಿಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಟಗ್ ಬಾಯಿ ಬರ್ಬುಜಿಗೆ.

ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ತನ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಡಗಣೊಕುಲು ಜುಮಾದಿ, ಬಂಟೆ ಮಾತ ಬೆಂಜನ್ದ ಪದವುಡು ಒರ ಒಟ್ಟಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಒಟ್ಟಾದ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೆರ್. ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪಿ ಜಾಗೆನೇ ಕುದಿಕ್ರಾಮ. ಆ ಊರುಡು ಕಾರಣಿಕ ದೈವ ಕನಪಡಿತ್ತಾಯೆ ಉಂಡು. ಪದವು ಜತ್ತ್ ಬರ್ಬಿ ದೈವೊಲೆ ದಂಡ್ ತೂದು ಕನಪುಡಿತ್ತಾಯ ದೈವೊಗು ಉಡಲ್ ಗುದ್ದ್ಂಡ್. ತನ ಮಣೆ ಮಂಚಾವುನು ತೋಜಂದಿಲೆಕೊ ಅಟ್ಟೊಡು ದೀದ್ ಬಜಿ ಒಂಜಿ ಬಡವನ ಒರು ಆದ್ ಅಕ್‌ಲೆ ಎದುರು ನಿಲೆ ಆಂಡ್. 'ನಿನ ಈ ಊರುಡು ಕುಲ್ಯೆರೆ ಒಂಜೀತ್ ಜಾಗ್ ತಿಕ್ಕುವಾ'ಂದ್ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಕೇಂಡ್. ಕೇನ್ನಗ 'ಈ ಊರುದ ಪುದರೇ ಕುದಿಕ್ರಾವುಂದ್. ಕುದ್ಕಗ್ ಕಾರಿ ಕಟ್ಯೆರೆನೇ ಜಾಗ್ ಇಜ್ಜಂದಿ ಊರು ಉಂಡು'ಂದು ಒಂಜಿ ಕಳು ಕಬಟ ಗೊಬ್ಬುಂಡ್ ಕನಪುಡಿತ್ತಾಯೆ. ಆಂಡಲಾ ಆಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪ್ಪಾವು ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ಂಡ್.

'ಮುನ್ನೂರು ಮಾಗಣೆಡ್ ವಾವೊಂಜಿ ದೈವೊಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿ ನಿಕುಲು ಸುದೆ ಕಡತ್ತ್ ಆಯೆರೆಗ್ ಪ್ರೋಲಿ. ಅವುಲು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ನಿಲೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.' ನಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಆಕ್ಲೆಗ್ ಕಡಪುದಡೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪ್ಪಾಂಡ್. ಅವುಲುಂಡು ಕಡಪು ಕರಿಯ. ಅಲ್ಪ ಓಡ ಒಚ್ಚುನಾಯೆ ಬಬರ್ಯೆ. ಆಯೆ ಓಡೊನು ಆಯೆರೆಡ್ ಕಟ್ಟ್ ದೀತೆ. ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಕೈಬಾಸೆಡ್ ಓಡ ಬುಡುಂದು ಲೆತ್ತ್ ಪಂಡ್. ಅಪಗ ಬಬ್ಬರ್ಯೆ 'ಈ ಯೇರ್'ಂದ್ ಕೇಂಡ್ 'ಯಾನ್ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ' ಪಂಡ್. ಅಪಗ ಬಬ್ಬರ್ಯೆ 'ಈ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಆಂದ್'ಂಡ ಆಯೆರೆಗ್ ನಾಲಯಿ ನೀರ್‌ದ್ ಈಯೆರೆಗ್ ಬಲಂದ್ ಪಂಡ್. ಓಡದಲ್ಪಡ್ದ್ ಬಬ್ಬರ್ಯೆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬಡ್ತೆ. ಒಂಜಿ ತಾರಿ ಪ್ರೊಲ್ತೆ ಪುಗೆಲ್ದ್ ದೀವೊಂಡೆ. ಒಂಜಿ ತಾರಿ ಪ್ರೊಲ್ತೆ ಕೂಲಿದೆಕ್ಕೊಂಡೆ. ಆತನಗ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಬಬ್ಬರ್ಯೆ ಪಂಡಿಲೆಕೊಸೇ ಆಯೆರೆಗ್ ನಾಲಯಿ ನೀರ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ನಾಲಯಿ ನೀರಿನ ಆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಇನಿಗ್‌ಲಾ 'ಒಟ್ಟೆ ಪಲ'ಂದೇ ಪುದರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಲಯಿಡೇ ಸಾರತೊಂಜಿ ಗಂಡಗಣೊಕುಲುಲಾ ಜುಮಾದಿ ಬಂಟೆಲಾ ಆಯೆರೆಗ್ ಕಡತೆರ್. ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ದೈವಲಾ ಎಡತ್ತ ಕಾರ್ ಈಯೆರೆಗ್ ದೀಂಡ್. ಬಲತ್ತ ಕಾರ್ ಆಯೆರೆಗ್ ಕೊರುಂಡ್. ಕರಿಯ ಕಡತ್ತ್‌ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಬಬ್ಬರ್ಯಗ್ ಬೆಕ್ಕಸಾಂಡ್. ಎನಡ್ದ್‌ಲಾ ಬಿರ್ಸೆ ಇಂಬ್ಯೆ ಏರಪ್ಪಾಂದ್ ಕೈಟಿತ್ತಿ ತಾರಿಲೆನ್ ಪ್ರೊಯ್ಯೆಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಬರ ಬಲಿತ್ತೆ. ಬೆಂಗರೆಗ್ ಬತ್ತೆ.

ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ದೈವ ಒರಿನಕ್ಲೆನ್ ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತಾದ್ ನರಮಾನ್ಯ ಒರು ಆದ್ ಮಡ್ಯೆಲಪಡ್ಪುಡೆ ಪೋಂಡು. ಪೋದು ಪೋದು ಕಟ್ಲಮಾರ ಜಾಗೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಿರ ಪಿಜಿರ್ ತೂಂಡು. ತೂನಗ ಸುತ್ತುಮದಿಲ್ದ ಮಾಳಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್ ತೋಜಿಂಡು. ಆ ಇಲ್ಲಡೆ ದಿಟ್ಟಿದೀದ್ ಸೀದಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಲತ್ತ ಕಾರ್ ಉಳಯಿ ದೀದ್ ಪೊಗ್ಗ್‌ಂಡು. ಚಾವಡಿಡ್ ಮಂಚವು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಜೀವು ಬತ್ತಿ ನರಮಾನಿಗ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಪೇರ್ ಕೊನತ್ತ್ ಕೊರ್ಯಲ್. ದುಂಬು ಪಿರ ತೂವಂದೆ ಕೊರಿ ಪೇರ್‌ನ ಪರ್‌ಂಡ್. ಅವು ಎರ್ಮೆದ ಪೇರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಎರ್ಮೆನೇ ಪಾಲ್ಯುನತ್ತಂತೆ ಪೆತ್ತ ಸಲ್ಲುಜಿ. ಉಂದು ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ಸಾಪೊಗೆ.

ಪೇರ್ ಪರ್ದ್ದ್ ಪಿದಯಿ ತೂನಗ ಉಜೆತ್ತ ಕುಂಟು, ತಿಪ್ಪಿದ, ಮಜೆತ್ತ ರಾಶಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಪಗ ಅವು ಮಡ್ದೆಲ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. 'ಯಾನ್ ಈ' ಇಲ್ಲ್‌ದ ಯಜಮಾನ್ಯೆ ತ್ಯಾಂಪ ಮಡ್ಯೆಲೆ ಇಲ್ಲಯಜನ್ಯೆ, 'ಈರ್ ಏರ್'ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. 'ಯಾನ್ ಬಡಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾಯೆ' ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಪಂಡೆ. 'ಅಪಗ ಈರೆಗ್ ದಾನೆ ಆವೊಡು' ಕೇಂಡೆ ತ್ಯಾಂಪೆ. 'ಅಪಗ ಎಂಕ್ ಈ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಒಕ್ಕೆತ್ತಿರಿ ಬಂಟೆ ಬೊಡಾಂಡ್. ಅಂಚ ಎಡ್ಡೆ ಮನೆತನತ ಇಲ್ಲ್ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಇಲ್ಲ್ ತೋಜಾವೊಡು'ಂದು ಕೇಂಡೆ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ. ಪರಾರಿ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿ ದೈವೊಗು ನಿಲೆ ಆಪಿ ಸೆಲೆ ತೋಜಾಯೆ ತ್ಯಾಂಪೆ. ಪರಾರಿದ ಇಲ್ಲ್‌ದೆಜಮಾನಿನ್ ಜೇಟಿ ಮಲ್ಪಾಯೆ. ಬತ್ತಿ ಕಜ್ಜೊನು ಕೇನ್ನಗ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಎಂಚಿನ ಆವೊಡುಂದು ವಿವರಿತ್ ಪಂಡೆ.

'ಎಂಕ್ ಮುದೆಲ್ ಮುಟ್ಟಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಸಾನ ಆವೊಡು. ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್ ಬಂಡಾರೊಗು ಭಂಡಾರದ ಕೊಟ್ಯೊಂಜಾವೊಡು. ಈ ಇಲ್ಲ್ ಗುತ್ತು ಬರಿಕೆದ ಇಲ್ಲಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಪರಾರಿಗುತ್ತು ಆವೊಡು. ಗುತ್ತುದ ಯಜಮಾನ್ಯೆಗ್ ಕೋಟಿ ಮರ್ತೆಂದ್ ಪುದರ್‌ದೀತೆ. ಒರಿ ದೈವ, ಒರಿ ಬಂಟೆಂದ್ ಈ ಗ್ರಾಮೊಡು ಯಾನ್ ಸೆರೆಪೆ. ಎನ ಒಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪಿ ಜುಮಾದಿ ಬಂಟೆಗ್ ಜುಮಾದಿ ಪಾಲ್ ಜಾಗೆಡ್ ಸಾನ ಕಟ್ಪಾಲೆ ಮೂಲೆ ಮುರ್ತಾಜೆ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ನಿಕುಲು ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿ ಮಲರಾಯ ದೈವ ಉಂಡು. ಆಯನ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಬಲತ್ತ ಭಾಗೊಡು ಉಂತಾವೆ. ಜೊಕ್ಕ ಮುಗುಳ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರ್‌ಲಾ ಯಾನ್‌ಲಾ ಒತ್ತಟ್ಯಾದ್ ನಿಕ್ಲೆನ್ ಕಾತೊಂದು ಬರ್ಪುಂದ್ ಅಭಯ ಕೊರ್ಪೆ. ಎನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಬತ್ತಿ ಮಡ್ದೆಲಗ್ ಆಯ ಇಲ್ಲಲ್ ಯಾನ್ ಸುರು ಪೊಗ್ಗುದು ಪೇರ್ ಪರ್ತಿ ನೆಂಪುಗಾತ್ರ ಆಯಗೊಂಜಿ ಮರ್ಯಾದಿ ಉಂಡು. ಪತ್ತನಾಜೆಗ್ ಪಾದಿ ಬಾಕ್ಯಲ್ ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ದೆಪ್ಪುನವು ಅಯನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆವೊಡು. ಈ ಊರುಡೇ ಇತ್ತಿ ಪಿಲಿಚಾಂಡಿ ಕಡೆತುಂಡುಗು ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ. ಆಯಗ್ ಆಲಾಡಿ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಸಾನ ಕಟ್ಪಾವೊಡು.

ಕಟ್ಲಮಾರ ಗಡಿದ್ ಮಂಜಲ್ ಪಾದೆ ಮುಟ್ಟ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಉದ್ದಗೆಲದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತೆದ ಏಳ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ, ಆಯಿತ ಅರೆವಾಸಿದಾತಗೆಲ. ಉಂದೆತ್ತ ಉಳಯಿ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯ ಒಸಾಯ. ಆ ಒಸಾಯೊಗು ತಕ್ಕಾದ್ ನೇಮ ನಡಪಿ ಕೆಲವು ಗಡು ಪಾದಿ ಜಾಗೆಲು ಉಲ್ಲೊ.

೧. ಕೇಕ್‌ನಾರೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಂಜಲ್ ಪಾದೆ

೨. ಮುಗುಲ್ಯ

೩. ಸಂಪಾಯಿ ಮಾರ್

೪. ರಾಜನ್ ಮಾರ್

೫. ಮಡ್ಡೆಲ್ಲೆ ಬೊಟ್ಟು-ಕೂಸಕಟ್ಟೆ

೬. ಬಾಜಾರ ಗುಡ್ಡೆ

ಈ ಜಾಗ್‌ಲೆಡ್ ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ದೈವದ ದೊಂಪದ ಬಲಿ ಆವೊಡು. ಅವು ಮಾಯಿಡ್ ಪತ್ತ್ ಪೋನಗ. ಮುದೆಲ್ ಮುಟ್ಟಿ ಸಾನೊಡು ಸಾನ ಜಾತ್ರೆ ಪಗ್ಗುಡು ಪದಿನೆಮ್ಮ ಪೋನಗ. ಮನದಾನಿ ಜುಮಾದಿ ಬಂಟಗ್, ಮಗ್‌ರ್ ಮನದಾನಿ ಪಿಲಿಚಂಡಿಗ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಕೋರಿಕುಂಟ ಪಾಡ್ದ್ ಆಪಿನವು. ಕೋರಿಕುಂಟದ ಉಳಯಿ ಮದ್ಮೆ ಮಸ್ರಿಲೇಸ್ ಕೂಟ ನಡಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಈತ್ ಮಲ್ತ್‌ನಡೆಗ್ ಸಾಂಕ್‌ಂಡ ಸಮ್ಮಲೆ ಪೆದ್ದ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆಂದ್ ಪೊರುವೆಲ್ಡ್ (ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್) ದೀದ್ ಎನ್ನ ಗ್ರಾಮದ ಸಂಸಾರೊನು ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರ್ಲಾ ಯಾನ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುವೊ ಪನ್ಪುನವು ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಮದಿಪು.

ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಯಕಿ ದೈವ ಅತ್ತ್. ತೋಟದ ಪಾಲೆಲಾ ಅಡ್ಕದ ಪೂಲಾ ಈ ದೈವದ ಪದ್ದೆಯಿಬಂಗಾರ್. ಪಾಲೆಡ್ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಪಾಲೆದ ಅರ್ಧಮಂಡಲದ ಅಣಿ ಆವೊಡು. ಪೂಟ್ಟು ಕೇಪುಲದ ಪೂಪಾವೊಡು. ನೇಮ ಕಟ್ಟು ಪಂಬದೆ ನೇಮೊಗು ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತೊಡು. ಮೋನೆಗ್ ಅರೆದಾಳೊ ಇಜ್ಜಿ. ಗಂಧಲೇಪ ಮಲ್ತ್ ಅಯಿತ ಬಲ್ಮನ ಆವೊಡು. ಚಂದನ ಮರತ್ತ ಮುಗ ದೀವೊಡು. ಆ ಮುಗ ಪತ್ತುನಾಯೆ ತ್ಯಾಂಪ ಮಡ್ಯೆಲೆ ಆಯಗ್‌ಲಾ ಗಡಿ ಆವೊಡು. ಬೂಳ್ಯ ಆವೊಡು. ಕಟ್ಟ್‌ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಣೆಕಡ್ತಲೆ ಕೈಟ್ ಕೊರೊಡು. ಮೂಜಿಸುತ್ತು ಇತ್ತಿನಲ್ಪನೇ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಮೂಡಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪೊರ್ತುಗು ಸೂಟೆದ ಪಾರೊ ಆಪುಂಡು. ಪತ್ತ್‌ಪದ್‌ರಾಡ್ ಸೂಟೆಲು. ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸೂಟೆ. ಅಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಶುದ್ದಾಚಾರ ಉಂಡು. ಸೂತರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಮಡಲ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ತೂಟೆಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ರಾಪಾವೆರ್. ಇಂಚ ಮಾರಿಗಿಡಾವೆರ್. ಸೂಟೆಲ್ ಎಲ್ಯಾನಗ ದೈವ ಘೂ......ಂದ್ ಸೊರ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಪಗ ಸೂಟೆ ಪತ್ತಿನಕ್ಲು ಪಿರತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೋಮು ಸೂಟೆಲೆನ್ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಪಗ ಏರ್ಲಾ ಅಡ್ಡ ಕಡಪ್ಪೆರೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಆಯಬೀರ: ಕೋಟಿಮರ್ತೆರೆ......ಗಟ್ಟಡ್ ಸಿರಿಮುಡಿ, ಸಮುದ್ರೊಡು ಸಿರಿಪಾದ, ನೀಲೇಶ್ವರ ಗಡಿಡ್ದ್ ರಾಮೇಶ್ವರ ಗಡಿ ಮುಟ್ಟ ಆಣಾನ್ನೆರಿ ಕುಲ್ಲಾಯೆ ಪೊಣ್ಣನ್ನೆರಿ ಕುಲ್ಲಾಯೆ. ಬಂಗಾಡಿದ್ದ್ ಒಂರ್ಜಸ್ಥಾನ ನಡ್ಯೆಲ್ದ್ ನಡೆಯೆಲ್ ದೆಯ್ಯಂಗುಳು. ನಾಲ್ಕೈತ್ತಾಯಂದ್ ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಬಲ್ಮನ. ಬಂಗಾಡಿಡ್ ಬಂಗಾಡಿ ಕಡ್ತುಲೆ ಅಪ್ಪನ್ ಸುತ್ಯೆ. ಮಣಿಪ್ಪಾಡಿ ವೀರಭದ್ರೆ ಕೊಳ್ಳಮ ದೇವೆರ್, ಶಂಕರನಾರಾಯಣೆ, ನಂದಾರ್ ದೇವೆರ್.

ಪುರ್ಪ ಸಮುದಾರಿಕೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್. ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಗ್ ಬೂಳ್ಯ ಅತ್ತೊಸುದ ಇರೆಟ್. ಬೊಕ್ಕ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಬಲತ್ತ ಭಾಗೊಡು ಆಪೆಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಮೂಜಿಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಿರಿಪುನೆ.

ರಡ್ಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು

✍ ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಒಂಜಿ : ಎಲಿಗ್ ಪೋಡಿನ ಪಿಲಿ

ಒಂಜಿ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕೊರ ತಿನಿಯರೆ ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಬಡವು ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ವೊಪ್ಪಾಂಡಲಾ ಪ್ರಾಣಿ ತಿಕ್ಕುಂಡೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಂದು ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಆತನಗ ಮಲ್ಲ ಎಲಿ ಅಯಿತ್ತ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ್. ಉಂದೆನಾಂಡಲಾ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬಡವು ಪರಿಹಾರ ಮಾಸ್ಪುವೇಂದ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಎಲಿ ಪೋದ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಕ್ಕ್ ನೂರ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಪಿಲಿ ಕುಡೆತ್ತ ಉಳಾಯಿ ಬೀಲಸ್ ಪೊಗ್ಗಾದ್ ಕುಳ್ಳ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಎಲಿ ತುಚ್ಚ್‌ಂಡ ಅಯಿನ್ ಪಿದಾಯಿ ಒಯಿತ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದ್ರುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಅಟ್ಟಣೆ.

ಆಂಡ ಎಲಿ ಬೀಲಸ್ ಮುದೆಲ್‌ಡ್‌ದೇ ತುಂಡು ಮಾಣ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಬೇನೆ ತಡೆಯರಾವಂದೆ ಪಿಲಿ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪ್ಪಾವೊಂದ್ದು ಒಂಜ್ಯೇ ಬರ ಬಲಿತ್ತ್ ಬಲಿತ್ತ್ ಸಂಕಟ ಮರ್ಕೊ ತಡೆಯೆರೆ ಆವಂದೆ ಒಂಜಿ ಪಾದೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಸೇಂಕೆ ದೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚನೇ ಏತೋ ಪೊರ್ತ್ ಕುಳ್ಳ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ್ತ ಬೀಲಡ್ದ್ ಜತ್ತಿನ ನೆತ್ತೆರ್ ಪಾದೆದ ಬೆಚ್ಚಗ್ ಅಡೆಗೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಮಾಣ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಲಕ್ಕಿಯರೆನೇ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದೆ ಪೋಂಡು.

ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಒರಿ ಮೇವುದ ಆಣ್ ಕೈಕಂಜಿ ಮೇತೊಂದ್ ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಪಾದೆಡ್ ಕುಳ್ಳಿನ ಪಿಲಿನ್ ತೂದು ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಆಯೆನ ನಾಲಗೆದ ಪಸೆ ಆಜ್‌ದೇ ಪೋಂಡು. ಪಿಲಿ ಅಯೆಡ, "ಆಣೇ ಪೋಡಿಯಡ. ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ದಾಲ ತೊಂದ್ರೆ ಮಸ್ಪುಜ್ಜಿ. ನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಾಳೆಡ್ ಮುಟ್ಟ ನೀರ್ ಕನತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಬೀಲದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಮೈಪ್ಪುಲ. ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆ" ಪಂಡ್‌ಂಡ್.

ಆಣ್ ಪಿಲಿತ್ತ ಪಾತೆರ ನಂಬುದ್ ಮುಟ್ಟಾಳೆಡ್ ನೀರ್ ಜಿಂಜಾದ್ ಕನಯೆ. ಅಯಿನ್ ಪಿಲಿತ್ತ ಬೀಲದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಮೈತ್ತೆ. ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿನ ನೆತ್ತೆರ್ ಬೊದ್‌ಲ್‌ಂಡ್. ಪಿಲಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಆತನಗ ಆಣ್, "ಒಲು, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ. ಒಲುಂಡು?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ನೀರ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ.

ಪಿಲಿ ಮೆಲ್ಲೆಗೊರ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾದ್ ಗರ್ಜನೆ ಕೊರ್‌ಂಡ್. "ದಾನೆಂಡ, ನಿಕ್ಕ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆನ? ನಿನನ್ ಏನ್ ತಿನಂದೆ ಬುಡ್ಪುನಾವೇ ಮಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪರಿಗೇಂದ್‌ದ್ ಎನಿಲ. ಎನ ಬೀಲಸ್ ಎಲಿ ತುಂಡು ಮಾಣ್ತ್‌ನಾವು, ನೀರ್ ಮೈತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಪಾದೆಡ್ದ್ ಲಕ್ಕಾಯಿನಾವು ಈ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಏರೆಡಾಂಡಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ದೆತ್ತಾಂದಾಂಡಾ ನಿನನ್ ತಿನಂದೆ ಬುಡಯೆ. ಎನ್ನ ಪಾತೆರನ್ ನೆನೆಪ್ಪು ದೀವೊಣ್ಣ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪೋಂಡ್.

ಆಣ್ ಗಡಗಡ ನಡುಗೊಂದೇ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೇಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ ಪನಿಯೆರೆ ಆಯೆಗ್ ನಾಲಗೆನೇ ಬರಂದ್. ಮೈಟ್ ಬೆಗರ್ ಜತ್ತೊಂದುಂಡ್. ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಆಪಗಪಗ ಅಳ್ಕದ್ ಬೂರೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಏತೋ ವಿಧೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ಆಣನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಣ್ತೇರ್. “ದಾಯಿತ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಪೋಡಿಯಡ. ಎಂಕ್ಳೆಡ ಪನ್ಲ. ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಳ್ ಉಳ್ಳೊ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಧೈರ ಕೊರಿಯೇರ್. ಆತನಗ ಆಣಗ್ ಧೈರ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪಿಲಿತ್ತ ಬೀಲನ್ ಎಲಿ ತುಂಡು ಮಾಣ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಪಾದೆಗ್ ಅಂಟ್‌ನಾವು, ಆಯೆ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಲಕ್ಕಾಯಿನಾವು, ಪಿಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊರಿನವು ಮಾಂತ ಪಂಡೆ. ಈತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಾಣ್ತೆ. “ಉಂದೆನ್ ಪಿಲಿ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ ಎನೆನ್ ಕೆರಂದೆ ಬುಡಂದ್” ಪನ್ಪಿನ ಪೋಡಿ ಆಯೆಗ್.

ಈ ಪಾತೆರಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ತೆಲಿತ್ತೇರ್. “ಪಿಲಿ ಈಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಕ್ಕ್ ತೊಂದರೆ ಮನ್ಪುನಗ ತೂವೊನುಗ. ಇನಿ ರಾತ್ರಿ ಈ ಕಿದೆತ್ತ ಅಟ್ಟೊಡು ಬೈತ್ತ ರಾಸಿದ ಮೇಲ್‌ಡೇ ಜೆಪ್ಪುಲ. ಆಡೆಗ್ ಪಿಲಿ ಬಡತ್ತಾಂದ್. ಬೊಳ್ಪಾಯಿ ಬುಕ್ಕ ಅವು ಎಂಚ ಬರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಮನ್ಪುಕೋ” ಪಂಡೇರ್.

ಆಣಗ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಧೈರ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಒಣಸಾಂಡ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬನ್ನೇಟ ತಿನ್ಕೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿಲತ್ತರಿತ್ತ ಸಾಂತಾಣೆನ್ ಮೊಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆ. ಆಯೆನ ಅಮ್ಮ ಆಯೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋದು ಕಿದೆತ್ತ ಅಟ್ಟೊಗು ಬಡೆತ್ತಾಯೆ. ಅಲ್ಪ ಆಣ್ ಸಾಂತಾಣೆ ತಿಂದೊಂದು ಸವಕಾಶ ಜೆತ್ತೊಂಡೆ.

ಪಿಲಿ ಆಣನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಬೆತ್ತಡಿ ಕುಳ್ಳ್‌ದ್ ಆಯೆ ಪಂಡ್‌ನ ಮಾಂತ ಸಂಗತಿನೆನ್ಲಾ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದು ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ರಾಸಿ ಇಂಬೈ ಎನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಪೂರ ದೆತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಳಿಜ್ಯಾಂದಿ ಕೋಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಬ್ಯಗ್ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ಪಾವೊಡೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಣ್ ಜೆಯಿದ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾನಗ ಬೈಪ್ಪಣೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಹಾಸೊ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಕೇಣೆ ಕೂಡಲೇ ಆಣನ ತಿಗಲೆ 'ಢಡ್' ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಕೈಕಾರ್ ಕುಂಬಾರ್‌ಂಡ್. ಮೈ ಬೆಗರ್‌ಂಡ್.

ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಆಣ್ ಅಟ್ಟೊಡ್ದು ಢಡಿಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿಲಿ ಉಂತ್‌ನಾಡೆಗೇ ಬೂರಿಯೆ. ಆಯೆನ್ ತಿನ್ಪೆಂದ್‌ದ್ ಪಿಲಿ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್.

ಆತನಗ ಆಣನ ಮೊಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಸಾಂತಾಣೆ ಮಾಂತ ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಶಬ್ದೊ ಆಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಕೇಣ್ದ್ ಪಿಲಿ, “ಆಣೇ ಆಣೇ ಅವು ದಾಯಿತಯಾ ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ಮೊಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಶಬ್ದೊ ಬರ್ಪುಂಡು?” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಣ್‌ಂಡ್.

“ಅವು ಎಲಿತ್ತ ಕಿನ್ನಿಲು. ಮೊಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟೊಣ್ದೆ” ಆಣ್ ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೆ.

ಎಲಿ ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದ ಕೇಣೆ ಕೂಡ್ಲೇ ಪಿಲಿ “ಅಯ್ಯೋ ಅಮ್ಮಾ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲ್ತೊನ್ವೇ ಪಿರ ತೂವಂದೆ ಬಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಡ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಆಣ್ ಬದ್ಕೊಂಡೆ.

ರಡ್ಡ್ : ಚಂದ್ರೆ ಕೊರಿನ ಚೀಲೊ

ಒರ್ತಿ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಒರಿ ಪುಳ್ಳಿ ಇತ್ತೆ. ಆಯನ ಪುದರ್ ದೂಮೆ. ಆಯಗ್ ತಿಸ್ಪುನ ಪಂಡ್ಂಡ ಭಾರಿ ಪಿರೀತಿ. "ಅಜ್ಜಿ, ದೋಸೆ ಮಸ್ಪುಲ, ಅಪ್ಪ ಮಲ್ಪುಲ", ಪಂಡ್ದ್ ಪೀಡಿಸಾವೊನ್ದೇ ಇತ್ತೆ. ಆತನಗ ಅಜ್ಜಿ, "ಯಾನ್ ದಾದ ಮಸ್ಪುನ ಮಗ, ಸರ್ರೊ್ರಡು ತ್ರಾಣ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸೇರರಿ ಬೆಂದ್ದ್ ಕನದ್ ನಿಕ್ಕ್ ಗಂಜಿ ಮಾಣ್ತ್ದ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಇಂದೆಡ್ದ್ಲಾ ಪೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೋಡೂಂದಾಂಡ ಆ ದೇವೆರಡನೇ ನಟ್ಟೊಣೊಡಾತೆ. ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಸಾದಿ ಇಜ್ಜಿ ಮಗಾ" ಪನ್ಪೇದಾಳ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ದೂಮೆ, "ಅಜ್ಜಿ, ಈ ದೇವೇರ್ಂವ್ದ್ ಪನ್ಪತ್ತ? ಆರ್ ಓಳ್ ಉಳ್ಳೇರ್. ಯಾನ್ ಆರೆನೊರ ತೂದು ಕೇನ್ದ್ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಹಟಪತ್ಯೆ.

ಪುಳ್ಳಿನ ಹಟ ತಡೆಯರಾವಂದೆ ಅಜ್ಜಿ ದೂರೊಡಿತ್ತಿನ ಪರ್ವತೊಗು ಕೈ ತೋಜಾಯಳ್. "ಆ ಪರ್ವತದ ತರೆಟ್ಟ್ ದೇವೆರ್ ಉಳ್ಳೇರ್. ಅಂಡ ಆಡೆಗ್ ಪೋಪುನ ಸಾದಿ ಕಠಿಣವಾಯಿನವು. ಸಾದಿಟ್ ಪಿಲಿ, ಕರಡಿ ಉಳ್ಳೊ. ಪೋದು ಬರಿಯರೆ ನಿಕ್ಕ್ ಬಜ್ಗ ಅವು" ಪಂಡ್ದ್ ಪೋಡಿಗಟ್ಟಾಯಳ್.

ಅಂಡ ಅಜ್ಜಿನ ಪಾತೆರ ದೂಮೆ ಕೇಂಡಿಜ್ಯೆ. ದೇವೆರೆನ್ ತೂದು ಬರೊಡೂಂದೇ ಪಂಡ್ದ್ ಪುಲ್ಯಾನಗ ಲಕ್ಕೊಂದು ಪರ್ವತದ ಸಾದಿಡೇ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯೆ. ಪೊರ್ತು ಬಯ್ಯಾನಗ ಪರ್ವತದ ತರೇಕ್ ಎತ್ತಿಯೆ. ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಜೊಳ್ಡು ಕಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಆತಾನಗ ಆಕಾಶೊಡು ಚಂದ್ರೆ ಉದಿತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯೆ ದೂಮಡ, "ಆಣೇ ಆಣೇ, ಅವು ಎನ್ನ್ ಕಲ್ಲ್. ಅಯಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಕುಳ್ಳಾಡ. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ಲ" ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಣೊಂಡೆ.

"ಯಾನ್ ಲಕ್ಕೊಡಾಂಡ ಈ ಎಂಕ್ ಏಪೊಲ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ತಿನಸ್ ತಿನಿಯರೆ ದಾನೆಂಡಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಣ್ತ್ದ್ ದುಂಬು ಕೊರ್ಲ" ಕೇಂಡೆ ದೂಮೆ.

ಚಂದ್ರೆ ದೂಮನ ಕೈತ್ತಾಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಚೀಲೊನು ಒಯಿತ್ತ್‌ದಡಕ್ಕಿಯೆ. "ಉಂದ, ನಿಕ್ಕ್ ವಾ ತಿನಸ್ ಬೋಡು ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಣೊಣ್ಡು ಈ ಚೀಲದುಳಾಯಿ ಕೈ ಪಾಡ್ಲ. ಕೂಡ್ಲೇ ಅವು ನಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನನಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋಲ" ಪಂಡೆ.

ದೂಮೆ 'ಹೋಳಿಗೆ ಬೋಡು' ಪಂಡ್ದ್ ಚೀಲದ ಉಳಯಿ ಕೈ ಪಾಡಿಯೆ ದೆತ್ತಿನಾತ್ ಹೋಳಿಗೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗಮ್ಮತ್ತ್ ತಿಂದೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಕತ್ತಲೆಡ್ ನಡಪ್ಯರೆ ಸಾದಿ ತೋಜಿಜ್ಜಿ. ಒರ್ತಿ ಪರಬು ಸಾದಿ ಪೋಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಾಣ್ತ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಳ್. ಆಲೆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ಪೋದು ರಾತ್ರೆ ಜೆತ್ತೊಣೆಯರೆ ಜಾಗ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಳ್ ಜಾಗ್ ಕೊರಿಯಳ್. "ಅಂಡ ಪಾಸ ಜಿಪ್ಪೊಡಾತೆ ವಣಸ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ" ಪಂಡಳ್.

"ಎಂಕ್ ದೇಗ್ ಪೋಡಿಗೆ? ಈ ಜಿರಾವುದು ಉಳಾಯಿ ಕೈ ಪಾಡ್ಂಡ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ತಿನಸ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡು" ಪಂಡ್ದ್ ದೂಮೆ ತಿನಸ್ ದೆತ್ತ್ ತಿಂದೆ. ಪರಬುಗುಲಾ ಕೊರಿಯೆ.

ರಾತ್ರಿ ದೂಮಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿಪ್ನಾಗ ಪರಬು ಆಯನ ಕೈತ್ತಳಿತ್ತಿನ ಚೀಲೊನು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಸೊಂಜಿ ಅಂಚಿನವೇ ಚೀಲನ್ ದೀಯಳ್. ಅವು ತೆರಿಯಂದೆ ದೂಮೆ ಮನದಾನಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಜ್ಜಿ ಇತ್ತಿನಾಡೆ ಬತ್ತೆ. "ಅಜ್ಜಿ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿನೆಸ್ ಕೊರ್ಪಿ ಚೀಲ ಕನಾದೆ. ನನ ಈ ಬೆನಿಯರೆ ಪೋವೊಚ್ಚಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಜ್ಜಿನ್ ಲೆತ್ತೆ. ಆಂಡ ಎಂಚ ಕೈ ಪಾಡ್‌ಂಡಲ ಚೀಲಡ್ ದಾಲ ತಿಕ್ಕ್‌ಜ್ಜಿ. ದೂಮೆಗ್ ಬುಲ್ಪಿಯೆರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದೂಮೆ ಇರ್ವರ ಪರ್ವತೊಗು ಪೋಯೆ. ದೇವೆರೆ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಚಂದ್ರೆ ಲಕ್ಕಿಯರೆ ಪನ್ನಾಗ, "ಈ ಕೊರಿನ ಚೀಲ ಬಜೀ ಮೋಸದವು. ಅಯಿಟ್ಟೆಂಕ್ ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ" ಪಂಡೆ. ಚಂದ್ರೆ ಆಯೆಗ್ ನಸೊಂಜಿ ಚೀಲ ಕೊರಿಯೆ. ಅಯಿತ್ತ ಉಳಾಯಿ ಕೈ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಬಂಗಾರ್ದ ವರಾನ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಸರ್ತಿಲಾ ದೂಮೆ ಸಾದಿ ತೋಜಂದೆ ಪರಬುನ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತೆ. "ಅಜ್ಜಿ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಮಾನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್‌ಲ. ಎನ್ನ ಚೀಲಡ್ ಕೈ ಪಾಡಿನಾತ್ ವರಾನ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಚೀಲೊಡ್ಸು ದೆತ್ತ್ ಕೊರಿಯೆ. ರಾತ್ರಿ ವಣಸಾದ್ ಜೆಯಿದೆ. ಪರಬು ಆಯನ ಚೀಲೊನು ಕಂಡಿಯಳ್. ಅಯಿತ್ತ ಬದಲ್‌ಗ್ ಬೇತೆ ಚೀಲ ದೀಡ್‌ದ್ ಮನಿಪ್ಪಾಂದೆ ಜೆತ್ತಾಳ್.

ದೂಮೆ ಅಜ್ಜಿನ ಕೈತ್ತಾಳೆ ಪೋಯೆ. "ಅಜ್ಜಿ ದೇವೆರ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಬೇತೆ ಚೀಲ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಂದೆತ್ತ ಉಳಾಯಿಡ್ದ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬಂಗಾರದ ವರಾನ್ ದೆಪ್ಪೊಳಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ಪಾಡಿಯೆ. ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜ್ಜಿ. ದೂಮಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೆರಪ್ಪ ಪರ್ವತೊಗು ಪೋಯೆ. "ಚಂದ್ರದೇವೆರೇ, ಈ ಎಂಕ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಡೋಂಗಿ ಮಾಣ್ತ. ಈ ಸರ್ತಿ ಯಾನ್ ಮುಲ್ಪಡ್ದ್ ಮೆದ್ಕಾಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡೇ ಗಟ್ಟಿ ಕುಳಿಯೆ.

ಆತನಗ ಚಂದ್ರೆ, "ಈ ಇಡೆ ಸಾದಿಟ್ ಬೇತೆ ಏರೆನ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಮಿನಿ ಪೋತನ? ಕೇಂಡೆ." ಒರ್ತಿ ಪರಬುನ ಇಲ್ಲಳ್ ರಾತ್ರಿ ಜೆಯಿದೆ ಪಂಡೆ ದೂಮೆ. ಚಂದ್ರೆ "ಈ ಸರ್ತಿ ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಳ್ಳ್‌ನ್‌ಲಾ ದೊಣ್ಣೆನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಪೆ. ಉಂದೆನ್ ಆ ಪರಬುನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದ್ ಕಟ್ಟ್ ಬಲ್ಲ್, ಕುಟ್ಟ್ ದೊಣ್ಣೆ ಪಣ್ಲ. ನಿಕ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು" ಪಣೆಯೆ.

ದೂಮೆ ಪರಬುನ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತೆ. ಚಂದ್ರೆ ಕೊರಿನ ಬಲ್ಲ್‌ನ್‌ಲಾ ದೊಣ್ಣೆನ್‌ಲಾ ಪರಬುಡ ಕೊರ್ದ್ ಆಯೆ ಪಣೆ ಲೆಕ್ಕಪಂಡೆ. ಬಲ್ಲ್ ಪರಬುನು ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ದೊಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಯರೆ ಸುರು ಮಾಣ್ತ್‌ಂಡ್. ಪರಬು "ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ, ಕೆರಡ, ಬುಡ್ಪಾಲ. ನಿನ್ನ ರಡ್ಡ ಚೀಲನ್‌ಲಾ ಯಾನೇ ಕಂಡಿನಾಳ್. ಅಯಿನ್ ಪಿರ ಕೊರ್ಪೆ" ಪಂಡಾಳ್. ದೂಮೆ ಪಿರ ಲೆತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಬಳ್ಳ್‌ಲಾ ದೊಣ್ಣೆಲಾ ಆಯನ ಕೈಕ್ಕೇ ಬತ್ತೊ.

ದೇವೆರ್ ಕೊರಿನ ಚೀಲೊಳು ಪೆರಪ್ಪ ದೂಮಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಅಜ್ಜಿನಿ ಕೈತ್ತಾಳೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುಖವಾದಿತ್ತೆ.

ಬಂಗಾರ್ದ ಕಂಗಣ

✍ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಬಂಗಾರ್ದ ಕಂಗಣ ಈ ತುಳುನಾಡ್
ತೂಯೆರೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣ್‌ಳೆ ಬೋಡು
ಪೊರ್ಲುದ ತಮೆರಿ, ಭಾಗ್ಯೊದ ಬೂಡು
ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್

ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್
ತಾರೆದ ಬಾರೆದ ಕಂಗ್‌ದ ನಿರೆಲ್
ಸಿಂಗರ ಕುರಲ್ ಮೈಮೆದ ಮುದೆಲ್
ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್

ಬೀರದ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಅರಸುಬಲ್ಲಾಳ್
ಆಳಿನ ಬಾಳಿನ ಐಸಿರದಿಲ್ಲ್
ಸತ್ಯೊದ ನೀತಿ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ತಿರ್ಲ್
ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್

ದೇವೆರ್ ದೈವೊಲು ನಾಗೆರ್ ಮಾತ
ಮೆಚ್ಚಿದ್ ನಿಲೆಯಾಯಿ ಕಲೆತ ಮಣ್ಣ್‌ತ್ತ
ಪುಣ್ಯೊದ ಪರಿಪು, ಕೊಪ್ಪಳ ಪೂತ್ತ
ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್

ಜಾತಿ ಮತೊಕ್ಕುಲು ಏತಿತ್ತ್ಂಡಲ
ಒರ್ಮಯಿಪುಗು ಅಂತರ ಇಜ್ಜಿ ದಾಲ
ಬಗೆಬಗೆ ಕಟ್ಟಳೆ ಕಲೆಕುಳೆ ಮೇಳ
ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್

ಪರಬೇರುಂಡು, ಪೊಸ ತೆಗ್‌ಲುಂಡು
ಪ್ರಗತಿದ ಚಕ್ರೊನೆ ತಿರ್‌ಗೊಂದುಂಡು
ಎಡ್ಡೆಪುಗೇಪೊಲ ಮೂಲಿಂಬುಂಡು
ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಈ ಕರೆನಾಡ್‌ಡ್

ಕಬಿತೆಗೊಂಜಿ ಸಾಲ್

✍ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೇರಿಕೆ

ಇಲ್ಲ್
ಜಾಲಕರೆ
ಕಡಲ್, ಬರಿಟೊಂಜಿ ಚೆಂಡ್
ಅತ್ತತ್ತ್ ಗೊಬ್ಬುನ
ಬಾಲೆಲಾ
ಅವೇರೆನವೊ ಗೊಬ್ಬುಗು
ಬಾಲೆನೇ ಚೆಂಡಾಪಿನ....

ಮುಗಲತ್ತ್
ಕರ್ರುಡಿ ಕಬಿ
ಮೆಂಚತ್ತ್ ಗಾಳಿಲಾ
ದಿರಿಕೂಟೊ ಮೊರಿ ಮರೆ
ಹಾಕಿನ ತೆಡಿಲ್
ಗ್ ಟಪ್ಪಂದ್ ಲಾಗಿ ಜುವೊ ಖಾಲಿಯಾಪುನ
ಒತ್ತಗೇ ಚಿಗುರುನ ಪಜಿರ್
ಪುಟ್ಟಿನ ಮೆನ್ಪುರಿ ತೂಯೆರ
ಪೊರ್ಲಾಪಿನ....

ನೀರತ್ತ್
ಪರ್ಬಿನ ನರಮಾನಿಲಾ
ನರಮಾನಿಲೆನೇ ಒರೊರ
ಪರ್ಬಿ ನೀರ್!

ಅಪ್ಪೆ ಉಡಲ್‌ಡ್
ಬುಳೆಪಿ ಜೂವೊ
ತಡೆವಂದಿ ಬಂಜ-ಬೇನೆ
ಅತ್ತ್, ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ
ತೂಪಿನಾಸೆ
ಕಟ್ಟಿ ಕನ
ಕರಾದ್ ಪುಟ್ಟು ಪುಟ್ಬೊರಿಯಾತಿನ ತೂಯಿ
ಗಳಿಗೆದ ಮುಕ್ಕೊ
ದನಿ
ಕಣ್ಣಪನಿ....

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾರೊ
ಕಬಿತೆ ಓದುನ, ಕಬಿತೆ ಕೇನುನ
ಕೈ ತಟ್ಟ್ ತಟ್ಟುನ ತಟ್ಟಾವುನತ್ತ್
ಉಡಲ ಕಡೆಟೋಲೋ ಪಾತೆರುನ
ಆ ಕಬಿತೊದನೇ ದನಿ
ಆಲಿಪುನ....

ಇತ್ತೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ

✍ ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗ್ ಐವ ವರ್ಸೊಗೆ
ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಅವು ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ಏರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್; ಏತ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ವಲ್ಪ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್; ಏತೆಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಎಂಕ್ ನನಲಾ ಆತಿಜಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗ್‌ಲಾ ಸ್ವತಂತ್ರೊಗ್‌ಲಾ
ಅರ್ಥ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇತ್ತಿನವು ಗೊತ್ತುಂಡೇ ನಿಕ್ಲೆಗ್!

ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತ್ ಉಣೆಯೆರೆಗ್ ಇಜ್ಜಂದೆ
ಬಂಜಿಗ್ ಚಂಡಿ ಕುಂಟ್ ಪಾಡೊನರೆ ಇರೆಗ್ ಉಂಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಹವಾಲಾ ಗವಾಲಾ ಬೋಫೊರ್ಸ್‌ಡು
ನೂದು ಕೋಟಿ ಐನ್ನೂದು ಕೋಟಿ
ಕಡಿಮೆಂದ್ ತೋಜುಂಡ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಗುಳುಂ ಮಲ್ಪರೆ
ತಿನ್ಯರೆ, ತಿಂದಿನೆಟ್ ಒಂತೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯನ
ಬಾಯಿಗ್ ಒರೆಸರೆ ಈರ್ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರೆ
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೆ ಆದ್ ಬದುಕೊಡೆ?

ಅವು ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ, ಉಂದು ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ
ಅವೆನ್ ಮುಟ್ಟೊಡ್ಚಿ, ಉಂದೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ದೆರ್ತ್ ತೂವೊಡ್ಚಿ

ಒಂಜೆ ಜೋಕ್ಲು ಯಾವು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿದವೆನೆ ಉಣು
ಕರೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಕರ್ಜಿ ಮಲ್ಪು
ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ಗ್ ವರ್ಸೊಗ್
ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊರು

ಸಂಪಾದನೆಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕೊರು
ಮಾರುವನಾ ಇಜ್ಜಿ ದೆತೊನುವನಾ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಕೊರು

ಗಟ್ಟಿಪಾತೆರಡ
ಅವು ತೂವಡ ಉಂದು ತೂವಡ
ಎಂಕ್ಲು ತೋಜಪವುನನೇ ತೂಲ

ದಾಯೆ ಪಂಡ
ಮೇರಾ ಭಾರತ್ ಮಹಾನ್ ಅತ್ತಾ?

ಭಾರತ ಮಹಾನ್ ಅಂದ್
ಆಂಡ ಭಾರತೀಯೆರ್ ಎಂಚ? ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ಎಂಚ?
ತುಳುವೆರೆಂಚ? ಕೊಂಕಣಿಗೆರೆಂಚ?
ಅವ್ವೆ ಇತ್ತೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಪುಂಡದೆ

✍ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ನಂದಳಿಕೆ

ಮುಂಡೆವುದ ಬಲ್ಲೆಡೊಂಜಿ ಪುಂಡದನ ಕಿನ್ನಿಗೆ
ಪುಂಡದನ ಕಿನ್ನಿಗೇರ್ಲಾ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕಡೆ

ಉಂಡು ಮಲ್ದಿ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಮುಂಡು ಬೂರೊಂದುಂಡು ಅವು
ಕಂಡು ಕಪಟ ತರಿಯಂದ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕಡೆ

ಬಿತ್ತ್ ಬಾರ್ ಪೆಜ್ಜಿನಗ ಲತ್ತ್ ತೆಗ್ಲ್ ನಾಡ್‌ನಗ
ಬೆತ್ತಡಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ದೇರ್ಲ ಪತ್ರ್ದ್ ಪಾಡಡೆ

ಬಾನ ಕೆಂಪು ಓಕುಳಿದ ವರ್ಣೊಗು ಮೈ ಮರ್ಲ್‌ನಗ
ಸಾಣೆ ಪತ್ದಿ ಕತ್ತಿದೈಕ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ಪಡೆ

ಅಡರ್ ಪಜಿರ್ ಬಿಜಿಕಿರೆದ ಗೂಡು ಕಟ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕಡವು
ಪಗ್ರ್‌ಡವೆನ್ ಪಗರಿದೀದ್ ಮಗ್ರ್‌ಪಾವಡೆ

ಮುಡಾಯಿ ದೇವೆರ್ ಮೂಡುವೆರ್ ಪಡ್ಡಯಿಡ್ ಕಂತುವೆರ್
ರಡ್ಡ್ ದಿನತ ಬದ್‌ಕ್ ಆಡ್ಡ ಕಾರ್‌ದೀವಡೆ

ಕರೆನಾಡ ಕೆಲೆಪು

✍ ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ್

ಅರಬಿ ಕಡಲ ಕರೆತನಾಡ್
ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ನಿಲೆತ ನಾಡ್
ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದನ ಡೆನ ಡನನ
ಕೇನೊಂದುಂಡಲಯೇ

ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿ ಕೋರಿಯೆನ್ನ
ದಾನೆ ಕೆಲೆತೊಂದುಂಡುಯೇ
ತುಳು ತುಳು ಪಂಡೊಂದೇಪಲ
ನಲಿತೊಂದುಂಡಲಯೇ

ತುಳು ಬರೆವೊಡು ತುಳುವೋದೊಡು
ತುಳುಟೇ ನಮಲ ಪಾತೆರೊಂದು
ತುಳುಪದ ಪಾತೆರಕತೆನೇ
ಕೇನೊಂದುಪ್ಪೊಡುಯೇ

ಮೀನ್‌ದಲೆಕೊನೇ ನೀಂದೊಂದು
ಪಕ್ಕಿದಲೆಕೊನೇ ಪಾರೊಂದು
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡೇ
ಬುಳೆವೊಂದುಪ್ಪುಗಯೇ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೋಕುಲಾದ್
ತುಳುಕನ್ನಡ ಚೆಂಗೈಪಾಡ್
ಭಾರತಿಯಪ್ಪೆನ ಮೇಲ್ಮೆನೇ
ಬಯಕೊಂದುಪ್ಪುಗಯೇ.

ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ

✍ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಪೊಸ ದೇಶಿದ ನಾಟಕೊಗು ಇಂಬು

ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ
ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ 1997
ಸ್ವೀಕಾರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಗಿರಿ
ಸುಭಾಸ್ ನಗರ, ಮಂಗಳೂರು - 575 001
ಪುಟ 64 ಬೆಲೆ 35 ರುಪಾಯಿ

ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಅಖಿಲಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ನಾಟಕ ಬರೆಪಿ ಪಂತೊಡು ಒಂಜನೆದ ಇನಾಮು ಗೆಂದಿ ನಾಟಕ ಉಂದು. ರಂಗೊಡು ಪ್ರಯೋಗ ಆದ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಇತ್ತಿ ನಾಟಕಂದ್ ಪುಗತೆರ ಪಡೆತ್ಂಡ್. 'ಕಾಲಚಕ್ರ', 'ಭೂಭಾರ ಸಮಿತಿ', 'ಕಂಡನಿ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ಸಂಘ' 'ಆವಾ ಈ ಮದ್ಮೆ?' ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್, ಗೊಬ್ಬಾದ್ ಪೊಳಬು ಉಪ್ಪಿ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರೆರೆನ 'ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ' ನಾಟಕ ಹಳ್ಳಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಎರುಮ್ಯೆಂದೆಂದ್ ಪಂಡ ದಾಲಾ ತೆರ್ಯಂದಿ ಪೊಡುಂಬೆಂದ್ ಅರ್ಥ. ಆಂಡ ಈ ನಾಟಕದ ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ ಅಂಚಿತ್ತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಆಯೆ ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡೆಪ್ಪಿ ಬಿರ್ಸೆ. ದೀನನಾಥೆ ಒರಿ ಗುತ್ತುದ ಎಜಮಾನ್ಯೆ. ಆಯನ ಬುಡೆದಿ ಗೌರಿಗ್‌ಲಾ ಎರುಮ್ಯೆಂದಗ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಚೆಂಗೈಪಾಡ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ ನಾಟಕದ ಪಾತೆರಕತೆ ಮೊಡೆಪೊಂದು ಪೋತುಂಡು. ಆಂಡ ಅವು ಅಪ್ಪೆ ಮಗನ ಸಮ್ಮಂದ ಪನ್ಪುನವು ಆತ್ ಪಕ್ಕ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಅಯಿನೇ ತಪ್ಪು ತೆರಿಯೊಂದು ಗುತ್ತುದಾಯೆ ಎರುಮ್ಯೆಂದನ್ ಕೆರ್ಪಾಯೆರೆ ತೂಪೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಬೇತೆನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವು ನಾಟಕದ ಅಕೇರಿಗ್ ಸೊಸ್ಪ ಆಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ದೈವದೇವೆರೆ ನಂಬೊಳಿಗೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಶೋಷಣೆ, ಒಂಜಿ ಊರುಡು ವಾವಾ ಸೊರ್ಪ ಸೊಬಾವದ ಜನೊಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾದ್ ಎಂಚೆಂಚಿನ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ದುಂಬು ಪಿರ ತೂಪುಜೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಮಸ್ತ್ ಸಹಜವಾದ್ ಮುಲ್ಪ ಮೂಡ್ಡು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪಾತೆರಕತೆ ಸರಾಗ್ ಪೋವೊಂದುಂಡುಡಲಾ ಆ ಪಾತೆರಕತೆಕ್ಲೆ ಕೊಂಡಿಲೆಗ್ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಗೊಣಸ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಆಪಿನಂಚಿತ್ತಿ ಸಂದರ್ಭಲಾ ಉಂಡು. ದೀರ್ಘ ಸಂಭಾಷಣೆಲುಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನಾಟಕದ ನಡಕೆಗ್ ಒಂತೆ ಅಡ್ಡಿ ಆವೊಂದುಲ್ಲ.

ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ, ಅಪ್ಪೆ-ಮಗೆ ದನಿ - ಊಳಿಗದಾಯೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಬಂದೊಳೆ ಮೋಕೆಸೂಕೆ ಕಿಚ್ಚಿಮಚ್ಚರ ಹಿಂಸೆ ಕ್ರೌರ್ಯೊಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ತಿನವು ಈ ನಾಟಕದ ಮೇಲ್ಮೆ ಮಾಮೂಲಿ ನಾಟಕೊಲೆ ಸಾದಿನ್ ಬುಡ್ದು ಬೇತೆನೇ ಸಾದಿಪತ್ತ್ ನಡಪ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ತಾಕತ್ತ್ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರೆರೆಗ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲು ಮೆರೆದ್ದ್ ನನಲಾತ್ ಬರೋಡು.

ಎರು ಪೋಪಿ ಎದ್ದಾರಿದ ನಡಕೆ

ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್
ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ಕೂಟ ಕುಡ್ಲ
ಸಿರಿ ಪಾವಂಜೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ - 574 146
ಪುಟ 80 ಬೆಲೆ 40/-

ತುಳುಟು 'ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ' ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿ ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ ರಡ್ಡನೆದ ಕಾದಂಬರಿ 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್'. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಈತೊರ್ತುಗು ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಆಂಡ ಅವೆಟ್ ಕೆ. ಕೆ. ಪೂಜಾರಿ (1961) ಬರೆಯಿ 'ವೀರ ಸಹೋದರರು ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಬುಡುಂಡ ಒರಿನವು ಮಾತ ಕತೆ, ನಾಟಕ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಾಕಿ ನಮೂನೆದ ಬೂಕುಲು ಆದುಲ್ಲೊ. ಅಂಚಾಂಡಲಾ ಅವು ಕನ್ನಡೊಡು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು ಬತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಈ ಕುಂದೆಲ್‌ನ್ ನಿಗ್ತ್ ಕೊರಿ ಪೆರ್ಮೆ ಗಣೇಶ ಅಮೀರೆನವು.

ಬವುಸ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಪ್ರೇರಣೆನ್ ಕೊರಿನೇ ಇಂಚಿಪ ನಾಲೈನ್ ಒರ್ಸೊಗುದುಂಬು ಸುರುವಾಯಿನ 'ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ.' ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆ ಈ ಬೂಕುಲ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಪಡೆಯಿ ಕಾದಂಬರಿಲೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನವು.

ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆ ಪಾಡ್ದನದ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಕತೆತ್ತ ಸಂದ್‌ಗ್ ತಡ್ಯಂದ್ ಪುದರ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಕದ ಕಲಟ್ ತಂಕದ ಬಲಿ, ಬೋಂಟೆದ ಮರ್ಲ್‌ದ ಉರ್ಬು, ಪಂಜದ ಬೋಂಟೆಡ್ ನಂಜಿದ ಮುಳ್ಳು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದಿನಾಜಿ ತಡ್ಯೊಲು ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಮಾಳಿಗೆದಿಲ್ಲದೆರಮನೆದ ಕಟ್ಟೋಣೊದ ಪತ್ತ್‌ಪದ್‌ನಾಜಿ ಆದೆ, ಕೋಣೆ ಚಾವಡಿಲೆನ್ ಗೋಡಿಸಾದ್ ಕೊರ್ತ. ಸೀದಾ ಪನೊಂದು ಪೋವಂದೆ ಒಂತೆ ತಿರ್ಗಾಸ್‌ದ ಮರ್ಗಿಲ್ ದೀವೊಂದು ಪರಿಪುದ ಒಯಿಲ್ ಒಪ್ಯಾದ್ ಕತೆತ್ತ ನಡಕೆ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದು ಪೋಪಿಲೆಕೊ ತೂತೆರ್. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಪಾಡ್ದನ ತೂಂಡ ಅಯಿಟ್ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲೆ ಅಪ್ಪೆನ ಪುಟ್ಟುಗು ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆ ಉದಿಪುಗು ಕಾರಣವಾಯಿ ಮಲ್ಲ ಪುರಾಣ ಉಂಡು. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆ ಪೂರ್ವಕತೆಯಾದ್ ಅವು ಮಸ್ತ್ ರೋಚಕವಾದುಂಡು. ಅವು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಮುದೆಲ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುರಾಣೊನುಲಾ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊಡೆಪು ಆತು. ಅಂಚೆನೆ ಈತೊರ್ತುಗು ಬತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಬೇತೆನೇ ದೇಕಿದ ಬೂಕು ಆತು.

ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆಗ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಒಲ್ಪ ಏಪ ಒಲಿತ್‌ಂಡ ದಾನ್ನ! ತುಳು ಬಾಸೆದ ತುಪ್ಪೆಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪಾಳೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಈತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊನ್ನಾರ್ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್‌ಂದೇ ಪನೊಡು. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಪಂಡಿಲೆಕೊ ಅಮೀನೆರ್ ಎರುಪೋಪಿ ಎದ್ದಾರಿಡೇ ಪೋವೊಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ದ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು.

ಪೊಸ ಬೂಕುಲು (1998)

- **ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ** (ಕಾದಂಬರಿ)
  ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
  ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ
  ದೇರೆಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು - 6
  ಪು. 20, ಬಿಲೆ 30/-

- **ಕಾಲಚಕ್ರ** (ಅನುವಾದ)
  ಮರಾಠಿ ಮೂಲ: ಜಯಂತ ದಳ್ವಿ
  ಅನುವಾದ: ಎಚ್. ಕೆ. ಕರ್ಕೇರಾ
  ಪ್ರೇರಣ ಪ್ರಕಾಶನ, 178, B-6242
  ಕನ್ನಂವಾರ್ ನಗರ, ವಿಕ್ರೋಲಿ (ಪೂ),
  ಮುಂಬಯಿ - 400 083
  ಪು. 105, ಬಿಲೆ 45/-

- **ಗಾದೆಲೆಡ್ ಆಡೆಂಗ್‌ದಿ ಕತೆಕ್ಲು** (ಕತೆ)
  ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ
  ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಜಪ್ಪಿನಮೊಗರು
  ಮಂಗಳೂರು - 574 192
  ಪು. 54, ಬಿಲೆ. 24/-

- **ತುಳುನಡಕೆ** (ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ)
  ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
  ಸಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ,
  ಪಾವಂಜೆ ಹಳೆಯಂಗಡಿ - 574 146
  ಪು. 42, ಬಿಲೆ. 25/-

- **ಪುಲ್ಯಾನಗ ನೆನೆಪೊಡಾಯಿನ**
  ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ
  ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
  ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ)
  ಎಸ್. ಎನ್. ಫೈನಾನ್ಸ್ ನಾಗುರಿ
  ಮಂಗಳೂರು - 575 002
  ಪು. 28, ಬಿಲೆ. 12/-

- **ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಇಂಚ** 200/300
  ಶಿಮುಂಜೆ ಪಾರಾರಿ
  305, ಹವಾ ಮಹಾಲ್
  ಅಂಧೇರಿ (ಪೂ), ಮುಂಬಯಿ-400 093
  ಪು. 100, ಬಿಲೆ ಉಚಿತ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನ 24, ಎಪ್ರಿಲ್ 1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 1998ನೆದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಟ್ಟುನ ಸಮಾರಂಭ ಮೂಡಬಿದರೆದ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರೊಡು ನಡತ್ಂಡ್. ಪುಲಮರ್ದ್‌ಡ್ ಬಿರ್ಸೆದಿಯಾಯಿನ ಪುತ್ತೂರುದ ಕೊರ್ನಡ್ಕದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪೊಡಿಮಾ, ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆದಿಯಾಯಿನ ಕಾಸರಗೋಡುದ ಮುಳ್ಳೇರಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಣಿಕೊ, ಬೂತಕಟ್ಟುನೆಟ್ಟ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಪಡುಪೆರಾರ್‌ದ ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಪಂಬದೆರ್; ಕಂಬುಲಡ್ ಎರ್ಲೆಗಿಡೆರುನೆಟ್ಟ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಕಾರ್ಕಳದ ಕರಿಯಾಲು ಕಲ್ಲಪುತ್ತಿಗೆದ ಶ್ರೀ ರಘುಚಂದ್ರ ಜೈನ್ ಈ ನಾಲ್ವೆರೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಲಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಡುಬಿದ್ರೆ ಮೂಲ್ಕಿದ ಶಾಶಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅಮರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೇಜೆಪಾಲ್ ಸಂದಾದ್ ಸನ್ಮಾನಮಲ್ತೆರ್.

ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿ ತುಳುತ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ತುಪ್ಪೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಜನಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸ ನನಲಾತ್ ನಡಪೊಡುಂದು ಶ್ರೀ ಮೊಯಿಲಿ ಪಂಡೆರ್. ನಮ್ಮ ಜನಪದ ವಿದ್ಯೆಲೆನ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ ಆವಂದ್‌ಲೆಕ ನಮ ತೂವೊನೊಡುಂದು ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ ಪಂಡೆರ್.

ಮದಿಪು-8 ಸಂಚಿಕೆನ್ ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಡಾ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್ ರಾಜ್ಯ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯತನ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವೆರೆನ್ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಮಾರಂಭದ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರೇಮಾನಂದ ಪ್ರಭುಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಪಂಡೆರ್.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲೆನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಗೆಂದ್‌ನಾಕ್ಲೆಗ್ ಶ್ರೀ ಅಭಯಚಂದ್ರೆರ್ ಇನಾಮ ಪಟ್ಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಶಾಂತರಸೆರ್ ಈ ಸಭೆಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬೆರ್ ಸಭೆ ಕೈಕೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತೆರ್ ಅಡಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್ ಸಭೆ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್ ಕೆ. ವಿ. ರಮಣ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲ್ ತುಳು ಭಾವಗೀತಗಾಯನ ಕೂಟ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕಂಬುಲದ ಸಾಕ್ಷಿಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಆಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - 2 ಮೇ 1998, ಮಲ್ಪೆ

ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ, ಹರಿಕಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಅಂಚೆನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧೆ ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗೆರೆನ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ಗಾಂಧೀಕುಟೀರೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನಿಲೆ ಕೂಟೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ೧೯೯೭ನೆ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರುಡು

ಮಾರ್ಚ್ 22ಕ್ಕ್ ನಡತ್ತಿನ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಸಾಮುಕೆರೆಗ್ ಆರೆ ಅಸೌಕ್ಯೊಡ್ದಾದ್ ಪೋಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನೆಡ್ದಾದ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಲೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಮ ದೇಶೊಡು ಗಾಂಧಿ ಪುದರ್‌ದಲೆಕೊ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಸಾಮುಕೆರೆ ಪರಂಪರೆನೇ ಉಂಡು. ತನ್ಕುಲೆ ಪರಂಪರೆನ್ ತುಳಿತ್ ತೂಪುನಕುಲು ಎಡ್ಡೆ ಜನಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್, ತಿಕ್ಕಿ ಅವಕಾಶೊಲೆನ್ ಗಳಸೊಂದು ಪೊಸಪೊಲಿಗೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೆಂದಿನಾರ್-ಪಂಡ್ದ್ ಸಾಮುಕೆರೆನ ವೈಚಾರಿಕ ಮಾದರಿಲೆನ್ ನಮ ಕಲ್ಪೊಡುಂಡು ಪ್ರೊ. ರೈ ಆರೆನ ಸೇವೆನ್ ಪುಗರ್ಯೆರ್.

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಸಾಮುಕೆರ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೋಗು ಕೊರಿ ಕಾನಿಗೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಪೊತ್ತು ಇತ್ತಿಲೆಕೊ. ಅಯಿನ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸ ನಡಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಸಾಮುಕೆರ್ ಬಡಕಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಬೆರಣೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುಂಡೆ ನಿಮುರ್ತಿ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಅಪಗ ಅಕ್ಲು ತುಳುತ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪ, ಸಾಚಾತನ, ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಕೆಲೆನ್ ಒಂತೆ ಹಾಳ್‌ಮಲ್ತೆರ್ಂದ್ ಆಕ್ಷೇಪ ಪಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಈ ರಂಗೊಗು ಸ್ವಂತ ಉದ್ದೇಶೊಡು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ನಾಯೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ಅಲ್ಮೆಗ ಪಡೆವೊಂಡೆ. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಮನರಂಜನೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬಿಲೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಹರಿಕಥೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ವೈಚಾರಿಕತೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಥೆಕ್ಲೆನ್ ಹರಿಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಪನ್ಪುನ ರೂಢಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಅಲ್ಮೆಗೊಲೆನ್ ಪಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ಸಾಮುಕೆರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನ
25 ಎಪ್ರಿಲ್ 1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ 1998ರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ದಿಗ್ಗಜರುಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎ. 25ರಂದು ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು.

ತುಳು ಜಾನಪದ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜನಪದ ವೈದ್ಯೆ ಪುತ್ತೂರು ಕೊರ್ನಡ್ಕದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪೊಡಿಮ, ತುಳು ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಮುಳ್ಳೇರಿಯದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಣಿಕೊ, ಭೂತಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಪಡುಪೆರಾರು ತೋಕೆಮನೆ ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಪಂಬದ ಮತ್ತು ಕಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕರಿಯಾಲು ಕೆಲ್ಲಪುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಕಳದ ಶ್ರೀ ರಘುಚಂದ್ರ ಜೈನ್ ಅವರನ್ನು ಫಲಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಸ್ಮರಣಿಕೆ ಮತ್ತು 3 ಸಾವಿರ ರೂ. ನಗದನ್ನಿತ್ತು ಶಾಲು ಹೊದೆಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಮಾತಾಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ತುಳು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹುದುಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದೆ. ತುಳು ಒಂದು ಉಪಭಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದವರಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಜಗತ್ತು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿ ಅನುಕರಿಸಿದ ಅನುಸರಿಸಿದ ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕರೆಕೊಟ್ಟರು.

ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಮೂಲ್ಕಿ ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅಮರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ವಿದ್ಯೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ ಸಲ್ಲದು. ಕಂಬಳ, ಕೋಲ ಪಾಡ್ದನ, ಔಷಧಿ, ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ಜಾನಪದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವರ್ಧಿಸಲು ಪೂರಕವಾಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕರೆಕೊಟ್ಟರು.

ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ 'ಮದಿಪು 8' ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಆಳ್ವಾಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಇದರ ಡಾ। ಎಂ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯತನ ಪಡೆದ ಡಾ। ಆಳ್ವರನ್ನು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಪುರಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಪ್ರೇಮಾನಂದ ಪ್ರಭು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಭಯಚಂದ್ರ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಸ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕ ಶ್ರೀ ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಧನ್ಯವಾದವಿತ್ತರು. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರಮಣ ಮತ್ತು ಬಳಗದವರಿಂದ ತುಳು ಭಾವಗೀತೆ ಗಾಯನ ಮತ್ತು ಕಂಬಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ನಡೆದವು.

ಕಲಾವಿದ ಸಾಮಗರಿಗೆ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ
2 ಮೇ 1998

ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ, ಹರಿಕಥಾ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧ ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಮನೆ ಗಾಂಧಿ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬ

ಸದಸ್ಯರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ನಿನ್ನೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ 22 ರಂದು ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ ಅವರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ಹಾಜರಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರೊ.ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನ ಹಾಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗರ ಪರಂಪರೆಯೆ ಇದೆ. ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವವರು ಉತ್ತಮ ಜನಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು ಸಾಮಗರ ಸೇವೆಯನ್ನು ರೈ ಅವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ಸಾಮಗರು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದ ಅವರು ಸಾಮಗ ವೈಚಾರಿಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದರು.

ಸಾಹಿತಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ಸಾಮಗ ಅವರು ನಿರಂತರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊಸ ಅಯಾಮಗಳಿಂದ ವಿಜೃಂಬಿಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವಗಳು ದಾಖಲೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದರು.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ತುಳು ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಉತ್ತರದಿಂದ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಂದವರು ಅವರಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ತುಳುವಿನ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪ, ಸರಳ ನಿಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾನು ಈ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದವನು ನಂತರ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ ಅವರು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿತ್ತು. ನಾನು ಹರಿಕಥೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಬಂತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದರು.

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸಿದರು. ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ವಂದಿಸಿದರು. ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು ಸಾಮಗರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿದರು.

ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

ನೂತನವಾಗಿ ಪುನಾರಚಿತವಾದ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಉರ್ದು ಅಕಾಡೆಮಿ

ಇವುಗಳ ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಾಗಿ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡಿರುವ

ಡಾ. ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ್

ಡಾ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ

ಸಿ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ

ವಿ. ಜಿ. ಅಂದಾನಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶ್ಯಾಮಲಾ ಭಾವೆ

ಮೆರಿಕೆರ ಕಾರಿಯಪ್ಪ

ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫಾರ್ ಶಕಿಲ್

ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ನೂತನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ

ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಡಾ. ಹೆಚ್. ಜಿ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ

ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
'ಒಲುಮೆ', ಕೋಟೆಕಾರು - 574 152

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ
ಅಂಚೆ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ - 574 212

ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ
ತರಂಗ, ಮಣಿಪಾಲ-576 119

ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ನಂದಳಿಕೆ
148/4045 ಮಯುರೇಶ್,
'ನ್ಯೂ ಪಂತ್ ನಗರ',
ಘಾಟ್‌ಕೊಪರ್ (ಪೂ)
ಮುಂಬಾಯಿ - 400 075

ನಾವಡ ಎ. ವಿ. (ಪ್ರೊ)
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ: ಕನ್ನಡ ವಿ. ವಿ.
ಹಂಪಿ, ಕಮಲಾಪುರ - 583 221

ಪ್ರವೀಣ ಅಮ್ಮೆಂಬಳ
ತಂಬಾಜೆ, ಕುರ್ನಾಡು - 574 153

ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ಟ (ಡಾ)
ಧಾತ್ರಿ, ಆತ್ರಾಡಿ - 576 123

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೇರಿಕೆ
ಪಾಣಾಜೆ - 574 259

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ಯ (ಡಾ)
ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ
ದೇರಳಕಟ್ಟೆ, ದ. ಕ.

ಭಾಸ್ಕರ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಓಪ್ಟಿಕಲ್ ಕಂ.
11-ಬಿ ರುಸ್ತುಂ ಸಿದ್ಧ ಮಾರ್ಗ
ಮುಂಬಯಿ - 400 001

ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
ಕನ್ನಡ ವಿ. ವಿ. ಹಂಪಿ
ಕಮಲಾಪುರ - 583 221

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪ.
ಶಿವಶಕ್ತಿ ನಿಲಯ
ಮಚ್ಚಿನ - 574 295

ವಾಮನ ನಂದಾವರ (ಡಾ)
ಲೋಹಿತನಗರ, ಮಂಗಳೂರು - 6

ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ್
ಮಹಿಳಾ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ (ಡಾ)
ಮರೀಲ್, ಪುತ್ತೂರು

ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ (ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ)
305, ಹವಾ ಮಹಲ್
ಡಾ. ಸಿ. ಎಸ್. ಕಾಲನಿ, ಚಕಾಲ
ಅಂಧೇರಿ (ಪೂ), ಮುಂಬಯಿ - 400 093

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ ಪು.
ಕಟೀಲು, ದ.ಕ.

ಸಾಲಿಯನ್ ಎನ್. ಎಮ್
ಬೊಕ್ಕಸ, ಸಜೀಪ, ಮುನ್ನೂರು ದ.ಕ.

ಮದಿಪುಗು ಲೇಖನ ಕಡಪುಡುನಕ್ಲೆಗ್

ಸೂಚನೆ

- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ/ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೇದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಮದಿಪು,
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನವುಲಾ ಮದಿಪುದ ಕೆಲಸ. ಬರಹಗಾರೆರ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂಕುದಲಾ ರಡ್ದ್ ರಡ್ದ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್: ಮದಿಪು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-575 003

ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 40/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಡು ಬುಡುಗಡೆ ಆಪುನ ನಾಲ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ 1997-98

ಮದಿಪು-5, 1997 :

- ಕಬಿನುಡಿ - ಬಡಕಬೈಲು ಪರಮೇಸ್‌ರಾಯ 11
- ವಂತಿಗೆ - ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ದಾಮ್ಲೆ 15
- ಸತ್ಯೊಲು - ಎಳತ್ರಗುತ್ತು ಇಂದಿರ 21
- ಎನ್ನಂದಿ ಭಾಗ್ಯ - ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ 28
- ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿ - ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ 33
- ರೈಲ್ ನನಲಾ ಬೈದ್‌ಜಿ - ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ 35
- ದೇಶ ಭಕ್ತೆರೆ ಮೋಸ - ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ 37
- ನಾಲ್ ಪನಿ ಮುತ್ತುಲು - ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು 38
- ಎನ್ನ ಪೊಣ್ಣು - ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 39
- ಎನ್ನ ಕನ - ಸುಶೀಲಾ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ 40
- ಬರವುದ ಬಿಲೆ - ಪ್ರಭಾಕರ, ನೀರುಮಾರ್ಗ 41
- ತೆರಿದ್ ನಡಪುಗ - ವಿ. ಸು. ಭ. ಕುಂಟಪದವು 42
- ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು - ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ 43
- ಭೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ - ಯೋಗಿಶ್ ರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ 44

ಮದಿಪು-6, 1997 :

- ಬದಲಾವೊಡಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪರಂಪರೆಲು - ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಕೆ. 9
- ಬಾಲೆಸಾಂತ್: ಮರಾಠಿ ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆ - ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ 13
- ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್ - ಸಬಿಕು ಮುಂಬಯಿ 19
- ಬೆರಿಬುಡಂದಿ ಸೋಲು - ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು 21
- ಮೂಲ - ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು 23
- ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? - ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ 27
- ಗಾಲ್ಮೆಲ್ ಕೊಲಲೊ - ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ 28
- ಬೊಲ್ದು ನಿರೆಲ್ - ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ 30
- ಅಲೆ ಅಲೆ ಬಲ್ಲೊಂದಲ್ಲೆರ್ - ಕುಸುಮ ಜಿ. ಪಿ. 31
- ಬದ್ಕ್ - ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ 32
- ತುಳುಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ - ರಘು ಗುರುಪುರ 33
- ಪೊಸಾಟಿಕೆದ ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ತಾರೊ - ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ. ಅದೂರು 35

ಮದಿಪು-7, 1997 :

- **ಆಯ ಬೀರದ ವಕ್ಕನೆ** - ನಂದೊಳಿಗೆದ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ 9
- **ತುಳುಟು ಭಾಷಾ ಸಂಶೋಧನೆದ ಬೆನ್ನಿ** - ಡಾ. ಎಂ. ರಾಮ 12
- **ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯೊಡು ತುಳುವೆರ್** - ರಘು ನರ್ಕಳ 18
- **ತುಳುಕೂಟದ ಸ್ಥಾಪಕೆರ್ ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ** - ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ. 23
- **ಕಾಜೂರ ಕಲ್ಲುರ್ಟ** - ಕೆ. ಅನಂತರಾಂ ಬಂಗಾಡಿ 25
- **ಪರಬನ್ ಪಾತೆರ್ಪಾಯೆ** - ಎ. ಪುರಂದರ ರೈ 29
- **ಮಲ್ಲ ಮನಸ್** - ಸಂಕಲ ಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲಿಯಾನ್ 33
- **ತುಳುನಾಡ ಗೀತೆ** - ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ 35
- **ಪೊಸ ಅಂಗಿ** - ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ 36
- **ಪನ್ಲೆ ಒಂಜೀ ಸೊರೊಟು - ತುಳುನಾಡ್** - ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ 37
- **ಎನ್ನಜ್ಜೆ ಕಾರಂತಜ್ಜೆ** - ಗುಂಡಿಬೈಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸ 39
- **ಅಜಿಪ** - ಆನಂದಕೃಷ್ಣ 41
- **ಬರ್ದ್ಕಾಟೊ** - ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ 42
- **ರಂಗಿಲೋ ಮಂಗಿಲೋ** - ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ 43
- **ಸುರುತ ದಲಿತ ಕಾದಂಬರಿ ನಿಲೆ** - ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ 45

ಮದಿಪು-8, 1998 :

- **ಮಾದಿರನ ಗಾದೆದ ವಕ್ಕನೆ** - ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ 9
- **ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ** - ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ 11
- **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊದ ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬ** - ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ 19
- **ಪಾಡಿಗರೊಡಿದ ಐತಿಹ್ಯ** - ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ 24
- **ಡಾ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟೆರ್ - ಒಂಜಿ ನೆಂಪು** - ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ 27
- **ಎನ್ನ ಕಿಟ್ಟು ತಿದಮ್ಮೆರ್** - ಗೋಪಾಲ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ 30
- **ನಾಗಮಣಿ ಉಂಗಿಲ** - ವಿಠಲ ಕಬಕ 37
- **ಗಂಗಸರೊ ಗಂಗಸರೊ ಪರಡೆ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ** - ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ 41
- **ಮಡಿಮ್ಮೆಲೆ** - ಎಂ. ಕೆ. ಕುಕ್ಕಾಜೆ 42
- **ಪಕ್ಕಿ ರಾವೊಂದುಂಡು ತೂಯರಾ** - ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ 43
- **ಪನಿಕಬಿತೆಲು** - ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ 44
- **ನಿರೆಲ್** - ಟಿ. ಎ. ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ 45
- **ಕಬಿತೆದ ಕಂಡ** - ಆ್ಯನ್ಸಿ ಪಾಲಡ್ಕ 46
- **ಮೂಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರ** - ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ 47
- **ಇತ್ತೆದ ನಾಟಕಲೊಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ಲು** - ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಜೋಕಟ್ಟೆ 49
- **ವಾಸ್ತವ ಪುಜ್ಜೆದ ಕಾವ್ಯ** - ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ 51